

By: NOVELX COMMUNICATIONS

Velvet Vacations

મંગલ શુભારંભ

તારીખ: 9th Nov. 2025
(આજે છેલ્લો દિવસ)

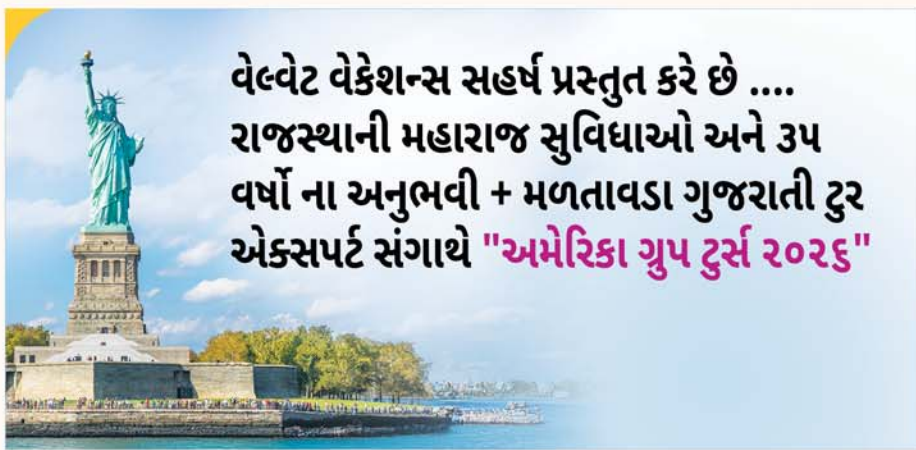
સમય: 11:30 am
થી - 5:30 pm

સ્વીકાર કરો આમંત્રણ, અમારી નવી ઓફિસ ના ભવ્ય ઉદ્ઘાટન સમારોહ નું.

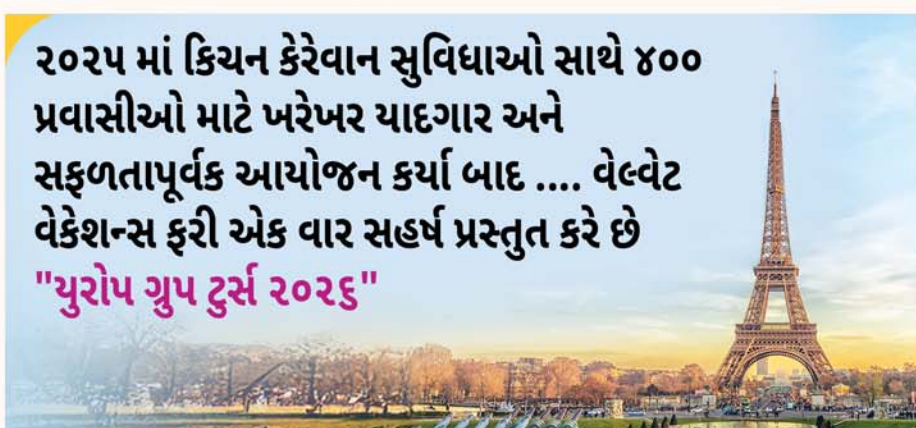
સીમિત સમય માટે - મેગા ઓફર ચૂકી ન જશો!

સંતોષકારક પ્રવાસોનું સરનામું એટલે
વેલ્વેટ વેકેશન્સ

બુક કરાવો
તમારા યાદગાર પ્રવાસો અને
મેળવો ખરેખર આકર્ષક ઓફર

વેલ્વેટ વેકેશન્સ સહર્ષ પ્રસ્તુત કરે છે ....
રાજસ્થાની મહારાજ સુવિધાઓ અને ૩૫
વર્ષો ના અનુભવી + મળતાવડા ગુજરાતી ટુર
એક્સપર્ટ સંગાથે "અમેરિકા ગ્રુપ ટુર્સ ૨૦૨૬"

૨૦૨૫ માં કિયન કરેવાનું સુવિધાઓ સાથે ૪૦૦
પ્રવાસીઓ માટે ખરેખર યાદગાર અને
સફળતાપૂર્વક આયોજન કર્યા બાદ .... વેલ્વેટ
વેકેશન્સ ફરી એક વાર સહર્ષ પ્રસ્તુત કરે છે
"યુરોપ ગ્રુપ ટુર્સ ૨૦૨૬"

VENUE

R-WING, (G2) ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર, રેમી બિઝ કોર્ટ,
પ્લોટ નં ૯, શાહ ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ઇસ્ટેટ, ઓફ. વીરા દેસાઈ રોડ,
અંધેરી (વેસ્ટ), મુંબઈ - 400058.

આપની સુવિધા માટે પાર્કિંગ ઉપલબ્ધ છે.

આ શુભપ્રસંગે આપની હાજરી અમારી માટે સન્માનરૂપ હશે.
આવો અને નવા પ્રવાસની નવી દિશા સાથે જોડાઈ જાવ!

ઉંડા અભ્યાસ અને વર્ષો ના અનુભવી ટીમ મેમ્બર્સ દ્વારા
આયોજીત ... રાજસ્થાની મહારાજ સુવિધાઓ સાથે ની
ખરેખર પૈસા વસુલ ટુરો એટલે કે "વેલ્વેટ વેકેશન્સ"

ઓપનિંગ સ્પેશિયલ ઓફર:

- માત્ર ₹8100/-* માં (પ્રતિ વ્યક્તિ) તમારી પસંદગીનો કોઈ પણ ટૂર બુક કરો!. સાથે મેળવો સરપ્રાઈઝ ભેટ.
- યુરોપ ટૂર પર સ્પેશિયલ ડિસ્કાઉન્ટ ₹ 51,151/-
- મુંબઈ સાન્તાક્રુઝ ના જાણીતા "રામ શ્યામ ચાટ ભંડાર વાળા" ની સ્વાદિષ્ટ ચાટ નો આનંદ માણો 😊

* શરતો લાગુ.

CALL:

+91 8108012096
+91 8108013951

www.velvetvacations.in

ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ની ગુજરાત બોર્ડની પરીક્ષાનો કાર્યક્રમ જાહેર, ૨૬ ફેબ્રુઆરીથી આરંભ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ (જીએસઈબી) દ્વારા ૮ નવેમ્બર શનિવારે ધોરણ ૧૦ (એસએસસી) અને ૧૨ (એચએસસી)ની મુખ્ય બોર્ડ પરીક્ષાનો કાર્યક્રમ (ટાઈમ ટેબલ) જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો. સામાન્ય રીતે ઓક્ટોબરમાં જાહેર થઈ જતું ટાઈમ ટેબલ આ વર્ષે કેટલાક ટેકનિકલ કારણોસર થોડું મોડું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું.

ગુજરાતની તમામ મનપા, ન.પા. ગ્રામ પંચાયતોને સ્માર્ટ લાઈટિંગ સિસ્ટમ અપનાવવા આદેશ

અમદાવાદ: રાજ્ય સરકાર હવે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓના ભારે વીજબીલોનો ભાર ઘટાડવા ગંભીર બની છે. રાજ્યના ઊર્જા વિભાગે નવી માર્ગદર્શિકા બહાર પાડી છે, જેમાં તમામ મહાનગરપાલિકા, નગરપાલિકા અને ગ્રામ પંચાયતોને સ્માર્ટ લાઇટિંગ સિસ્ટમ અપનાવવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો છે. સ્માર્ટ ટેકનોલોજી, સેન્સર આધારિત લાઇટિંગ અને સોરઊર્જા વડે વીજ બચત કરી શકાય તે માટે ખાસ યોજના અમલમાં લાવવામાં આવી રહી છે. સ્થાનિક સંસ્થાઓ દ્વારા શહેરો અને ગામોમાં જાહેર માર્ગો ઉપર લાગેલી સ્ટ્રીટ લાઇટોના વીજ વપરાશમાં છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં નોંધપાત્ર વધારો થયો છે. અનેક સ્થળે સમયસર સેટિંગ યોગ્ય ન હોવાના કારણે લાઇટો દિવસ દરમિયાન પણ ચાલુ રહે છે અથવા ઓછા ટ્રાફિકના સમયમાં પણ પૂર્ણ તીવ્રતાથી પ્રકાશ આપે છે, જેના કારણે વીજળીનો વ્યય વધી રહ્યો છે. હવે ઊર્જા વિભાગે આવા બગાડ પર રોક લાવવા પગલાં લીધાં છે. ઊર્જા વિભાગ દ્વારા બહાર પાડાયેલી માર્ગદર્શિકામાં દરેક સંસ્થાને ઓપરેશન ટાઇમિંગ ઓપ્ટિમાઇઝેશન અને સ્માર્ટ લાઇટિંગ સોલ્યુશન અમલમાં લાવવા સૂચના આપવામાં આવી છે. ડિસેમ્બર

પાટણ ભાજપમાં આંતરિક વિખવાદ પાટણ પાલિકા પ્રમુખે ભાજપના જ છ કોર્પોરેટર સામે કાર્યવાહી કરવા મુખ્ય પ્રધાનને પત્ર લખ્યો

અમદાવાદ: પાટણ પાલિકામાં ભાજપ વિરુદ્ધ ભાજપનો ઘાટ ઘડાયો છે. પાલિકા પ્રમુખ હિરલબેન પરમારે મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલને પત્ર લખીને ભાજપના જ છ નગરસેવકને વિકાસ વિરોધી ટોળકી ગણાવી તેમની સામે પગલાં લેવાની વિનંતી કરી હતી. તેમણે પત્રમાં એમ પણ જણાવ્યું હતું કે, આજકાલથી નહીં વર્ષ ૨૦૨૦માં જ્યારથી મેં પ્રમુખ પદ સંભાળ્યું તે દિવસથી ભાજપના છ નગરસેવકો વિકાસનાં કામોમાં રોડા નાખતા આવ્યા છે, જે કોંગ્રેસના પાંચ સભ્યની મદદ લઈને બહુમતિ સાથે કામો નામંજૂર કરાવે છે. પાટણ નગરપાલિકાની તા. ૩૦/૧૦/૨૦૨૫ની સામાન્ય સભાનાં સત્તાધારી પાર્ટીનાં કેટલાક સભ્યોએ એજન્ડાના સંપંચાબંધ કામોનો વિરોધ કરીને મુલતવી કે નામંજૂર કરીને શહેરની જનતામાં વિકાસનાં કામોમાં વિશેષ ઊભો કર્યા હોવાના આક્ષેપોની હજુ પણ આજે સાત દિવસ પછી પણ કળ વળી રહ્યા. ૩૦ ઓક્ટોબરની સામાન્ય સભા બાદ પ્રમુખ હિરલબેન પરમારે આ વિવિધ પ્રજાલક્ષી ગ્રાન્ડોનાં કામોનો વિરોધ કરીને તેમનાં પક્ષનાં લોકોએ વિલસમાં રોડા નાંખતાં હોવાનો આક્ષેપ ખુઝેઆમ કર્યો હતો. પાલિકાના પ્રમુખ હિરલબેન પરમારે વિરોધ કરનારા તેમની જ પાર્ટીનાં છ સભ્યોનાં નામ સાથે પોતાની હેથાવરાળ સ્વરૂપની ફરીયાદ હવે મુખ્યમંત્રીને લેખિત સ્વરૂપે

કેન્દ્રશાસિત પ્રદેશ દમણ, દીવ અને દાદરા નગર હવેલીની સ્થાનિક સ્વરાજની ચૂંટણીમાં ભાજપની જીત

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશ દમણ, દીવ અને દાદરા નગર હવેલીમાં યોજાતી સ્થાનિક સ્વરાજની ચૂંટણીઓમાં પરિણામો જાહેર થયાં હતાં. જેમાં ભાજપનો ભવ્ય વિજય થયો હતો. આ અંગે મળતી માહિતી મુજબ દમણ જિલ્લા પંચાયતમાં ૧૬માંથી ૧૫, નગર પાલિકાની ૧૫માંથી ૧૪ અને સરપંચ માટેની ૧૬માંથી ૧૫ બેઠકો પર વિજય થયો હતો. દીવ જિલ્લામાં ભાજપ જિલ્લા પંચાયતની તમામ ૮ બેઠક ભાજપે જીતી હતી. જયારે દાદરા નગર હવેલી જિલ્લામાં ભાજપે ૨૬ માંથી ૨૪ બેઠક જીતી જયારે નગર પાલિકામાં તમામ ૧૫ બેઠકો પર વિજય થયો હતો. કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશોમાં સ્થાનિક

ગુજરાત સરકારના કૃષિ રાહત પેકેજથી કિસાન સંઘ નારાજ: સહાય સાવ ઓછી ગણાવી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: ગુજરાત સરકારે જાહેર કરેલા કૃષિ રાહત પેકેજથી ભારતીય કિસાન સંઘ પણ નારાજ છે. કૃષિ નુકસાની સામે સરકારે જાહેર કરેલ રાહત પેકેજ ખૂબ ઓછું ગણાવ્યું હતું. રાજ્ય સરકારના કૃષિ પેકેજ ઉપર ભારતીય કિસાન સંઘ પ્રદેશ મહામંત્રી આર. કે. પટેલે જણાવ્યું હતું કે, સરકારે કયા માપદંડના આધારે ગણતરી કરી તે સમજાતું નથી. નુકસાની ખરેખર જેને થઈ છે, તેની સામે સરકારની રકમ કંઈ જ નથી. તેમણે દાવો કર્યો હતો કે આગામી સમયમાં ખેડૂતો આકોશિત થશે તો કિસાન સંઘ તેમાં જોડાશે. સરકારે કોઇ માપદંડ જાહેર કર્યા વગર જ રાહત પેકેજ જાહેર કરી દીધું છે. ખેડૂતોને સમૂહમાં મદદ કરી છે તે આવકારદાયક છે. સરકારે રાહત પેકેજ અંગે પુનઃ વિચારણા કરવાની જરૂર છે. ૧૦૦ ટકા નુકસાની અને ૨૫ ટકા નુકસાની બંનેને સરખું વળતર કેમ હોય શકે. ૧૦,૦૦૦ કરોડના ઐતિહાસિક પેકેજની વાતો સરકાર કરતી હોય તો, ખેડૂતોના ભાગે શું આવ્યું એ મોટો પ્રશ્ન

પંચાયતી રાજમાં ચૂંટાયેલા ભ્રષ્ટ્ર હોદ્દેદારોને ડીડીઓપદ પરથી હટાવી શકશે, સરકારે રાજપત્ર જાહેર કર્યું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજ્યમાં પંચાયતોને ભ્રષ્ટાચાર મુક્ત બનાવવા માટે સરકારે અત્યંત કડક વલણ અપનાવ્યું છે. પંચાયતી રાજમાં ચૂંટાયેલા હોદ્દેદારો દ્વારા થતા ભ્રષ્ટાચારને ડામવા માટે રાજ્ય સરકારે એક નવું રાજપત્ર જાહેર કર્યું હતું, જે અંતર્ગત અધિકારીઓને અભૂતપૂર્વ સત્તાઓ આપવામાં

કમોસમી વરસાદથી ખેતી પાકને થયેલા વ્યાપક નુકસાનમાંથી ધરતીપુત્રોને પુન: બેઠા કરવા રાજ્ય સરકારની સંપૂર્ણ સંવેદના

►**મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે અસરગ્રસ્ત ખેડૂતોની સહાયતા માટે અત્યાર સુધીનું સૌથી મોટું આશરે ૧૦ હજાર કરોડનું ઐતિહાસિક સહાય પેકેજ જાહેર કર્યું** ► પિયત અને બિનપિયત પાક માટે એકસમાન ધોરણે સહાય આપવાનો મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલનો ઐતિહાસિક નિર્ણય ► તાજેતરના કમોસમી વરસાદથી સર્જાયેલી અસાધારણ સ્થિતિમાં મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલના નેતૃત્વની રાજ્ય સરકાર ખેડૂતોની વિપદાની વેળાએ માતબર સહાય પેકેજથી પડખે ઊભી રહી ► ૩૩ જિલ્લાના ૨૫૧ તાલુકાના ૧૬,૫૦૦થી વધુ ગામના ખેડૂતોને થયેલા પાક નુકસાનનો સર્વે ૫૧૦૦ ટીમે હાથ ધર્યો.

મુંબઈ: મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે તાજેતરના કમોસમી વરસાદ અને વાતાવરણના બદલાવને કારણે સર્જાયેલ અસાધારણ સ્થિતિમાં ખેતી પાકને થયેલા નુકસાનમાંથી ખેડૂતોને ઝડપભેર બેઠા કરવા માટે અત્યાર સુધીનું સૌથી મોટું આશરે ૧૦ હજાર કરોડ રૂપિયાનું ઐતિહાસિક સહાય પેકેજ જાહેર કર્યું છે.

રાજ્ય સરકારે ધરતીપુત્રો પર આવી પડતી કુદરતી આફતોની હરેક વિપદામાં તેમની પડખે સંપૂર્ણ સહાનુભૂતિ સાથે ઊભા રહીને ખેતી પાકના નુકસાન સામે ઉદારતમ સહાય પેકેજ વખતોવખત આપેલાં છે.

વાડા પ્રધાન નરેન્દ્રભાઈ મોદીએ ખેડૂતોના હિતો માટે જે અનેકવિધ કલ્યાણકારી પગલાઓ લીધાં છે તેને મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલ કિસાન હિતકારી અભિગમથી સતત આગળ ધપાવી રહ્યા છે.

આ વર્ષ તાજેતરમાં થયેલા કમોસમી વ્યાપક વરસાદથી ખેડૂતોના ઊભા પાકને કાપણી સમયે જ મહત્તમ આર્થિક નુકસાન વેઠવાનો વારો આવ્યો છે. મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે ખેડૂતોને આ નુકસાનમાંથી બાતી ત્વરાએ બેઠા કરવાનો સંવેદનશીલ અભિગમ ઉદારતમ સહાયથી અપનાવ્યો છે.

રાજ્યમાં અત્યાર સુધી અપાયેલા રાહત સહાય પેકેજના ઇતિહાસમાં મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે પિયત અને બિનપિયત પાકને એકસમાન પાક નુકસાન વળતર આપવાનો મહત્વપૂર્ણ સંવેદનશીલ નિર્ણય કર્યો છે. રાજ્યના ખેડૂતોને તાજેતરના કામોસમી વરસાદથી થયેલા પાક નુકસાન સામે આ નિર્ણયના અનુસંધાને ૨૨ હજાર રૂપિયા પ્રતિ હેક્ટર, હેક્ટર દીઠ બે હેક્ટરની મર્યાદામાં સહાય રાજ્ય સરકાર આપશે.

ખેતી પાકને જે વ્યાપક નુકસાનનો માર સહન કરવાનો વારો આવ્યો છે તેમાંથી ખેડૂતોને ઝડપભેર ઉગારવા આ રાહત સહાય પેકેજ અંતર્ગત આજારે કુલ રૂ. ૧૦ હજાર કરોડની સહાય રકમ રાજ્ય સરકાર ચૂકવશે.

મુખ્યમંત્રી આ કુદરતી આપદામાં સતત ખેડૂતોની ચિંતા કરીને તેમની પડખે ઊભા રહ્યા છે. એટલું જ નહીં, તેમણે કમોસમી વરસાદની તારાજનો ભોગ બનેલા ૨૫૧ તાલુકાના ૧૬,૫૦૦થી વધુ ગામના ખેડૂતોને થયેલા નુકસાનનો સર્વે ત્રણ દિવસમાં પૂર્ણ કરવા માટે પાંચ હજારથી વધુ ટીમને દિવસ રાત કાર્યરત કરવાના દિશાનિર્દેશો ઉચ્ચસ્તરીય બેઠકમાં આપેલા હતા.

આ દિશાનિર્દેશોને પગલે કૃષિ વિભાગ અને સંબંધિત વિભાગો તથા જિલ્લા વહીવટી તંત્રોએ સતત ખેડેપગે ૨૪x૭ કામ કરીને પાક નુકસાનીનો સર્વે/પંચ રોજકામ

સ્વરાજની ચૂંટણીઓમાં ભાજપના વિજય પર કોંગ્રેસે આકરા પ્રહાર કર્યા હતા. જેમાં કોંગ્રેસે આ ચૂંટણી કાવા દાવા કરીને જીતવાનો આક્ષેપ લગાવ્યો હતો. આ ચૂંટણીના પરિણામમાં કુલ ૧૨૨ બેઠકો એટલે કે ૯૧ બેઠક પર કોઈ પણ વિરોધ વિના ભાજપને જીત મળી હતી. જેનું કારણ આ ૭૫ બેઠક પર ભાજપ વિરુદ્ધ કોઈ ઉમેદવાર જ ન હતો. જયારે કોંગ્રેસે આરોપ લગાવ્યો હતો કે, આનું એના માટે થયું કે કોંગ્રેસના ઉમેદવારોના ફીમ્ જાણી જોઈને ૨૬ કરવામાં આવ્યા હતા. કોંગ્રેસે ભાજપ પર આરોપ લગાવતાં મુંબઈ હાઈ કોર્ટમાં અરજી પર દાખલ કરી હતી. દમણ, દીવ અને દાદરા નગર હવેલીની સ્થાનિક સ્વરાજની ચૂંટણીઓ ૦૫ નવેમ્બરના રોજ યોજવામાં આવી હતી.

ખેડૂતોનો ખર્ચાની વાત કરીએ તો, પર વીધે ૧૮૦૦૦ થી ૨૮૦૦૦ જેટલો ખર્ચ છે. આજે પ્રકારનું ખેડૂતોને નુકસાન થયું છે તે ખર્ચ પહેલા નુકસાનને બહાર કાઢવાનું પણ નથી.

કિસાન સંધે દાવો કર્યો હતો કે, સરકાર અને સમાજ જેને ખરેખર નુકસાન થયું છે એના માટે કશું નથી. સમાજના સૃષ્ટિઓ સમાજના ઉદ્યોગપતિઓએ આગળ આવવું જોઈએ. સરકારે પોતાની મર્યાદા બતાવી દીધી કે બે હેક્ટર પૈસા આપી શકીશું. સમાજે હવે આગળ આવવું પડશે. ખેડૂતોમાં સરકારના પેકેજથી અસંતોષ છે. ખેડૂતોમાં આકોશ છે.

જો ખેડૂતો આગળ આવશે તો ભારતીય કિસાન સંધ પણ ખેડૂતોના પડખે રહેશે. આર. કે. પટેલે કહ્યું હતું કે, સરકારે જે આધારે આ પેકેજ જાહેર કર્યું છે તેનો આધાર મુકવો જોઈએ. ખેડૂતો માટે ઘાસચારો પણ ન આવે એ પ્રકારનું પેકેજ છે. સરકારે પુનઃ વિચાર કરવાની અમારી માગ છે. સરકારે પિયત અને બિન પીયતની ભાબત કાઢી નાંખી એ આવકારદાયક છે.

પંચાયતી રાજમાં ચૂંટાયેલા ભ્રષ્ટ્ર હોદ્દેદારોને ડીડીઓપદ પરથી હટાવી શકશે, સરકારે રાજપત્ર જાહેર કર્યું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: રાજ્યમાં પંચાયતોને ભ્રષ્ટાચાર મુક્ત બનાવવા માટે સરકારે અત્યંત કડક વલણ અપનાવ્યું છે. પંચાયતી રાજમાં ચૂંટાયેલા હોદ્દેદારો દ્વારા થતા ભ્રષ્ટાચારને ડામવા માટે રાજ્ય સરકારે એક નવું રાજપત્ર જાહેર કર્યું હતું, જે અંતર્ગત અધિકારીઓને અભૂતપૂર્વ સત્તાઓ આપવામાં

આવી છે. નવી જોગવાઈ મુજબ હવેથી ગ્રામ પંચાયત, તાલુકા પંચાયત કે જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખ સહિતના કોઈપણ હોદ્દેદાર સામે ભ્રષ્ટાચારનો આરોપ સિદ્ધ થશે, તો જિલ્લા વિકાસ અધિકારી (ડીડીઓ) તેમને તાત્કાલિક અસરથી પદ પરથી હટાવી શકશે. મહત્ત્વની વાત એ છે કે, ભ્રષ્ટાચારની તપાસ અને પગલાં લેવાની સંપૂર્ણ સત્તા ડીડીઓ અને તેમનાથી ઉપરના અધિકારીઓને સોંપવામાં આવી છે. આનાથી તાલુકા અને જિલ્લા પંચાયતના પ્રમુખો જેવા ઉચ્ચ હોદ્દા પર બેઠેલા પ્રતિનિધિઓ સામે પણ નિપજ્ઞ તપાસ કરી કડક કાર્યવાહી કરી શકાશે. આ નિર્ણયની સૌથી મોટી અસર એ થશે કે હવે ભ્રષ્ટાચારની ફરિયાદ કરવા માટે જટિલ

હાથ ધર્યા હતા. મુખ્યમંત્રીએ રાજ્ય મંત્રીમંડળના મંત્રીઓને વરસાદી અસરગ્રસ્ત વિસ્તારોની જાત માહિતી મેળવવા સંબંધિત જિલ્લાઓની મુલાકાત માટે પણ સૂચનાઓ આપી હતી. આ સૂચનાઓના પગલે નાયબ મુખ્યમંત્રી હર્ષ સંઘવી સુરત જિલ્લામાં, કૃષિ મંત્રી જીતુભાઈ વાઘાણી ભાવનગરમાં, આદિજાતિ વિકાસ મંત્રી નરેશભાઈ પટેલ તાપીમાં, વન અને પર્યાવરણ મંત્રી અર્જુનભાઈ મોઢવાડિયા તથા સામાજિક ન્યાય અને અધિકારિતા મંત્રી ડૉ. પ્રદ્યુમન વાજા જૂનાગઢ અને ગૌર સોમનાથમાં તેમજ રાજ્યમંત્રી કૌશિકભાઈ વેકરિયાએ અમરેલી જિલ્લાની પ્રત્યક્ષ મુલાકાત લીધી હતી અને સ્થળ પરના નુકસાન અહેવાલની વિગતો મુખ્યમંત્રીને પૂરી પાડી હતી.

મુખ્યમંત્રી પોતે પણ ગૌર-સોમનાથ અને જૂનાગઢ જિલ્લાના અસરગ્રસ્ત ગામોમાં પહોંચ્યા હતા અને ધરતીપુત્રોની વીતક પૂરી સંવેદનશીલતા સાથે સાંભળીને તેમને હૂંફ-સંધિયારો આપ્યો હતો.

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલે આ સમગ્ર વિગતોની વિસ્તૃત સમીક્ષા અને ચર્ચા-વિચારણા રાજ્યના મંત્રીઓ સર્વશ્રી જીતુભાઈ વાઘાણી, ઋષિકેશભાઈ પટેલ, કુંવરજીભાઈ બાવળિયા, અર્જુનભાઈ મોઢવાડિયા તથા રમણભાઈ સોલંકી સાથે બેઠક ચોજીને કરી હતી. નાયબ મુખ્યમંત્રી હર્ષ સંઘવી અને નાણામંત્રી કનુભાઈ દેસાઈ વીડીયો કોન્ફરન્સથી આ બેઠકમાં જોડાયા હતા.

મુખ્યમંત્રીની અધ્યક્ષતામાં મળેલી આ બેઠકમાં રાજ્ય સરકારે વ્યાપક નુકસાનનો ભોગ બનેલા ધરતીપુત્રોની વહારે આવીને રાજ્યના ઇતિહાસમાં અત્યાર સુધીનું સૌથી મોટું આશરે ૧૦ હજાર કરોડનું માતબર સહાય પેકેજ આપવાનો આ નિર્ણય કર્યો છે.

આ ઉચ્ચસ્તરીય બેઠકમાં મુખ્ય સચિવ એમ. કે. દાસ, કૃષિ વિભાગના અધિક મુખ્ય સચિવ ડૉ. અંજુ શર્મા, નાણાં વિભાગના અગ્ર સચિવ શ્રી ટી. નટરાજન, મુખ્યમંત્રીના અધિક અગ્ર સચિવ શ્રીમતી અવંતિકા સિંઘ, નાણાં સચિવ શ્રીમતી આરતી કંવર, મુખ્યમંત્રીના સચિવ ડૉ. વિકાંત પાંડે ઉપસ્થિત રહ્યાં હતાં.

મહેસૂલ અધિક મુખ્ય સચિવ ડૉ. જયંતી રવિ વીડીયો કોન્ફરન્સથી સહભાગી થયા હતા.

મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલના માર્ગદર્શનમાં રાજ્ય સરકારે જાહેર કરેલું આ ઉદારતમ સહાય પેકેજ અસરગ્રસ્ત ખેડૂતોને આર્થિક નુકસાનમાંથી ઝડપભેર બેઠા થઈને પૂર્વરૂત્ થવામાં મદદરૂપ નીવડશે.

નવા સર્ક્યુલરથી નારાજ સસ્તા અનાજના દુકાનદારોની ફરી આંદોલનની ચીમકી

અમદાવાદ: ચાર-પાંચ દિવસ પહેલા ચોથી નવેમ્બરે રાજ્ય સરકાર અને સસ્તા અનાજના દુકાનદારો વચ્ચે બેઠક ચોજાઈ હતી અને તેમાં સમજૂતિ થતાં સસ્તા અનાજના દુકાનદારોએ પોતાની હડતાળ પાછી ખેંચી હતી, પરંતુ ૭મી નવેમ્બરે રાજ્ય સરકારે બહાર પાડેલા નવા પરિપત્રમાં સમજૂતીનો ભંગ થયો હોવાના આક્ષેપો સાથે દુકાનદારોએ ફરી આંદોલન પર જવાની ચીમકી આપી હતી.

કોંગ્રેસના ગુજરાત સરકાર પર ચાબખા, ખેડૂતોના રાહત પેકેજને પડીકું ગણાવ્યું

અમદાવાદ: ગુજરાત સરકારે કમોસમી વરસાદથી અસરગ્રસ્ત ખેડૂતોને રૂ.૧૦,૦૦૦ કરોડનું રાહત પેકેજ જાહેર કર્યાના બીજા દિવસે કોંગ્રેસે સરકારની ટીકા કરી હતી અને કહેવાતા ઐતિહાસિક પેકેજને પડીકું ગણાવ્યું હતું.

કોંગ્રેસના પ્રદેશાધ્યક્ષ અમિત ચાવડાએ જણાવ્યું હતું કે ગુજરાતમાં જગતનો તાત ખેડૂત તમામ રીતે હેરાન પરેશાન છે, આર્થિક રીતે પાયમાલ થયો છે અને આત્મહત્યા કરવા માટે મજબૂર બન્યો હોય એવી સ્થિતિનું નિર્માણ થયું છે. કહેવાતું ઐતિહાસિક પેકેજ એ પેકેજ નહીં પણ પડીકું છે. ગુજરાતમાં છેલ્લા દસ વર્ષથી ખેડૂતોની હાલત જોઈએ તો એક વર્ષમાં ક્યાંક અતિવૃષ્ટિ થાય છે, વાવાઝોડું આવે છે, પૂરની સ્થિતિનું નિર્માણ થાય છે, ક્યારેક કમોસમી વરસાદ થાય છે અને ખેડૂતોની આખા વર્ષની જે મહેનત ધોવાઈ જાય છે અને એની સામે સરકાર પાસે જે આશાની અપેક્ષા હોય એવી કોઈપણ જાતની મદદ કે રાહત આજ દિન સુધી ખેડૂતોને મળી નથી. ગુજરાતમાં ૫૦ લાખથી

વધુ ખેડૂતોએ બેંકોમાંથી ચિરાણ લીધું છે. અને આ ચિરાણની રકમ ૧.૫૦ લાખ કરોડ જેટલી થાય છે. સરકારની જાહેરાત મુજબ ૪૨ લાખ હેક્ટર ગામો અસરગ્રસ્ત થયા. અને ગુજરાતમાં લગભગ ૭૨ લાખ હેક્ટર જેટલી જમીનમાં વાવેતર હતું એ પૈકી સરકારના રેકૉર્ડ અહેવાલ મુજબ ૪૨ લાખ હેક્ટર જમીનમાં કમોસમી વરસાદને કારણે વાવેતરને નુકસાન થયું છે. પેકેજમાં પ્રતિ હેક્ટર ૨૨,૦૦૦ રૂપિયાની સહાય આપીશું અને બે હેક્ટરની મર્યાદા છે પરંતુ વીધા દીઠ આ સહાયની ગણતરી કરો તો ફક્ત ૩,૫૦૦ રૂપિયા પ્રતિ વીધા મળવાના છે. કપાસ-મગફળી જેવા પાકોમાં લગભગ ૧૭,૦૦૦ જેટલી રકમ તો ખેતી ખર્ચ પાછળ જાય છે. જયારે ખાતર, બિયારણ, વીજળી મોંઘી બની છે ઉપજનો અંદાજો ટેકાના ભાવ મુજબ ગણીએ તો બીજા ૩૦ થી ૩૧,૦૦૦ રૂપિયાનો છે. આ બંનેનો સરવાળો ગણીએ તો લગભગ વીધાએ ૪૫થી ૫૦ હજાર રૂપિયા ખેડૂતોને મળવા જોઈતા હતા.

ફોરેક્સ ટ્રેડિંગના નામે સુરતના વેપારી પાસેથી નાણાં ખંખેરનારી ટોળકી નવી મુંબઈથી ઝડપાઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: સુરતના ૬૦ વર્ષીય રહેવાસી અને જમીનની દલાલી સાથે જોડાયેલા સિનિયર સિટિઝનને ઠગનારી ટોળી મહારાષ્ટ્રના નવી મુંબઈથી ઝડપાઈ હતી. બોગસ ફોરેક્સ ટ્રેડિંગ કંપની ઊભી કરી, વાર્ષિક ૭૦ ટકાના ઊંચા વળતરની લાલચ આપી સિનિયર સિટિઝન પાસેથી રૂ. ૨૯,૦૬, ૨૮૩ લાખ પડાવી લીધા હતા. તેમની ફરિયાદ બાદ સુરત સાર્ઠબર કાર્ડમ સેલે નવી મુંબઈ ખાતેના એક કોલ સેન્ટર પર દરોડા પાડ્યા હતા અને સાયબર ઠગોની ટોળકીને પકડી પાડી હોવાનું સૂત્રો દ્વારા જાણવા મળ્યું હતું. અગાઉની ઘટનાઓની જેમ આ કેસમાં પણ સિનિયર સિટિઝનને વિશ્વાસમાં લેવા માટે પહેલા તેમને નિર્ધારિત વળતર આપવામાં

રાજ્યમાં આજથી ૯૭ કેન્દ્રો પર ટેકાના ભાવે ખરીદીનો પ્રારંભ

અમદાવાદ: ગુજરાત રાજ્યમાં આવતીકાલ ૯ નવેમ્બર રવિવારથી ટેકાના ભાવે કૃષિ પેદાશોની ખરીદીનો આરંભ થશે. શરૂઆતમાં, રાજ્યભરમાં કુલ ૯૭ કેન્દ્રો પરથી ખરીદીની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવશે. સરકાર ખેડૂતો પાસેથી ૧૫ હજાર કરોડથી વધુના મૂલ્યની મગફળી, મગ, અડદ અને સોયાબીનની ખરીદી કરવા પણ જઈ રહી છે. આ ખરીદી પ્રક્રિયા ખેડૂતોને તેમના પાકના પોષણક્ષમ ભાવો મળે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે રાજ્ય સરકારની એક મહત્વની પહેલ છે. આ ૯૭ કેન્દ્રો પર પ્રારંભિક ખરીદી બાદ, સોમવારથી રાજ્યના કુલ ૩૦૦ કેન્દ્રો પરથી ટેકાના ભાવે ખરીદી શરૂ કરવામાં આવશે, જેથી રાજ્યના વધુ ખેડૂતો આ યોજનાનો લાભ લઈ શકે.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, ૧ નવેમ્બરથી ટેકાના ભાવે મગફળી ખરીદી શરૂ થવાની હતી, પરંતુ વરસાદની આગાહીના પગલે ખરીદી શરૂ કરવામાં આવ્યાં નહીં હતી. ત્યાર બાદ સરકાર દ્વારા ૯ નવેમ્બરથી ખેડૂતો પાસેથી

અમદાવાદ સિવિલ હોસ્પિટલને અદ્યતન મશીનો મળ્યા, કેન્સરના નિદાનના ૧૦ રિપોર્ટ માત્ર ૧ કલાકમાં મળશે

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)
અમદાવાદ: શહેરની સિવિલ હોસ્પિટલ સંકુલમાં આવેલી ધ ગુજરાત કેન્સર એન્ડ રિસર્ચ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ (જસીઆરઆઈ) કેન્સરના નિદાન માટે એક મોટું પગલું ભર્યું છે. હોસ્પિટલના ન્યુક્લિયર મેડિસિન વિભાગમાં આરોગ્ય પ્રધાનના હસ્તે રૂપિયા ૪૪ લાખની કિંમતના બે અત્યાધુનિક, જર્મન ટેકનોલોજીના પેટ સીટી અને સ્પેક્ટ સીટી મશીનનું લોકાર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

જસીઆરઆઈના ડિરેક્ટર ડૉ. શશાંક પંચાએ જણાવ્યું હતું કે, આ મશીનોની મદદથી દર્દીના આખા શરીરનું સ્કેનિંગ માત્ર ૫ મિનિટમાં કરીને કેન્સરગ્રસ્ત અંગનું સચોટ નિદાન થઈ શકશે. અગાઉ ૧ કલાકમાં માત્ર

પ્રક્રિયાની જરૂર રહેશે નહીં. અધિકારીઓ માત્ર સાર્દી અરજી કે પછી મળેલી મૌખિક બાતમીના આધારે પણ ભ્રષ્ટાચારની તપાસ શર

મેઘરાજાની મહેરબાની: ભારતે ૧-૨ની હારનો બદલો ૨-૧ની જીતથી લઈ લીધો

સિરીઝની શરૂઆત વર્ષાથી થઈ અને વરસાદ ઉપરાંત વીજળીના ગડગડાટ સાથે આવ્યો અંત: અભિષેક મેન ઓફ ધ સિરીઝ

બ્રિસ્બેન: અહીં ગઈ કાલે ગેંબાના મેદાન પર ઓસ્ટ્રેલિયા સામેની પાંચમી અને આખરી ટી-૨૦ મેચ વરસાદને કારણે ધોવાઈ જતાં ભારતે સિરીઝ ૨-૧થી જીતી લીધી હતી. એ સાથે, ભારતે વન-ડે શ્રેણીમાં ૧-૨થી થયેલી હારનું ટી-૨૦ સિરીઝમાં ૨-૧ની જીત સાથે સાટું વાળી લીધું અને ટ્રોફી જીતી લીધી. ભારતીય ટીમને ફેબ્રુઆરીમાં ઘરઆંગણે રમાનારા ટી-૨૦ વર્લ્ડ કપ પહેલાં સારો આત્મવિશ્વાસ મળી ગયો છે.

બેટિંગ-બોલિંગમાં કોણ મોખરે

ઓપનર અભિષેક શર્માને સૌથી વધુ ૧૬ ઓ રન કરવા બદલ મેન ઓફ ધ સિરીઝનો પુરસ્કાર અપાયો હતો. શુભમન ગિલ ૧૩ રન સાથે બીજા

નંબર પર અને ટિમ ડેવિડ ૮૯ રન સાથે ત્રીજા નંબરે હતો. બોલિંગમાં નેથન એલિસ નવ વિકેટ સાથે અવ્વલ સ્થાને રહ્યો હતો. બીજા નંબરે વરુણ ચકવર્તી (પાંચ વિકેટ) અને ત્રીજા નંબરે અર્શદીપ સિંહ (ચાર વિકેટ) હતો.

ભારતીય ટીમને કમબેક ફ્લયું

૨૯મી ઓક્ટોબરે પાટનગર કેનબેરના મનુકા ઓવલ મેદાન પર સિરીઝની પ્રથમ મેચ વરસાદને લીધે ધોવાઈ ગઈ હતી. ત્યાર પછી ત્રણ મેચ રમાઈ જેમાં ભારતે મેચ નંબર-ટૂ હારી ગયા બાદ જોરદાર કમબેક કરીને ઉપરાઉપરી બે મેચ જીતીને શ્રેણીમાં ૨-૧થી સરસાઈ મેળવી અને શનિવારે બ્રિસ્બેનમાં અંતિમ મેચ

બેંડલાઇટ તેમ જ વરસાદનાં વિક્કો અને વીજળીના ગડગડાટ વચ્ચે અનિર્ણીત જાહેર કરવામાં આવતાં શ્રેણીનો વહેલો અંત આવી ગયો.

ગિલના પાંચ બૉલમાં ચાર ચોક્કા

ભારતને પ્રથમ બેટિંગ મળી હતી અને ઓપનર્સ શુભમન ગિલ (૨૯ અણનમ, ૧૬ બૉલ, છ ફોર) તથા અભિષેક શર્મા (૨૩ અણનમ, ૧૩ બૉલ, એક સિક્સર, એક ફોર)ની જોડી વચ્ચે બાવન રનની અતૂટ ઓપનિંગ પાર્ટનરશિપ થઈ હતી. જોકે ૪.૫ ઓવરમાં ભારતનો સ્કોર ૦/૫ ર હતો ત્યારે રમત અટકાવવામાં આવી હતી અને પછી શરૂ જ નહોતી કરી શકાઈ. ગિલે એક તબક્કે પેસ બોલર બેન ડ્રવારશુઇસની એક

ઓવરમાં પાંચ બૉલમાં ચાર ચોક્કા ફટકારી દીધા હતા. ત્યારે તેણે ટીમનો સ્કોર ૦/૧૯ પરથી સીધો ૦/૩૫ ઉપર પહોંચાડી દીધો હતો.

અભિષેકને ૧૩ બૉલની ઈર્નિંગ્સમાં બે જીવતદાન

પહેલી જ ઓવરમાં ટી-૨૦નો વર્લ્ડ નંબર-વન બેટ્સમેન અભિષેક છ રન પર હતો ત્યારે તેને આઉટ કરવાનો ઓસ્ટ્રેલિયાને સારો મોકો હતો. ઘેન મેક્સવેલે બેકાં બેકાં ઝીલી શકાય એવો તેનો આસાન કેચ છોડ્યો હતો. ત્યાર બાદ લેફ્ટ-હૅન્ડ બેટ્સમેન અભિષેક ૧૧ રન પર હતો ત્યારે બેન ડ્રવારશુઇસના હાથે તેને જીવતદાન મળ્યું હતું. ત્રણ જ બૉલ બાદ અભિષેકે ઊંચી સિક્સર ફટકારીને પ્રેક્ષકોનું મનોરંજન કર્યું હતું.

રિન્કુને સિરીઝમાં બેટિંગ જ ન કરવા મળી

વર્લ્ડ નંબર-થ્રી બેટ્સમેન તિલક વમનિ આ મેચમાંથી આરામ આપવામાં

આવ્યો હતો અને રિન્કુ સિંહને સિરીઝમાં પહેલી વાર રમવાની તક અપાઈ હતી. જોકે મેચ ધોવાઈ જતાં તેને સિરીઝમાં જરાય નહોતું રમવા મળ્યું. ઉલ્લેખનીય છે કે સપ્ટેમ્બરના

એશિયા કપમાં રિન્કુને છેક પાકિસ્તાન સામેની ફાઇનલમાં રમવાની તક મળી હતી અને એમાં તેને માત્ર એક બૉલ રમવા મળ્યો હતો જેમાં તેણે વિનિંગ ફોર ફટકારી હતી.

ભારતીય ટીમને એશિયા કપ ટ્રોફી પહેલાસર મળી જશે, બન્ને દેશ વિકલ્પ શોધવા સંમત

નવી દિલ્હી: સૂર્યકુમાર યાદવના સુકાનમાં ભારત ૨૮મી સપ્ટેમ્બરે પાકિસ્તાનને ફાઇનલમાં પરાસ્ત કરીને એશિયા કપમાં ચેમ્પિયન બન્યું ત્યારથી ભારતીય ટીમના હકની ટ્રોફીના મુદ્દે ભારત અને પાકિસ્તાન વચ્ચે જે મડાગાંઠ છે એ શનિવારે ઉકેલાવાની શરૂઆત થઈ ગઈ હતી. બન્ને દેશના ક્રિકેટ બોર્ડ ભારતીય ટીમને આ બહુમૂલ્ય ટ્રોફી કેવી રીતે મળી શકે એના વિકલ્પ આવનારા દિવસોમાં શોધવા સંમત થયા હતા. આ સકારાત્મક વળાંક દુબઈમાં ઇન્ટરનેશનલ ક્રિકેટ કાઉન્સિલ (આઇસીસી)ની મીટિંગ બહારની ખાસ મુલાકાત દરમ્યાન આવ્યો હતો. દોઢ મહિનાથી ગૂંચવાયેલા આ મુદ્દે બોર્ડ ઓફ કન્ટ્રોલ ફોર ક્રિકેટ ઇન ઇન્ડિયા (બીસીસીઆઇ) તેમ જ પાકિસ્તાન ક્રિકેટ બોર્ડ (પીસીબી) વચ્ચે સુમેળભર્યું સમાધાન થઈ રહ્યું હોવાનું ભારતીય બોર્ડના સેક્રેટરી દેવાજિત સૈકિયાએ પીટીઆઇને શનિવારે જણાવ્યું હતું.

ઉદ્દેશનીય છે કે ૨૮મી સપ્ટેમ્બરે ભારતે ચેમ્પિયનપદ મેળવ્યું ત્યારે સૂર્યકુમાર યાદવની ટીમે દુશ્મન-દેશ પાકિસ્તાનના ક્રિકેટ બોર્ડના પ્રમુખ તથા એશિયન ક્રિકેટ

કાઉન્સિલ (એસીસી)ના વડા મોહસિન નકવીના હસ્તે ટ્રોફી સ્વીકારવાની ના પાડી દીધી હતી. એ નકવીને નહોતું ગમ્યું અને બેશરમ બનીને તેણે ભારતના હકની ટ્રોફી મેદાન પરના ટેબલ પરથી લેવડાવીને એસીસીના કબાટમાં રખાવીને સમગ્ર ખેલકૂદ જગતમાં અક્કલનું પ્રદર્શન કર્યું હતું. ક્યારેય કોઈ ટીમને ફાઇનલ જીત્યા પછી ચેમ્પિયનપદની ટ્રોફી ન મળી હોય એવી આ પહેલી જ ઘટના હતી.

સૈકિયાએ પીટીઆઇને શનિવારે જણાવ્યું હતું કે ‘ આઇસીસીની વિધિસરની બેઠકમાં ટ્રોફીના મુદ્દે બન્ને બોર્ડ વચ્ચેની મુલાકાત એજન્ડામાં હતી જ નહીં, પરંતુ આઇસીસીએ મારી તેમ જ પીસીબીના ચીફ નકવી વચ્ચે અલગથી બેઠક યોજી આપી હતી જેમાં આઇસીસીના વરિષ્ઠ હોદ્દદારો અને અન્ય એક સિનિયર અધિકારી પણ ઉપસ્થિત હતા. બન્ને દેશ તરફથી સુમેળભરી રીતે વાટાઘાટ શરૂ થઈ હતી અને એ વિશેષ બેઠક પરથી એટલી ખાતરી થઈ હતી કે બન્ને ક્રિકેટ બોર્ડ ટ્રોફીના મુદ્દે સુમેળભર્યો વિકલ્પ શોધી કાઢશે.’ સૈકિયાએ આ બેઠકમાં ઉપસ્થિત અધિકારીના નામ નહોતાં જાહેર કર્યા, પણ

આધારભૂત સૂત્રો પાસેથી જાણવા મળ્યું હતું કે ડેપ્યુટી ચેરમેન ઇમરાન ખ્વાજા તથા સીઇઓ સંજોગ ગુપ્તાએ બન્ને બોર્ડ વચ્ચેની ચર્ચા શરૂ કરી હતી. સૈકિયાએ પીટીઆઇને એવું પણ કહ્યું હતું કે ‘જો સ્થિતિ સકારાત્મક રીતે આગળ વધશે તો ટ્રોફીના મુદ્દાનો વહેલાસર ઉકેલ આવી જશે.’

જય શાહ આઇસીસીના ચેરમેન છે અને તેમના અધ્યક્ષસ્થાન હેઠળની ક્રિકેટની આ સર્વોચ્ચ સંસ્થા ટ્રોફીને લગતો આ મુદ્દો સંભાળવા એક સમિતિની રચના કરશે એવું મનાય છે. જોકે બીસીસીઆઇના સેક્રેટરીએ આ અટકળ નકારી કાઢી હતી અને કહ્યું હતું કે ‘ આ તબક્કે આવી કોઈ સમિતિની જરૂર પણ નથી.’

ભારતના હકની ટ્રોફી દુબઈમાં એસીસીના હેડ ક્વૉર્ટર્સના કબાટમાં બંધ છે અને નકવીએ ત્યાંના સ્ટાફને કડક સૂચના આપી છે કે તેની પરવાનગી વિના આ ટ્રોફી કબાટમાંથી નીકળવી ન જોઈએ. નકવી પાકિસ્તાન સરકારમાં આંતરિક બાબતોને લગતું ખાતું પણ સંભાળે છે અને તેણે આગ્રહ રાખ્યો છે કે ભારતીયોએ તેની પાસેથી જ ટ્રોફી સ્વીકારવી પડશે.

ભારતની આ બીજી વર્લ્ડ ચેમ્પિયન પ્લેયર બની ડેપ્યુટી સુપરિન્ટેન્ડન્ટ ઓફ પોલીસ

રિયા ઘોષને ફાઇનલના પ્રત્યેક રન બદલ મળ્યું એક લાખ રૂપિયાનું ઇનામ

કોલકાતા: ભારતની વર્લ્ડ ચેમ્પિયન મહિલા ટીમની વિકેટકીપર-બેટર રિયા ઘોષનું શનિવારે અહીં ઈડન ગાર્ડન્સમાં પશ્ચિમ બંગાળની સરકાર દ્વારા સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું જે દરમ્યાન તેને બાંગ્લા ભૂષણ પુરસ્કારથી સન્માનિત કરવામાં આવી હતી, તેને ડેપ્યુટી સુપરિન્ટેન્ડન્ટ ઓફ પોલીસ (ડીએસપી)ની પદવી આપવામાં આવી હતી તેમ જ ૩૪ લાખ રૂપિયાનું રોકડ ઇનામ પણ અપાયું હતું. ઈપ્પિન્ટ શર્મા પણ ડીએસપીની પદવી ધરાવે છે. તેને એ સન્માન ઉત્તર પ્રદેશની સરકારે આ વર્ષના જાન્યુઆરીમાં આપ્યું હતું.

રિયા ઘોષે ગયા રવિવારે સાઉથ આફ્રિકા સામેની ફાઇનલમાં ૨૪ બૉલમાં બે સિક્સર અને ત્રણ ફોરની મદદથી ૩૪ રન કર્યા હતા અને તેને એ ૩૪ બહુમૂલ્ય રન બદલ (દરેક રનના એક લાખ રૂપિયાની ગણતરીએ) કુલ ૩૪ લાખ રૂપિયાની ઇનામી રકમ અપાઈ હતી.

લગભગ એક કલાક સુધી ચાલેલા સમારોહમાં રિયા ઘોષને સોનાનો ચેઇન પણ ભેટ અપાયો હતો.

બંગાળની પ્રથમ વર્લ્ડ કપ વિજેતા રિયા ઘોષ પશ્ચિમ બંગાળની સૌપ્રથમ વર્લ્ડ કપ વિજેતા ક્રિકેટર છે. સોરવ ગાંગુલી ૨૦૦૩માં ભારતની વન-ડે વર્લ્ડ કપ ટીમનો કેપ્ટન હતો અને ભારત એ વિશ્વ કપની ફાઇનલમાં પહોંચીને ઓસ્ટ્રેલિયા સામે હારી ગયું હતું.

રિયા એક દિવસ ભારતની કેપ્ટન બનશે: ગાંગુલી ક્રિકેટ એસોસિયેશન ઓફ બેંગાલાના પ્રમુખ સોરવ ગાંગુલીએ સીલીગુરીમાં રહેતી બાવીસ વર્ષની રિયા ઘોષને વર્લ્ડ કપમાંના પર્ફોર્મન્સ બદલ બિરદાવતાં કહ્યું હતું કે ‘ રિયાએ રાજ્યનું ગૌરવ વધાર્યું છે. હું આશા રાખું છું કે તે આવો જ સારો પર્ફોર્મન્સ જાળવી રાખશે અને એક દિવસ ભારતની મહિલા ટીમની કેપ્ટન બનશે.’ રિયાએ વર્લ્ડ કપમાં ૧૩૩.૫ રનના સ્ટ્રાઇક-રેટ સાથે કુલ ૨૩૫ રન કર્યા હતા.

હરમનપ્રીતે બે વાર જર્સીનો નંબર બદલ્યો છે

હરમનપ્રીતે હાથ પર વર્લ્ડ કપની ટ્રોફીનું ટેટૂ બનાવડાવ્યા પછી ઇન્સ્ટાગ્રામ પરની સ્ટોરીમાં લખ્યું, ‘હવે હું રોજ સવારે તને જોઈશ’

નવી દિલ્હી: ભારતની વર્લ્ડ ચેમ્પિયન મહિલા ક્રિકેટ ટીમની સુકાની હરમનપ્રીત કોરે કરીઅરમાં બે વાર પોતાની જર્સીનો નંબર બદલ્યો છે એ ઘણાની જાણમાં નહીં હોય.

કારકિર્દીની શરૂઆતમાં તે ૮૪ નંબરની જર્સી પહેરતી હતી. તેના મમ્મીએ તેને આ નંબર રાખવા આગ્રહ રાખ્યો હતો, કારણકે એવું કરીને તેના મમ્મી ૧૯૮૪માં દિલ્હીમાં થયેલા હત્યાકાંડમાં મૃત્યુ પામેલા શીખ લોકોને અંજલિ આપવા માગતા હતા. પછીથી હરમને એમએસ ધોનીની માફક ૭ નંબરની જર્સી પહેરી હતી. તે નાનપણથી ધોનીની ચાહક છે. થોડા વર્ષોથી હરમને બીજા વાર જર્સીના નંબરમાં ફેરફાર કરાવ્યો અને ૨૩ નંબરનું જર્સી પહેરે છે. તેને આ નંબર એક આંકડાશાસ્ત્રીએ ભાગ્ય ચમકાવવાની સલાહ સાથે સૂચવ્યો હતો.

ભારતીય મહિલા ક્રિકેટ ટીમે રવિવારે નવી મુંબઈમાં વિમેન્સ વન-ડે ક્રિકેટની નવી વર્લ્ડ ચેમ્પિયન બનીને ભારત માટે નવો ઇતિહાસ રચ્યો એ બદલ હરમનપ્રીત કોરે અને તેની ટીમ કરોડો ક્રિકેટપ્રેમીઓના દિલમાં તો વસી જ ગઈ છે, ખુદ હરમનપ્રીત આ બહુમૂલ્ય ટ્રોફીની બાબતમાં એટલી બધી ભાવુક થઈ ગઈ છે કે તેણે આ ટ્રોફીનું ટેટૂ હાથમાં

આવડાં પર ચિતરાવ્યું છે. આ ટેટૂ બનાવડાવીને તેણે ઇન્સ્ટાગ્રામ પરની સ્ટોરીમાં લખ્યું, ‘હવે હું રોજ સવારે તને જોઈશ.’

સ્વાભાવિક છે કે હરમનપ્રીત કેપ્ટન તરીકે આ ટ્રોફીને તેની તેમ જ સમગ્ર ભારતીય ટીમની સર્વશ્રેષ્ઠ સિદ્ધિ તરીકે ગણાવે છે. પંજાબના મોગા શહેરની હરમનપ્રીતે આ ટેટૂ બનાવડાવીને એનો ફોટો ઇન્સ્ટાગ્રામ પર શેર કર્યો છે. આ ટેટૂ તેને હંમેશાં આ ઐતિહાસિક ઉપલબ્ધિની યાદ અપાવતી રહેશે.

હરમનપ્રીતે આ ટ્રોફીના ફોટો સાથે કેપ્શનમાં લખ્યું છે, ‘(કરીઅરના) પહેલા દિવસથી હું તારી રાહ જોઈ રહી હતી. હવે હું દરરોજ સવારે તને જોઈશ અને આભાર તથા આનંદ વ્યક્ત કરીશ.’

રવિવારે ફાઇનલમાં ભારતે સાઉથ આફ્રિકાને બાવન રનથી પરાસ્ત કર્યું અને ઐતિહાસિક વર્લ્ડ ચેમ્પિયનપદ મેળવી લીધું ત્યાર બાદ સોમવારે હરમનપ્રીતે વધુ વિચાર કર્યા વગર હાથ પર ટ્રોફીનું ટેટૂ બનાવડાવવા માટેના પ્રયત્નો શરૂ કરી દીધા હતા. તે એક જાણીતા હાઇ-પ્રોફાઇલ ટેટૂ આર્ટિસ્ટ પાસે પહોંચી ગઈ હતી અને બનાવડાવ્યું હતું.

રિષભ પંતને ત્રણ વાર બૉલ વાગ્યો, બેટિંગ છોડવી પડી

ધ્રુવ જુરેલ (ઉપર) અને એક બૉલથી બચ્યા બાદ રિષભ પંત. (પીટીઓઈ)

જોકે સાઉથ આફ્રિકા-એ સામે પાછા રમવા આવીને ઈજા ગંભીર ન હોવાનો સંકેત આપ્યો: ધ્રુવ જુરેલની બન્ને દાવમાં સદી

બેંગ્લુરુ: ભારતનો વિકેટકીપર બેટ્સમેન રિષભ પંત ઇન્જરી-ગ્રોન ખેલાડી છે અને ગઈ કાલે તે ફરી એકવાર ઈજા પામતાં આવતા અઠવાડિયે સાઉથ આફ્રિકા સામે પ્રથમ ટેસ્ટ રમનાર ભારતની ટેસ્ટ ટીમ ચિંતામાં મુકાઈ ગઈ છે. બેંગ્લુરુમાં સાઉથ આફ્રિકા-એ સામે બીજી બિનસત્તાવાર ટેસ્ટ રમતા ઇન્ડિયા-એના કેપ્ટન પંતે બીજા દાવમાં બેટિંગ દરમ્યાન ૧૭ રનના તેના સ્કોર પર ઇન્જરીને લીધે રિટાયર-હટ થવું પડ્યું હતું. જોકે તે થોડા સમય બાદ ઘણે બેટિંગમાં આવ્યો હતો અને ૬૫ રનના પોતાના સ્કોર પર આઉટ થયો હતો. તેણે ચાર સિક્સર અને પાંચ ફોર ફટકારી હતી.

સાઉથ આફ્રિકાના ફાસ્ટ બોલર ર્લેસો મોરેકીની બોલિંગમાં ત્રણ વખત પંતને શરીર પર તેમ જ ખાસ કરીને હેલ્મેટ પર બૉલ વાગ્યો હતો. પંત તો હજી પણ બેટિંગ ચાલુ રાખવા માગતો હતો, પરંતુ ઇન્ડિયા-એ ટીમના કોચ ઋષિકેશ કાનિટકર અને ફિઝિયોથેરાપિસ્ટે પંતને પાછા આવી જવા દબાણ કર્યું હતું એટલે તે પાછો આવી ગયો હતો.

ચાર દિવસની આ મેચમાં ઇન્ડિયા-એના ૨૫૫ રન સામે આફ્રિકા-એ ટીમ ૨૨૧ રનમાં ઓલઆઉટ થઈ ગઈ હતી. પ્રથમ દાવમાં અણનમ ૧૩૨ રન કરનાર વિકેટકીપર ધ્રુવ જુરેલે ગઈ કાલે બીજા દાવમાં અણનમ ૧૨૭ રન કરીને જબરદસ્ત બેટિંગ પર્ફોર્મન્સ બતાવ્યો હતો. ઇન્ડિયા-એ ટીમે બીજો દાવ ૭/૩૮૨ના સ્કોર પર ડિક્લેર કરીને સાઉથ આફ્રિકા-એ ટીમને જીતવા ૪૧૭ રનનો લક્ષ્યાંક આપ્યો હતો અને બીજા દાવમાં પ્રવાસી ટીમે વિના વિકેટે પચીસ રન કર્યા હતા. આજે છેલ્લા દિવસે ભારતીય ટીમને જીતવાની તક છે. બીજી રીતે કહીએ તો ઇન્ડિયા-એના બોલર મોહમ્મદ સિરાજ, આકાશ દીપ, કુલદીપ યાદવ, પ્રસિદ્ધ કિષ્ના અને હર્ષ દુબેની કસોટી થશે.

કવર વિજય વ્યાસ
સ્ટોરી feedback@bombaysamachar.com

ભારતના રાષ્ટ્રગીત ‘વંદે માતરમ્’ ને ૧૫૦ વર્ષ પૂરા થયાં તેની દેશભરમાં ઉજવણી શરૂ થઈ છે. વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીએ ૭ નવેમ્બરે નવી દિલ્હીના ઇન્દિરા ગાંધી ઇન્ડોર સ્ટેડિયમમાં રાષ્ટ્રગીત વંદે માતરમ્ની ૧૫૦મી વર્ષગાંઠ નિમિત્તે ટપાલ ટિકિટ અને એક સિક્કો બહાર પાડ્યો અને એક વર્ષ સુધી ચાલનારા સ્મૃતિ સમારોહને ખુલ્લો મૂકીને વેબસાઇટ પણ લોન્ચ કરી.

રાખેતા મુજબ, આ ઉજવણી સાથે વંદે માતરમ્ મુકે રાજકીય જંગ પણ શરૂ થઈ ગયો છે. મોદીએ વંદે માતરમ્નાં ૧૫૦ વર્ષના કાર્યક્રમમાં કોંગ્રેસ પર વંદે માતરમ્ના ટુકડા કરવાનો આક્ષેપ મૂકીને તેના કારણે દેશમાં ભાગલાનાં બીજ વવાયાં હોવાનો ગળે ન ઊતરે એવો દાવો પણ કરી દીધો.

વડા પ્રધાનનું કહેવું છે કે, ૧૯૩૭માં કોંગ્રેસ દ્વારા વંદે માતરમ્નો સરસ્વતી, લક્ષ્મી અને દુર્ગા માતા ઉલ્લેખ ધરાવતો એક ભાગ કાઢી નાખીને તેના ટુકડા કરવામાં આવ્યા હતા. વંદે માતરમ્ના ટુકડાથી દેશમાં ભાગલાના બીજ વાવવામાં આવ્યા અને આ વિભાજનકારી વિચારસરણી આજે પણ દેશ માટે મોટો પડકાર છે.

વંદે માતરમ્ના મૂળ ગીતમાં છ અંતરા છે અને રાષ્ટ્રગાન તરીકે બે જ અંતરા ગવાય છે, બાકીના ચાર અંતરા ગવાતા નથી. હિંદુ દેવીઓ સરસ્વતી, લક્ષ્મી અને દુર્ગાનો ઉલ્લેખ ધરાવતા અંતરા કોંગ્રેસના ફૅઝપુર ખાતે ૨૬થી ૨૮ ડિસેમ્બર દરમિયાન મળેલા અધિવેશનમાં જવાહરલાલ નહેરૂના કહેવાથી કાઢી નાખવામાં આવ્યા હતા એ વાત સાવ ખોટી નથી પણ તેના કારણે ભારતના વિભાજનના બી રોપાયાં એ વાત ખોટી જ નહીં, પણ હાસ્યાસ્પદ જરૂર છે.

ભારતમાં થયેલી કોઈ પણ ખરાબ બાબત માટે જવાહરલાલ નહેરૂ પર દોષનો ટોપલો ઢોળી દેવાની માનસિકતા હોય તો અલગ વાત છે, બાકી મુસ્લિમો માટેના અલગ પાકિસ્તાન માગણી બહુ પહેલાં જ શરૂ થઈ ગઈ હતી. ‘સારે જહાં સે અચ્છા હિંદોસ્તાં હમારા ’ લખનારા અલામા ઈકબાલે ૧૯૩૦માં જ મુસ્લિમ બહુમતી ધરાવતા પ્રાંતોમાંથી અલગ રાષ્ટ્રનો વિચાર વહેતો મૂકી દીધેલો.

‘મુસ્લિમ લીગ’ ના મોહમ્મદ અલી ઝીણા સહિતના નેતાઓએ તેને હવા આપી તેથી કોંગ્રેસે સરસ્વતી- લક્ષ્મી અને દુર્ગા માતાના ઉલ્લેખ કરતા અંતરા કાઢી નાખ્યા તેના કારણે વિભાજનનાં બી રોપાયાં એ વાત હજમ થાય એવી નથી. ‘મુસ્લિમોને હિંદુ દેવીઓની પ્રસાંહ કરતું ગીત ગાવાથી કચવાટ થશે’ એવી નહેરૂની દલીલ બકવાસ હતી એમ

‘વંદે માતરમ્’ ના ૧૫૦ વર્ષની ઉજવણી:

ફરી એક નવો વાદ-વિવાદ-વિખવાદ

શાસક પક્ષ કહે છે કે વિપક્ષી કોંગ્રેસે વંદે માતરમ્ ગીતના અમુક ટુકડા કાઢી નાખ્યા એથી દેશમાં ભાગલાના બીજ વવાયાં... જોકે, આવા આક્ષેપોને જોરદાર રદિયો કોંગ્રેસ આપી રહી છે. હકીકત શું છે?

બીજી તરફ, ભાજપે છેલ્લાં કેટલાંક વરસોથી વંદે માતરમ્ને મહત્ત્વ આપ્યું છે એ હકીકત છે. જો કે આ તાજા વિવાદનો મૂળ મુદ્દો આપણા રાજકારણીઓની માનસિકતાનો છે. વંદે માતરમ્ દેશના ઇતિહાસમાં એક ગૌરવપૂર્ણ પ્રકરણ છે અને તેને પણ હલકું રાજકારણ રમવાનો મુદ્દો બનાવી દેવાય એ શરમજનક કહેવાય, પણ જાડી ચામડી ધરાવતા રાજકારણીઓમાં એવી શરમ નથી તેથી મોદી વર્સિસ મલિકકાજુજની લડાઈમાં બંને છાવણીના બીજા નેતા પણ ફૂટી પડ્યા છે.

વંદે માતરમ્ના ટુકડા કરવાનો કોંગ્રેસ પર આક્ષેપ મૂકાય છે, પણ વંદે માતરમ્ને કોંગ્રેસના કારણે જ ખ્યાતિ મળી અને ૧૯૩૭માં કોંગ્રેસે જ વંદે માતરમ્ને નેશનલ સોંગ તરીકે માન્યતા આપી હતી એ વાતને કોરાણે મૂકીને રાજકીય વાદ-વિવાદના ખેલ શરૂ થઈ ગયો છે. વંદે માતરમ્ પહેલી વાર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરે ૧૮૯૬માં કોંગ્રેસના અધિવેશનમાં ગાયું પછી જ તેને રાજકીય મહત્ત્વ મળ્યું. કોંગ્રેસનાં અધિવેશનોમાં વંદે માતરમ્ ગવાતું તેથી તેને લોકપ્રિયતા મળી પણ પાણીમાંથી પોરા કાઢવામાં માહિર નગુણા લોકો બીજી પારાયણ માંડીને બેસી ગયા છે. વડા પ્રધાને યોગ દિવસની ઉજવણી શરૂ કરાવી ત્યારે મુસ્લિમ પર્સનલ લો બોર્ડ તેનો બહિષ્કાર કરવાની હાકલ કરેલી. બોર્ડના જનરલ સેક્રેટરી મૌલાના વલી રહેમાને દેશના તમામ ઈમામો તથા મુસ્લિમ સંગઠનોને કાળજી લખીને કહેલું કે, કેન્દ્રની નરેન્દ્ર

મોદી સરકાર યોગ, સૂર્ય નમસ્કાર અને વંદે માતરમ્ને લોકપ્રિય બનાવવાના ઉધામા કરીને બ્રાહ્મણ ધર્મ અને વેદિક સંસ્કૃતિ પરાણે દેશ પર કોકી બેસાડવા માગે છે. મુસ્લિમ સંગઠનો તથા ઈમામો મોદી સરકારનાં આ તમામ પગલાં સામે મુસ્લિમોને એક કરે અને તેમનામાં જાગૃતિ લાવવાની જે ચેષ્ટા કરી ત્યારે હલકી માનસિકતા દર્શાવી હતી એવી જ માનસિકતાનું પ્રદર્શન અત્યારે થઈ રહ્યું છે.

વંદે માતરમ્ માત્ર એક ગીત નથી, પણ માતૃભૂમિને માતાનો દરજ્જો આપતો વિચાર છે. દુનિયાના બીજા કોઈ દેશમાં માતૃભૂમિને માતા નથી ગણવામાં આવતી, પણ આપણા દેશ માટે ‘ભારત માતા’ એવો શબ્દ વાપરીએ છીએ. ભારત માતાનો વિચાર રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ અને હિન્દુવાદી સંગઠનોની દેન હોવાનો પ્રચાર કરવામાં આવે છે, પણ હિંદુવાદી સંગઠનોને તેની સાથે કંઈ લેવાદેવા નથી. ૧૮૫૭ના વિપ્લવ પછી દેશમાં હતાશાનો માહોલ હતો ત્યારે લોકોમાં દેશપ્રેમની આગ ફરી જગાડવાના જે વિચાર વહેતા થયા તેમાં એક વિચાર ભારત માતાનો હતો.

બંગાળી લેખક કિરણચંદ્ર બેનરજીએ ભારત માતા નાટક લખીને આ વિચાર પહેલી વાર રમતો કર્યો. ૧૮૭૩માં આ નાટક પહેલી વાર ભજવાયું પછી એક રાષ્ટ્ર તરીકે ભારતના વિચારને બળ મળ્યું. ભારતને એક રાષ્ટ્ર તરીકે રજૂ કરવાનો વિચાર પણ બંગાળમાંથી ઉદ્ભવેલો અને બંકિમચંદ્ર ચટ્ટોપાધ્યાયની ૧૮૮૨માં લખાયેલી નવલકથા ‘આનંદમઝ’માં આ વિચારને વધારે અસરકારક રીતે રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. એ નવલકથામાં ‘વંદે માતરમ્’ ગીત સમાવાયું એ સૌ જાણે છે, પણ બંકિમચંદ્રે ‘આનંદમઝ’ લખી એ પહેલાં આ ગીત લખેલું. વંદે માતરમ્ ૭ નવેમ્બર ૧૮૭૫ના રોજ અશ્વય નવમીના શુભ દિવસે બંકિમ ચંદ્રે રચેલું અને નવલકથા આનંદમઝના હપ્તાવાર પ્રગટ થતી હતી એ મેગેઝિન ‘બંગદર્શન’માં સૌથી પહેલાં પ્રકાશિત થયું હતું. આમ આ ગીત આઝાદીની લડતમાં રાષ્ટ્રગીત બની ગયેલું.

આઝાદી પછી વંદે માતરમ્ અનેક રીતે ગવાયું, પણ સૌથી યાદગાર વર્ઝન આનંદમઝ ફિલ્મમાં હેમંત કુમારના સંગીતમાં લતા મંગેશકરે ગાયેલું ‘વંદે માતરમ્’ અને એ. આર. રહેમાને ગાયેલું ‘મા તુજે સલામ’ છે.

વંદે માતરમ્ સાથે ‘ભારત માતા’... એ કોની પરિકલ્પના?

વંદે માતરમ્ ગીત સાથે જ ભારત માતાની મૂર્તિ નજર સામે તરવરી ઊઠે છે. એ તસવીરમાં હિંદુ દેવીઓ મૂર્તિમંત થાય છે. એક કોંગ્રેસી નેતાએ ભારત માતાના આ સ્વરૂપને મૂર્તિમંત કર્યું છે. આઝાદીની લડત વખતે કોંગ્રેસની આક્રમક એટલે કે જહાલ નેતાગીરીમાં લાલ- બાલ- પાલની ત્રિપુટી મોખરે હતી. આ ત્રિપુટીના બિંપિનચંદ્ર પાલે ભારત માતાના વિચારને હિન્દુ પરંપરાના સંદર્ભમાં રજૂ કર્યો અને રવીન્દ્રનાથ ટાગોરના ભત્રીજા અબનિન્દ્રપાલ ટાગોરે ભારત માતાનું ચિત્ર બનાવી તેમને મૂર્તિમંત કર્યાં.

ભગવા વસ્ત્રોમાં સજ્જ અને હાથમાં વેદ સાથેની ભારત માતાની એ છબી લોકોના માનસમાં તરત જ જાડઈ ગયેલી. ભારતીય દેવીઓની જેમ તેમને ચાર હાથ હતા. સ્વામી વિવેકાનંદનાં સાથી સિસ્ટર નિવેદિતા આ ચિત્ર પર ફિદા થઈ ગયેલાં. ચાર હાથે દેશવાસીઓને શિક્ષા-દિક્ષા-અન્ન અને વસ્ત્ર આપતાં ભારતમાતાને તેમને ભારતીય સંસ્કૃતિનું પ્રતીક ગણાવેલાં. ભારત માતાને એ પછી ક્યારેક દુર્ગા માતાના સ્વરૂપમાં તો ક્યારેક હાથમાં તિરંગા સાથે અલગ અલગ સ્વરૂપમાં રજૂ કરવામાં આવ્યાં છે, પણ મૂળ ઈમેજ અબનિન્દ્રપાલ ટાગોરે રજૂ કરેલી એ જ રહી છે. ■

અરાઉન્ડ દ વર્લ્ડ

નીલ પાટીલ
Founder, COO & CTO
Veena World
neil@veenaworld.com

મોટા ભાગના પ્રવાસી એવા સ્થળની ખોજ કરવા માગે છે જે દૂર હોય અને પરિચિત મહેસૂસ કરાવે. આરામ અને સંસ્કૃતિનાં મૂળિયાંબ્રાળવી રાખીને દુનિયાની ખોજ કરવાનું ગમે તેવા ઘણા બધા ભારતીયો માટે કમ્બોડિયા તેમાં એકદમ બંધબેસે છે. તે ધરતી નહીં છે,ખિસ્સા માટે હળવું છે અને સમયની કસોટીમાંથી પાર ઊતરેલી વાર્તાઓથી ભરચક છે.

પ્રથમ નજરે કમ્બોડિયા અંગકોર વટ માટે વધુ ઓળખાય છે, જે દુનિયાનું સૌથી વિશાળ મંદિર સંકુલ છે અને યુનેસ્કો વર્લ્ડ હેરિટેજ સાઈટ છે.જોકે નજીકથી જોવામાં આવે તો તમને ઘણું બધું જોવા મળશે. અહીંનાં શહેરોના રોમરોમમાં ઊર્જા ભરેલી છે, તરતાં ગામડાં નદીના વય પર જીવે છે અને અહીંના લોકોની ઉંમ્મા એવી કે તમે પરત આવો તે પછી પણ લાંબા સમય સુધી યાદ રહી જાય છે. તમે સિયેમ રીપમાં પ્રાચીન કોતરકામો જોતા હોય, નોમ પેન્હના રિવરસાઈડ પ્રોમેનેડ પર વોક કરતા હોય કે સધર્ન કોસ્ટ પર આરામ ફરમાવતા હોય, કમ્બોડિયા આંખો અને મનને ઊંડાણથી સ્પર્શ કરીને તમને સુખદ આશ્ચર્ય આપે છે.

આ એવી ધરતી છે જ્યાં શ્રદ્ધા હજુ પણ રોજખરોજના જીવનને આકાર આપે છે, જ્યાં સ્મિત સહજ આવે છે અને જ્યાં ભારતના પ્રવાસીઓનેઘર જેવું મહેસૂસ થાય છે. તે અહીંનાં મંદિરો અને પરિચિત ફ્લેવરસને કારણે નહીં, પરંતુ સાદગી અને પરોણાગતના સમાન જોશને કારણે.

સિયેમ રીપ - અંગકોરનું પ્રવેશદ્વાર
મોટા ભાગના પ્રવાસીઓ માટે સિયેમ રીપથી

કમ્બોડિયન વાર્તા શરૂ થાય છે. અને તે ખરેખર સુંદર શરૂઆત છે. વિશ્વવિખ્યાત અંગકોર વટનું ઘરઆ શહેર આધુનિક આરામ સાથે પ્રાચીન અજાયબીઓનું સંતુલન કરે છે, જે જૂજ સ્થળો કરી શકે છે. અંગકોર વટ પર સૂર્યોચ્ચનાં પ્રથમ કિરણોને જોવાનો અનુભવ તમને હંમેશાં યાદગાર રહી જાય છે. 12મી સદીમાં નિર્મિત આ વિશાળ મંદિર સંકુલ એક સમયે ખ્મેર સમ્રાટનું હાર્દ હતું અને ભક્તિ, કળાકારીગરી તથા સ્થિતિસ્થાપકતાનું આજે પ્રતીક છે.

પૃથ્વી પર જૂજ સ્થળો અંગકોર વટના ઉચ્ચ સ્તર અને પ્રતીકાત્મકતા સાથે સુમેળ સાધી શકે છે. 400 એકરથી વધુ જગ્યામાં ફેલાયેલું તે દુનિયામાં સૌથી વિશાળ ધાર્મિક સ્મારક છે, જે મૂળમાં બુદ્ધ સંગ્રહાલય બનવા પૂર્વે ભગવાન વિષ્ણુને સમર્પિત હિંદુ મંદિર હતું. તેનો આકાર સાથે તેની અચૂકતા પણ તેને નોંધપાત્ર બનાવે છે, જેમાં દરેક ટાવર, દીવાલ અને કોતરકામ કોસ્મિક ડિઝાઈનના છે, જે ભગવાનનું ચમત્કારી ઘર મેરુ પર્વત આલેખિત કરે છે. તેની ગેલેરીઓ થકી વોક કરો ત્યારે પથ્થરોમાં કોતરેલી સદીઓની ભક્તિનું પગેરું મેળવી રહ્યા હોય તેવો અહેસાસ થાય છે. ખ્મેર દંતકથાઓ સાથે કોતરેલી રામાયણ અને મહાભારતની વાર્તાઓ પરોઢના સોનેરી પ્રકાશમાં જાણે નાહી ઊઠે છે.

સિયેમ રીપ તેનાં મંદિરો કરતાં પણ વિશેષ છે. આસપાસમાં બાયોનના રહસ્યમય હસતા ચહેરા અને તા પ્રોમમાં ઝાડનાં મૂળિયાં ઝલકામળા પથ્થરોમાં વીંટળાયેલાં જોઈને સંપૂર્ણ અંગકોર પ્રદેશ ખુશ્મા સંગ્રહાલય જેવું મહેસૂસ કરાવે છે. આમ છતાં ઇતિહાસની પાર શહેર અહલાદાકખુશી પ્રદાન કરે છે: મૈત્રીપૂર્ણ ટુક-ટુક રાઈડ્સ, ધમધમતી રાત્રિ ભજારો અને ધીમી ગતિ, જે ભારતીય પ્રવાસીઓને તુરંત પરિચિત મહેસૂસ કરાવે છે.

અહીંનું ખાદ્ય સુખદ આશ્ચર્ય આપે છે. ઘણી બધી રેસ્ટોરાં નારિયેળની મલાઈ અને સુગંધી મસાલાઓથી બનાવવામાં આવેલી શાકહારીખ્મેર કરીઝ પીરસે છે, જ્યારે ઓલ્ડ માર્કેટ વિસ્તાર આસપાસ ભારતીય રેસ્ટોરાં અને કેકે તમને ઘર જેવું મહેસૂસ કરાવે છે. તેમાં તાજાં મોસમી ફળો, શેરડીનો રસ અને ભાત તથા

નડુલ માટે નિરંતર વિકલ્પો જોતાં તમારી પાસે ભરપૂર પસંદગીઓ છે.

નોમ પેન્હ - જીવિત રાજધાની

જો સિયેમ રીપ કમ્બોડિયાનો ભૂતકાળ તમારી સામે મૂકે છે તો નોમ પેન્હ તમને તેના વર્તમાન સાથે રૂબરૂ કરાવે છે. મેકોંગ અને ટોન્લે સેપ નદીઓના સંગમ પર સ્થિત આ રાજધાની સ્વર્ણિમ, વ્યસ્ત અને ગુણોથી ભરચક છે. એક સમયે "પર્લ ઓફ એશિયા" તરીકે પ્રસિદ્ધ નોમ પેન્હ તેની ચમક પાછી મેળવી રહ્યું છે. આ શહેરમાં આધુનિક કેકે પાર્શ્વભૂમાં ગોલ્ડન પેગોડા છે, જ્યારે પારંપરિક ટુક ટુક વ્યાપક ફ્રેન્ચ નિર્મિત બુલવર્ડસ થકી ગૂંથે છે.

આ શહેરનું સૌથી આકર્ષક સીમાચિહ્ન રોયલ પેલેસ છે, જે ઝળહળતા ગોલ્ડન સ્પાયર્સ સાથે ખ્મેર સ્થાપત્યનો અદ્ભુત દાખલો છે. તેની બાજુમાં સિલ્વર પેગોડા છે, જેનું નામ 5000થી વધુ સિલ્વર ટાઈલ્સની તેની ફરસ

પરથી પડ્યું છે. આ સ્થળ ભક્તિ અને કળાકારીગરીથી દીપી ઊઠે છે. નજીકમાં નેશનલ મ્યુઝિયમ પણ અવશ્ય મુલાકાત લેવા જેવું છે, જે પ્રાચીન ખ્મેર શિલ્પો અને અંગકોરના ઝઘઝમાળભયાં દિવસોના અવશેષોના સાદિય ઈસ્ટ એશિયાના સૌથી ઉત્કૃષ્ટ કલેક્શનમાંથી એક છે.

તેનાં સ્મારકોની પાર નોમ પેન્હ ધીમી ગતિથી માણવાની મજા ન્યારી છે. સાંજે રિવરસાઈડ પ્રોમેનેડ પરથી વોક અત્યંત આરામદાયકઅનુભવ કરાવે છે. પરિવારો અહીં ફરવા આવે છે, સાધુઓ ભિક્ષા લેગી કરે છે અને મેકોંગ પર સૂર્યાસ્ત થાય છે તે જોવાનું સુખદ છે.સ્થાનિક બજારોમાં સેન્ટ્રલ માર્કેટ અને રશિયન માર્કેટ સિલ્ક સ્કાર્વઝ, લાકડાંનાં કોતરકામ અને સુવેનિયરોથી ભરચક છે,જે વિચારપૂર્વકની યાદગીરીઓ બની જાય છે. સિહાનુકવિલે અને સધર્ન કોસ્ટ - રેતી, સમુદ્ર

અને શાંતિ

સિયેમ રીપના સાંસ્કૃતિક ઊંડાણ અને નોમ પેન્હના જીવંત લયમાં ડૂબકીઓ લગાવ્યા પછી કમ્બોડિયાનો સધર્ન કોસ્ટ હળવેથીશ્વાસ બહાર કાઢવા જેવું મહેસૂસ કરાવે છે. સિહાનુકવિલેનું રિસોર્ટ શહેર દરિયાકાંઠા માટે પ્રવેશદ્વાર છે, જે ધીમે ધીમે નૈસર્ગિક સૌંદર્યઅને આરામ વચ્ચે તેનું સંતુલન શોધી કાઢે છે. શહેર પોતે ઝડપથી વૃદ્ધિ પામ્યું છે ત્યારે તેની આસપાસના ટાપુઓ આશ્ચર્યકારક રીતે નજીક.

ટૂંકી ફેરી રાઈડ પર કોહરૉંગ અને કોહરૉંગ સેમલોમ જોવા મળે છે, જ્યાં ભૂરાં જળનો ભૂહીંદાર સફેદ રેતી સાથે સંગમ થાય છે. અહીંની સવાર લહેરોના અવાજ સાથે શરૂ થાય છે અને આકાશને રંગતા સૂર્યાસ્ત સાથે પૂરી થાય છે. ઘણા બધા રિસોર્ટસ હવે ભારતીય પ્રવાસીઓને ધ્યાનમાં રાખીને શાકહારી ભોજન, તાજાં

મોસમી ફળો અને ટાપુની સાદગી ગુમાવ્યા વિના ભરપૂર પરિચિત કમ્ફર્ટસ પણ પ્રદાન કરે છે.

બીચની પાર સાઉથ પ્રતિબિંબ માટેનું સ્થળ છે. નાનાં માછીમારી ગામડાં, બુદ્ધ પેગોડા અને નેચર રિઝર્વ્સ ધીમા પડવા અને નિસર્ગ સાથેફરીથી જોડાવા માગતા પ્રવાસીઓ માટે તેને આદર્શ બનાવે છે. તમે જળ પાસેથી સાંજે વોક કરવા માગતા હોય કે મેન્ગ્રોવ્ઝ થકી બોટ ટ્રિપ્કરતા હોય કે એક પછી એક ઉદ્ભવતા તારાઓ જોવા માગતા હોય, કમ્બોડિયાનો સધર્ન કોસ્ટ તમને રિલેક્સેશન એ એક્સપ્લોરેશન જેટલુંજ સુખદ છે તે યાદ અપાવે છે.

નકશાની પાર - સંસ્કૃતિ, હસ્તકળા અને જોડાણ
કમ્બોડિયાને ખરા અર્થમાં સમજવું હોય તો તેને મહેસૂસ કરવું જોઈએ, જે તેનાં મંદિરો, તેની પરંપરાઓ અને સૌથી મહત્ત્વપૂર્ણતેના લોકો થકી કરી શકાય. અંગકોર વાટની ભવ્યતા અથવા નોમ પેન્હની સોનેરી છતો નમૂતા અને કુપાટ્ટિ ધરાવતા આ દેશમાંમોહિત કરીને રહે છે. અપ્સરા નૃત્યાંગનાઓ, હાથોથી રેશમનું વણાટ કરતા કળાકારીગરો, ટોન્લે સેપ લેક પાસે રહેતા પરિવારો - આ બધુંજ સ્થિતિસ્થાપકતા અને શાંત ગૌરવની વાર્તા કહે છે.

તમે જ્યાં પણ જાઓ તમને સ્મિત અને "સુએસ" દેઈ" સાથે આવકારવામાં આવશે. આ ઉંમ્મા કમ્બોડિયાને અવિસ્મરણીય બનાવી દે છે.આ દેશ તમને મોહિત કરવા સાથે નમ્રતાથી, સ્થિરતાથી અને નિખાલસતાથી અપનાવી લે છે. સિયેમ રીપના પ્રાચીન પથ્થરોથીસાઉથમાં શાંત બીચ સુધી અહીંનો લય સમાન છે: શાંત, આવકાર્ય અને અત્યંત માનવીય.

સંસ્કૃતિ, જોડાણ અને શાંતિ ચાહતા ભારતીય પ્રવાસીઓ માટે કમ્બોડિયા નવું અને પરિચિત પણ મહેસૂસ કરાવે છે. તે તમને પ્રવાસએ ફક્ત સ્થળો જોવા પૂરતો સીમિત નથી હોતો પરંતુ સાદગી અને ફૂતકાતાનું સૌંદર્ય દર્શાવતા લોકોને મળવાનો પણ અવસર હોય છેએ યાદ અપાવે છે. કમ્બોડિયામાં દરેક પ્રવાસ સમાન રીતે પૂરો થાય છે: તમારું મન ભરાઈ જાય છે અને તમારી ગતિ થોડી ધીમી પડી જાય છે.તો આગામી સમાહમાં ફરી મળીશું

ચાલો, ભેગ ભરો, નીકળી પડો!
અરાઉન્ડ ધ વર્લ્ડ વિથ વીણા વર્લ્ડ...

યુરોપ
વિશ્વ પેરુપ ઓરિયા
ખર્ચો ટિકિટ+હોટલ
150000
(6D) Dec 10

સિંગાપોર
થાઇલેન્ડ મલેશિયા
175000
(10D) Nov 22

શ્રીલંકા
શ્રીલંકા ફેરી
નુવરા એરિયા મેન્ડેરા
75000
(6D) Nov 28

ઇબઈ
અબુ ધાબી
95000
(5D) Dec 10

ડુમ પાર્ટીનાર
ગેટી
બોર્ડ ઓફ
વર્લ્ડની નો
મી સિંગા
કમ્પેનિય

કેરળ
કુચર પેરુપ
વિશ્વ પેરુપ
57000
8 Days Nov 24

ઉટ્ટી કુર્ગ
મૅસુર બેંગલુરુ
65000
(8D) Nov 22

આંદામાન
વેડ-વેડ સેન્ડા
નીલ ખાહિન-પરવરા
82000
(7D) Nov 15
Dec 6

સિકિમ
દાર્જિલિંગ ગેંગટોક
68000
(7D) Dec 6

મીસમી
ભાનુવે સેન્ડા
મોડુ દાવેલ પુલવેટ
35,000+
મીસમીની વિશ્વાસ

વન લાઈફ. વન યુ.
જસ્ટ ગો!

વીણા વર્લ્ડ
વુમન્સ સ્પેશિયલ ટુર્સ

જ્યાં પ્રવાસ બને છે તમારો સમય, તમારી સ્પેસ, તમારો આનંદ!

Email: travel@veenaworld.com | veenaworld.com
Toll-Free: 1800 313 5555

Book Online
365 Days
24x7
Visit veenaworld.com

VEENA WORLD
Travel. Explore. Celebrate Life.

શોભિત દેસાઈ

feedback@bombaysamachar.com

સૌ પ્રથમ તો આજે એક જન્મજયંતીની વાત જેને તમે ‘ભયંકર’ અતિશયોક્તિ અલંકારમાં ‘અવતરણ દિન’ તરીકે વર્ણવી શકો અને સાવ સીધો એ દિવસને અતિ સામાન્ય વર્ષગાંઠ તરીકે પણ જાણી શકો. ઉપાણું છે કે એ જ દિવસે બિહાર ઇલેક્શનનું અંતિમ ચરણ છે અને એ જ દિવસ માટે આ શર લખાયો છે.

કબૂતર માથા ઉપરનું હવે તો મુક તું હેઠું જરા વિચાર તો કર! કે તને સિતેરમું બેઠું!!!

તો વાતચીતનો દોર આગળ વધારીએ તે મારી જાણ મુજબ બિહારમાં પહેલીવાર ૬૪.૬૬ ટકા વોટિંગ થયું. શું બિહાર પણ નધરોળ ગુંડારાજ કે સામંતશાહી કે મગરની ચામડીવાળા રાજકારણીઓના હાથથી જઇ રહ્યું છે? આવા ખુશામબર માતું નાજુક હૃદય જીરવી નહીં શકે!!! ખોટો ઠરું તો ય ૧૪મી સુધી તો આ અતિપ્રસન્નતા રહેવાની જ છે.

‘દિલ કો બુશા રખને કે લિયે ગાલિબ થે ખયાલ અચ્છા હૈ’

‘હાફીડીપીટ’ અને ૭મી ફેલથી ડાયરેક્ટ પી.એચ.ડી અને સ્કૂલો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાન પચાવી પાડવા અને સ્વયમ્ જેલમાં અને કમઅક્કલ અર્ધાંગિની મુખ્ય

મંત્રીના બેલમાં અને સામંતોની લખલૂંટ લૂંટ ઇત્યાદિથી ૧૪મી સુધી તો મુક્તિ છે જ. બુદ્ધ, મહાવીરની વિશેષ કૃપા હશે તો એ પછી પણ...

મને બરાબર યાદ છે ૨૦૨૧ માર્ચના એ દિવસો. પ્રશાંત કિશોરે એક હૃદયદ્રાવક શબ્દ શોધ્યો છે ‘પલાયન’... અને પલાયન કયાંથી?

પોતાના ઘર-માતા-પિતા-સગા-વહાલા-લોકોથી બળજબરી જબરજસ્તીથી By Cumpulsion પલાયન થવું પડે એવું પલાયન. લગભગ તો ભારતભરમાંના દરેક રાજ્યના બધા જ ઘરમાં ૨૪ કલાક કામ કરતાં કે ચાર પાંચ ઘરોમાં છૂટક કામ કરી પાંચ-છ બિહારીઓ ભેગા રુમ રાખીને આ

સત્ઠે ધારાવાહિક

અનિલ રાવલ

feedback@bombaysamachar.com

‘ક્યા હુઆ ચાયા...કયું રો રહે હો?’ સાદિયાએ અમ્મીની બૂમની પરવા કર્યા વિના પૂછ્યું. જાફરભાઈએ બહાર ઘસી આવેલા ટૂમાને મહામુસીબતે અટકાવવાની કોશિશ કરી. એમણે બંને આંખો પર હથેળીઓ દાખી દીધી.

‘કૂછ નહીં બેટા....તુંમ ઘર જાઓ.’ એ બોલ્યા.

બિલ્ડીંગની બહાર આવીને અમ્મીએ સાદિયાનું બાવડું પકડીને પોતાની તરફ ખેંચતા કહ્યું: ‘છૂઆ તો નહીં ને તૂને. જાફરભાઈ, બચ્ચી હૈ...ઔર આપકે ઘરમેં કોરોના વૂસા હૈ.’ જાફરભાઈએ બાંયો વડે આંસુ લૂછ્યા.

‘જાફરભાઈ, ક્યા કોઇ બૂરી ખબર આઇ ઇલિયાસ કી....?’

‘બસ બેટા, દુઆ કરના.’ સાદિયા અને એની અમ્મી ધીમા પગલે ચાલી રહેલા જાફરભાઈને જોતી રહી.

‘ચાયા, આપ ઉસ તરફ કહાં જા રહે હો.’ સાદિયાએ કહ્યું.

‘જહાં કિસી કો મુઝે છૂને કા ડર ના હો. જહાં મૈં બૈઠ કર રો સકું.’ જાફરભાઈએ કહ્યું.

થોડીવાર પછી જાફરભાઈ થોડે આગળ આવેલી દરગાહમાં બેસીને ચોધાર આંસુએ રડી રહ્યા હતા.

*****

વહેલી સવારે લગભગ છ વાગ્યે ગોપાળ, હરિ અને રમેશ તાલીમી ડોક્ટરો સચિન તથા ઉમંગની સાથે મળીને મૃતકોને પગથી માથા સુધી કાળા પ્લાસ્ટિકમાં વીંટાળવાનું કામ કરી રહ્યા હતા. ત્યારબાદ એમને ઝપાટાભેર સ્ટ્રેચર પર બહાર લાવીને ઝાડ નીચે કતારબંધ ગોઠવી દેવા લાગ્યા. તાલીમી ડોક્ટર સચિને પ્લાસ્ટિક પર દરદીનું નામ અને નંબર લગાડેલી કાપલી ચેક કરીને પોતાની પાસેના પેડ પર લખેલા ૧૮ મૃતદેહોના નામ-નંબર સામે એણે ટીક કર્યું. થોડીવારમાં સાયરન વગાડતી ચાર એમ્બ્યુલન્સ ગેટ પર આવી પહોંચી. વોયમેન મિશ્રાએ ગેટ ખોલ્યો. મૃતદેહોને એમ્બ્યુલન્સમાં એકની ઉપર એક ખડકી દેવાયા. સોલંકી તમામ મૃતકોની ડિટેલ સાથેની મેડિકલ ફાઇલ સાથે બહાર આવીને પહેલા ચારેય એમ્બ્યુલન્સ પર અને પછી માર્સ્ક પહેરીને ઊભેલા ગોપાળ, હરિ અને રમેશની સામે જોયું.

‘રમેશ અને હરિ તમે મારી સાથે ચાલો.’ એણે કહ્યું.

‘સાહેબ, રમેશને નહીં લઇ જાવ... હું આવું છું’ એને બદલે..’

‘એણે આ બધું જોઇને ઉલટી કરી છે.’ ગોપાળ બોલ્યો.

‘નહીં તું અહીં જ રે...એને મોતને વધુ નજીક જોવાની આદત પડવા દે.’

‘ચાલ રમેશ. હવે તને ઉલટી ની થાડે. તારો આત્મા અંદરથી રડડે, પણ કાળજી મજબૂત બની જવાનું.’ સોલંકીએ એમ્બ્યુલન્સનો દરવાજો ખોલ્યો. પહેલા હરિ અને પછી રમેશ મૃતદેહોની બાજુમાં બેઠા. સોલંકી સૌથી પહેલી એમ્બ્યુલન્સમાં બેઠો. હૈયાને હચમચાવી નાખતા સાયરન વાગ્યા. એક પછી એક એમ્બ્યુલન્સ બહાર નીકળી ત્યારે ડો. શાહ હોસ્પિટલને પગથિયે ઊભા હતા અને મિશ્રા હાથ જોડીને ઊભો હતો.

*****

વલો કચ્છ

ડો. પૂર્વો ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

ગુજરાતી સાહિત્ય લેખન પર હમણાં એક કાર્યક્રમમાં આવેબ પાઠ કરવાનું થયું, ત્યાં પણ કચ્છ અને કચ્છીની ખૂબ યાદ આવતી હતી. એ પરથી સ્વસાહિત્ય માટે થોડું મનોમંથન ચાલતું હતું, ત્યારે રામસિંહ રાહડોની કલમથી કચ્છી રાગજી રોશનાઈની અનોખી પ્રસ્તુતિને આજે માણીએ.

દિલ અને દિમાગના એકરસમાંથી રેલાતી રચના એટલે રાગ. કચ્છીમાં રાગ કરવો એટલે સાહિત્ય રચવું, હૃદયના હલચાલને શબ્દરૂપ આપવું. રાગ એટલે એ ભાવ જગતનો સંવાદ, જ્યાં શબ્દો સંગીતના લયે ધબકતા હોય છે. કચ્છી રાગના બંધારણ વિના કચ્છી સાહિત્ય અધૂરું છે, કેમ કે એ જ કચ્છની ભાષા, સંસ્કૃતિ અને માનસની મૂળ ધ્વનિ છે.

કચ્છી રાગના રાગ-વાક્યમયમાં મનને કારે એવો સાચો સાર અને સૂર છે; જે કચ્છની ધરતીની ધૂળમાં, રેતીના ધોરમાં અને દરિયાની લહેરોમાં પણ સંભળાય છે. ગામઠી કચ્છ એને રોજિંદા જીવનમાં ભોગવે છે; રોજની વાતચીતમાં, તહેવારોમાં, મેળામાં અને માનવસંબંધોમાં પણ.

આજે કચ્છી રાગનો ભાણ જાણે ફરી એકવાર ડૂબવાની તલપ જગાવે છે. અત્રે જે રજૂ થાય છે તે એની સંઘ્યાની આભાનું આછું અજવાળું છે; અંધારાની પહેલાંની તે ચમક, જે કચ્છની આત્માનો પ્રકાશ છે.

પાણી મધે પન તરે ને તીકું ૜ે, તિંચ અસાંજો મન લુંડે લોરી વિચમે

જેમ જલલહેરમાં તરતું પાન ક્યારેક બૂડે, ક્યારેક તરે તેમ કચ્છી રાગનાં લહેરિયાં મનુષ્યના મનમાં હેલાં લે છે. કચ્છી રાગ એ કચ્છના માણસના મનની ભીતર ઊંડે ઉતરેલું સંગીત છે, જે દુઃખમાં સાથ આપે અને આનંદમાં ઉમંગ વધારે છે.

આ કોઈ લેક્સાહિત્યની ઔપચારિક મહેફિલ નથી, ન કોઈ ભજન-કીર્તન કે કવ્વાલીનો મંચ. આ તો છે જનતાની મધમાં ગુંથાયેલા ગામઠી ઢંગના કાલાવાલા: કચ્છની અસલિયતનો ઉત્સવ. રાગ અને રાગીની આ રોશનાઈ ભારતીય સંગીતની મોટી ગાથમાં કચ્છી પ્રેમભરી કુરનિશ છે.

કચ્છી રાગની ખાસિયત એ છે કે એ ભાવવાહી, મીઠી અને મૌલિક કવિતાશૈલી ધરાવે છે. એમાં એક ચંગો રંગ છે, જે શબ્દોને સૂરના સહારે જીવંત કરે છે. પ્રાકૃત અને સંસ્કૃતની મળતાવાડી કચ્છી

બોલ, ગુજરાતી ભાષાની સમૃદ્ધિમાં એક અનોખું ચમકતું પાન ઉમેરે છે.

કચ્છી રાગ માત્ર શબ્દો કે સૂર નથી, એ તો કચ્છી માનસનો સ્વર છે. ધૂળના ધોરાંથી લઈને દરિયાના તટ સુધી એની ગૂંજ છે. તે પ્રેમમાં મીકાશ લાવે છે, વિયોગમાં સહાનુભૂતિ આપે છે અને આશામાં નવો ઉદ્વાસ જગાવે છે.

કચ્છી રાગ ગુજરાતી કવિતાના લયભાવને ઉજળો બનાવે છે અને આ રીતે કચ્છી ભાષા ગુજરાતની કવિતાની રોશનાઈમાં પોતાનો દીવો પ્રગટાવે છે.

કચ્છી રાગને જાણવું, નાણવું અને માણવું એટલે કચ્છને તેની સંસ્કૃતિના સાચા સ્વરૂપે અનુભવું. કચ્છી રાગની રોશનાઈનો આ ઝબક ગુજરાતની આંખને ચમક આપે એ મિશાલ ભારતીય કવિતાના છત્રીશ રાગ પૂરા માં અત્રે મોજૂદ થાય છે.

સુણો સૂર કેલેયાણ સિને મ્યાનું લધો જખરા તું જમન જીય સોર રાગ જીલાઈયેં થેઆ સૂર સામુંઢિકે વૈયા ઉ વટાયે સુઅણીકે સિક સાડજ ધરિયામેં ધામાયે ખટણ હલઈ ખંબાત સે સારંગ સુણાઈયેં

બિહાર -૨૦૨૫ (૩)

શીજી ગયેલી પળમાં ફફડતા જીવની રોમાંચક કથા

ઇમર્જન્સી વોર્ડમાં ઓક્સિજન પર રખાયેલો ઇલિયાસ આંખો બંધ કરીને પડ્યો હતો. રાઉન્ડ પર નીકળેલા ડો. ત્રિવેદી અને નર્સ જ્યોતિ એના પલંગ પાસે ઊભા હતાં.

‘ઇલિયાસભાઇ જરા હાથ ઉપર કરો બીપી ચેક કરના હૈ.’ બંધ આંખે ઇલિયાસે હાથ સહેજ ઉપર કર્યો. જ્યોતિએ બાવડું પકડીને બીપી મશીનનો પટ્ટો એની ફરતે વીંટાળ્યો. સ્વીચ ઓન કરી. સતત વધતા આંકડા પર ડો. ત્રિવેદીની નજર ફરતી રહી.

‘બીપી હજી હાઇ છે.’ ડો.ત્રિવેદીના બોલતાની સાથે જ જ્યોતિએ પટ્ટો ખોલીને પેડ પર આંકડા નોંધી લીધા. પછી પહેલી આંગળીમાં ઓક્સીમીટર ભરાવ્યું.

‘થોડું સુધારા પર છે. કદાચ ઓક્સિજનને લીધે હશે.’ આંકડો નોંધાય એ દરમિયાન ડો. ત્રિવેદીએ કહ્યું: ‘ઓક્સિજન ચાલુ રાખજે અને રોજ સવાર સાંજ બીપીની દવા ચાલુ છે ને?’

‘સર,’ જ્યોતિએ ઇલિયાસની છાતીનો તાજો એક્સરે બતાવ્યો.

‘હમ... હજી લંગ્સ ઇન્ફેક્શન છે... કન્જેશન પણ હજી છે. દવાઓ ચાલુ રાખજે. ધીરે ધીરે બેટર થશે.’

‘જી સર,’ જ્યોતિ ખોલી.

‘નિર્મલ પરીખને જોઇ લઇએ.’ ડો. ત્રિવેદીએ કહ્યું.

નિર્મલનું નામ સાંભળતા જ ઇલિયાસે આંખો ખોલી. એ ઊભો થવા ગયો.

‘અરે અરે...ચહ આપ ક્યા કર રહે હો?’ જ્યોતિ અકળાઇ ગઇ.

‘નિર્મલ, મેરા દોસ્ત ઇસ હી વોર્ડ મેં હૈ?’

‘હા’ જ્યોતિએ આગળ નીકળી ગયેલા ડો. ત્રિવેદી સાથે કદમ મિલાવવા પગ ઉપાડતા કહ્યું.

ઇલિયાસે સહેજ બેઠા થઇને જોયું. બંનેના બેડ વચ્ચે થોડું અંતર હતું, પણ બેઉના અંતરમન વચ્ચે કોઇ અંતર નહતું !

*****

ક્ષાણભરમાં માણસ જેવો માણસ અશ્મિ બની ગયો અને છાને ખૂણે સંભળાતા રહ્યાં આપ્તજનોના ડૂસ્કાં....

રાજ્યના ઉપલબ્ધ ઘરનોકરથી અડધા પોણા પગારમાં ‘સેવાઓ’ આપે એ બધાને માલિકોએ કોવિડ ફેલાય નહીં એ માટે પોતપોતાના ઘરોમાંથી તગેડી મૂક્યા હતા. જેમના ચાલીને બિહાર તરફ પ્રયાણ કરવાથી હાઇ-વે ખદબદતા હતા. પ્રતિપલાયન બિહાર તરફ. રામ મનોહર લોહિયાનું એક વાક્ય યાદ આવે છે. ‘ઝીંદા કૌમે પાંચ સાલ તક ઇન્તઝાર નહીં કર સકતી’ સ્ત્રીઓ બાળકોને માથા પર બેસાડી બેસાડીને પુરુષો સાથે હજાર હજાર કિલો મીટરની પદયાત્રા કરીને બિહાર, જેવા તેવા પણ ઘરે પહોંચી, એ બધાયને આ ‘પલાયન’ જયારે જ્યાં જેના દ્વારા બોલાતું હશે ત્યારે બળતરા નહીં થતી હોય? દ ડ.દ દ ટકા એમને એમ જ ન આવે સીધા ડઝ-૪૯ કે વધુમાં વધુ ૫૦-૫૧ માંથી.

ચાલો ફરી સવાર વિશે રાહ જોઇએ. કાલે ગયો તો એમ ફરી જાય છે દિવસ કૈલાશ પંડિત

અને આપણે પ્રજા છીએ. મહેરબાની કરીને આપણી શક્તિઓ ઓછી નહીં આંકતા. છતરાઇએ છીએ સતત આપણે એક સડી ગયેલી, ભ્રષ્ટ સિસ્ટમથી અને સિસ્ટમને નામે. પણ જો કોઇએ છોડેડયા તો આપું આકાશ ઊઠાવી જાણીએ છીએ. ૭૦માંથી ૬૭ અને ૭૦માંથી ૬૨ દ્વારા ભલભલાના મગજના પારાને પાણીમાં પરિવર્તિત કરી ય નાંખીએ છીએ અને જેને પૂજયો’તો એને જ

એવી ઊંડી ગતિમાં ધકેલીયે છીએ કે બીજી વાર Cheers કરવાનું નામ ન લે, અરે નામ તો જવા દો, જીવતો હોવા છતાંય પૃથ્વીના પટ પરથી જ અલોપ થઇ જાય....

મારો શોભિત દેસાઇનો એક બહુ જ સુંદર શેર પહેલાં તો તમારી સમક્ષ મૂકું.

બધા સામ્રાજ્ય તૂટ્યા અલ્પતાથી તિમર ડરતું રહે છે આગિયાથી

જગતમાં ગાંડપણના નવા વિક્રમો નોંધાવનાર તદ્દન બેવકૂફના બીલીયોનર્સ મિત્રો (અબજપતિ-પર્વ નિર્ભર પરાર્થ શંકુ પતી) અને ૨૨ મિલિયન ડોલર્સ (બે હજાર કરોડ રૂપિયા)ના ખર્ચા પછી પણ ન્યુ યોર્કના મેયર તરીકે શરૂઆતમાં સાવ વાઇદ્સ કાર્ડ ગણાતા મુંબઇના ‘છોકરા’ ઝોહરાન મમદાની ભારે ફરકથી ચૂંટાઇ આવ્યા છે. અમેરિકાના મેયર સંપૂર્ણ સતાવાદી અને આપણા મુખ્ય પ્રધાનની સમક્ષ હોય છે. તમારી જાણ ખાતર

***

રાત જીતની ભી સંગીન હોગી, સુબહ ઉતની રંગીન હોગી. રાત ભર કા હૈ મહેમાં અંધેરા... કીસકે રોકે રૂકા હૈ સેવેરા?!

એક સાવ નવી ગઝલનાં બીજા એક અતિ બારીક શેરથી આજે તમને વિદાય આપું....

અવાજ મોટો જરકે પસંદ કયાં એને?!

ભરોસો રાખવો પૂરો ને સાનમાં રહેવું.

આજે આટલું જ....

એટલું જ માગું છું કે આવું મોત કોઇને ન આપે. ચાલો સાહેબ....’ એ આગળ નીકળીને એમ્બ્યુલન્સમાં બેસી ગયો. ચારેય એમ્બ્યુલન્સ શોકમગ્ન હોય એમ સાયરન વગાડ્યા વિના સૂમસામ રસ્તા પર દોડવા લાગી. એમ્બ્યુલન્સ હોસ્પિટલ પહોંચી ત્યારે એટુઝેડ ચેનલની વેન બહાર જ ઊભી હતી.

*****

સોલંકીએ મિશ્રા પાસેની પાણીની બોટલ લઇને મોં ધોયું.

‘સાહેબ, મૈંને ટીવીવાલોં કો કૂછ નહીં બતાયા.’ મિશ્રાએ વેનની સામે જોતા કહ્યું. સોલંકીએ એની વાત અવગણી. બચેલા પાણીની બોટલ રમેશને આપીને અંદર ગયો. ડો. શાહની કેબિનમાં રિપોર્ટર સંજી અને કેમેરામેન હેગડે બેઠા હતા.

‘સાહેબ, તમે મોટા ડોક્ટર સાહેબને સમજાવોને...એકવાર પેલી બાઇનું શૂટ કરવા દે.’

‘એ તો ની બને....એને બદલે ડો. શાહ સનસનાટી મચાવી દેનારં સ્ટેટમેન્ટ આપહે...એ લઇ લો...’ સોલંકી બોલ્યો.

સંજીએ હેગડેની સામે જોયું. બંનેએ પછી ડો. શાહની સામે જોઇને કહ્યું.

‘ચાલશે સાહેબ, હેગડે કેમેરા ઓન કર.’ હેગડે તૈયાર જ હતો. ડો. શાહે લેન્ડલાઇનનું રિસિવર નીચે મૂક્યું. કેબિન પર ટકોરા પડ્યા. સોલંકીએ જોયું ડો. સાળુંબે હતાં.

‘એની થિંગ અરજન્ટ?’ ડો. શાહે પૂછ્યું.

‘થોડા રિપોર્ટસ વિશે વાત કરવી છે.’ ડો. સાળુંબે બોલ્યાં.

‘સર, અમે થોડીવાર બહાર જતા રહીએ. તમે અરજન્ટ મીટિંગ પતાવી લો.’ સંજી અને હેગડે બહાર ગયા કે તરત જ ડો. સાળુંબે બોલ્યા: ‘સર, આઇસોલેશનમાં રખાયેલાં કોરોનાના દરદીઓની બીજીવાર ટેસ્ટ કરવામાં આવી. જેના રિપોર્ટસ આવી ગયા છે જેમાંથી દસ જણ સાજા થયા છે... અને એમાં એક મિસ એક્સ છે.’

‘સારવારની અસર થઇ એ સારા સમાચાર છે, પણ મિસ એક્સ ક્યાં જશે.’ ડો. શાહે કહ્યું.

‘એનું આપણે પછી જોઇ લેવા.....હાલ જે સાજા થયા એમને ઘરે મોકલવાની શરૂઆત કરી દો.’ સોલંકી બોલ્યો.

‘પણ આપણે ચેનલવાળાને શું કહેશું?’ ડો. શાહે પૂછ્યું.

‘એને આપણે નક્કી કયરં એ સનસનાટી મચાવનારં સ્ટેટમેન્ટ આપી દો, સાહેબ.’

‘હું જાઉં સર...?’ ડો. સાળુંબે બહાર ગયાં ને સંજી અને હેગડે અંદર આવ્યા.

કેમેરા ઓન થયો. ડો. શાહે બોલવાનું શરૂ કર્યું.

‘અમે એટુઝેડ ચેનલના માધ્યમથી ફરી એકવાર જાહેર અપીલ કરીએ છીએ કે અમારી હોસ્પિટલમાં સારવાર હેઠળની મૂક-બધીર યુવતી સહીસલામત છે, પરંતુ ગઇ રાતે કોઇ અજાણ્યા માણસે બુરખો પહેરીને એ યુવતીની સલામતી જોખમમાં મુકવાની કોશિશ કરી. એ શખસ એનો પતિ હતો તો બુરખો પહેરીને શા માટે આવ્યો? અમારી એ ભાઇને વિનંતી છે કે જો એ એનો પતિ હોય તો માનસન્માન સાથે પત્ની અને બુરખો લઇ જાય. અને જો એ એનો પતિ નથી તો અમારે ન છુટેકે પોલીસમાં ફરિયાદ કરવી પડશે.’

‘ટીવીમાં ન્યૂઝ જોઇ રહેલા હરેશના હાથ-પગ દીલાં પડી ગયા. એણે ટીવીની સ્વીચ ઓફ કરીને પાછળ જોયું તો બચીબાઇ ડીબી હતી. (કમશ:)

કઈ કાલ કિઝારેનું વ્યા કાફલા કાહે સસઈ પાંજે સાજન પુઆ આભડી ઓભાએ મુલક મિઝે માજુરી કેયા ઘેસી પૈય પચાઈયે કલ કી પઈ કોચારીનું વ્યા છપર છોલાએ હોસેની લજ હુંધા ભીલાલ ભરમાઈયે, સંગીત સોરઠ સુણી ભરવેસેં ભુલાઈયેં રમઈ હીર રાંજનસેં ઈ ઈછકસેં અડાઈયેં, સુણ સૌંક કછ કી-મરેજા રાણકે રીજાઇયેં ખુશ થૈ ખાહુડી, રામકલી રાગે સુર રિપનું વૈધા ચનેસર સેં ચાહે ધીધાર ડોધીવનલા થૈ કાપાતી કંમાઇયે ડાઈ થૈ ડારલા ગર ગાતુ ગારાઈયે રખે સેક સિકિઝારેજો આસા ઉમેધ હુલાઈયે. મારઈજી મીંજે મ્યાં, લુડાવ લંગેઇય લંગાઈયેં ઢ્રકથી ઢોલામાઝુજો વ્યા કાફલા કાહે ધનાસરી વિભભર ડિસી મોરચંગ મિલાઈયેં જલાય જાન જોગી, ગિંધરી ગુજ ગાલાઈયેં સુજેં કાલ કારાયલજો સૂર સિનેસે સુણાઈયેં બેસક ભેરવ ભાઈયાં લીલાં લાડ લુડાઈયેં તંખૂરેજી તંધસે લગી લઉં કશરી કરાઇયેં ઈ છગી સૂર પૂરા વાઈમે વેરાઇયેં ચય બાવો બાપુશાહ ગુલશન ગારાઈયેં વલેજો વલેકાર કછી રાગમે સુણાઈયેં

મોર્નિંગ મ્યૂસિંગ

રાજ ગોસ્વામી

feedback@bombaysamachar.com

લગભગ ૪૦૦ વર્ષ પહેલાં, વિલિયમ શેક્સપિયરે તેમના કોમેડી નાટક ‘ટ્વેલ્થ નાઈટ’માં લખ્યું હતું, ‘અમુક લોકો જન્મથી મહાન હોય છે, અમુક મહાનતા હાંસલ કરે છે અને અમુક પર તો મહાનતા થોપવામાં આવે છે.’

શેક્સપિયર રાજાઓ અને ઉમરાવોના જમાનામાં રહેતા હતા, જ્યાં લોકોને પદ-પ્રતિષ્ઠા પેરેન્ટસ તરફથી વારસામાં મળતી હતી. અમુક લોકો મહેલમાં જન્મ્યા હોવાથી મહાન હતા, અમુક લોકો ઉત્તમ નેતા બનીને મહાન બનતા હતા તો અમુક સાવ નકામા હોવા છતાં મહાન ગણાઇ જતા હતા.

આજે રાજા-રજવાડાં નથી, પણ મીડિયા છે અને સાર્વજનિક જીવન છે, જે લોકોને મહાન બનાવી દે છે. એનું જીવતું ઉદાહરણ છે પાકિસ્તાનની માનવાધિકાર કાર્યકર મલાલા યુસુફઝી. માત્ર ૧૫ વર્ષની ઉંમરે આંતરરાષ્ટ્રીય મીડિયાની ‘ડાર્લિંગ’ બની ગયેલી મલાલાએ તેના એક નવા પુસ્તકમાં એકરાર કર્યો છે કે તેને જે રીતે એક હીરોઈન બનાવી દેવામાં આવી છે તેવી તે અસલમાં છે નહીં...!

૧૫ વર્ષની ઉંમરે તાલિબાનોના હુમલામાંથી પોતાનો જીવ બચાવીને અને આ કટ્ટરપંથીઓનાં કુકર્મો પર ડાયરી લખીને મલાલા દુનિયામાં ‘સાહસ’, ‘ત્યાગ’ અને ‘શ્રી શક્તિ’નું પ્રતીક બની ગઈ હતી. તેને નોબેલ શાંતિ પુરસ્કાર આપવામાં આવ્યો હતો. તેને સંયુક્ત રાષ્ટ્રમાં ભાષણ આપવા માટે આમંત્રવામાં આવી હતી પછી તે શિક્ષણના અધિકાર માટેનો વૈશ્વિક અવાજ બની ગઈ હતી.

આ બધી ઘટનાઓનું વર્ણન કરતાં મલાલા તેના નવા સંસ્મરણ ‘ફાઈન્ટિંગ માય વે’માં તેની આ પ્રસિદ્ધ ઈમેજને નકારે છે અને લખે છે :

‘હું ડરતી પણ હતી, હું ભૂલ પણ કરતી હતી, પણ લોકો મારી એવી ઈમેજ બનાવી દીધી જાણે હું કોઈ સંત કે દેવી હોઉં. એ લોકોને મને એક એવી સદાચારી, કર્તવ્યનિષ્ઠ હીરોઈન બનાવી દીધી હતી જેને હું પોતે ઓળખતી નહોતી.’

૧૫ વર્ષની ઉંમરે જ્યારે મલાલાને તાલિબાનોએ માથામાં ગોળી

મલાલા યુસુફઝી: મહાનતાના બોજથી સ્વયં બનવાની સરળતા સુધીની યાત્રા

નોબેલ શાંતિ પુરસ્કાર વિજેતા મલાલા કહે છે કે તેના જીવનની કહાની હવે ૧૫ વર્ષની એ છોકરીની નથી રહી, જેણે ગોળી ખાધી હતી પણ એવી સ્ત્રીની છે, જે આજે પણ પોતાને સમજવાના- સ્વીકારવાના અને પોતાનો માર્ગ શોધવાની યાત્રા પર છે

અસુરક્ષિત અનુભવ કરે છે, તેમને પણ પોતાને લઈને શંકા થાય છે. મલાલાના આ શબ્દોનો સાચો અર્થ એ છે કે સાહસનો અર્થ ડરનો અભાવ નહીં, પણ ડર હોવા છતાં આગળ વધતા રહેવાનો થાય છે. મલાલા આ પુસ્તકમાં કહે છે કે તેના જીવનની કહાની હવે ૧૫ની એ છોકરીની નથી રહી, જેણે ગોળી ખાધી હતી પણ તે સ્ત્રીની છે જે આજે પણ પોતાને સમજવાના - સ્વીકારવાના અને પોતાનો માર્ગ શોધવાની યાત્રા પર છે.

મલાલાનું આ બયાન આપણને એ સમજવામાં મદદ કરે છે કે પ્રેરણાદાયક વ્યક્તિત્વની પાછળ પણ એક એવો સામાન્ય, સંવેદનાપૂર્ણ માણસ છુપાયેલો હોય છે, જે ક્યારેક નબળો પડી શકે છે, પરંતુ તેમ છતાં સત્યના માર્ગ પર ચાલતો રહે છે.

પ્રસિદ્ધ થઇ જવાની આ સમસ્યા છે. સમાજ પછી તેને માણસ તરીકે જોવાનું બંધ કરી દે છે અને પોતાની કલ્પનાનું પ્રતીક બનાવી દે છે. શેક્સપિયરનાં શબ્દોમાં કહીએ તો મલાલા એક સાધારણ છોકરી હતી, પણ તેના પર મહાનતા લાદવામાં આવી હતી.

મલાલા હવે ૨૮ વર્ષની છે. તે લખે છે કે ઑક્સફોર્ડ યુનિવર્સિટીમાં તેણે પ્રથમ વખત એક એવી ‘સામાન્ય છોકરી’ની

જેમ જીવવાની ઈચ્છા કરી હતી જે મિત્રો બનાવતી હોય, ટેલિવિઝન જોતી હોય, ભૂલો કરતી હોય અને ક્યારેક ક્યારેક ઉદાસ પણ થતી હોય. લોકો તેને ‘મલાલા ધ સિંબલ’ તરીકે ઓળખતા હતા, પરંતુ તે ઇચ્છતી હતી કે એ બધા તેને ‘માલાલા ધ સ્ટુડન્ટ’ કહે. મલાલાને ઘણી વાર પેનિક એટેક અને પોસ્ટ-ટ્રોમેટિક સ્ટ્રેસનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. એના, **anxiety** તરીકે તેણે ઘેરાપી લીધી હતી, લગ્નને લઈને અસમંજસ અનુભવી હતી... આ બધું તેણે પહેલીવાર લખ્યું છે, જેથી લોકોના મનમાંથી ‘મહાન મલાલા’ની ઈમેજ દૂર થાય.

અહીં તો શેક્સપિયરના વિધાનનો બીજો હિસ્સો પણ મલાલા પર લાગુ થાય છે- તેણે મહાનતા હાંસલ કરી છે. મલાલાએ નિઃસ્પર્તાપૂર્વક પોતાનો અવાજ ઉઠાવ્યો છે અને છોકરીઓના શિક્ષણની લડાઈ જીતી છે તે વાત પણ એટલી જ સાચી છે, પણ આ નવું પુસ્તક કહે છે કે આ ‘મહાનતા’ માત્ર પ્રેરણા નથી, એક ભાર પણ છે. મીડિયા અને સમાજે ‘દેવી-સમાન’ મલાલાની જે ઈમેજ બનાવેલી છે તેમાં એક કિશોરીની માનવીય થકાવટ, ગુસ્સો, અને મુંઝવણ માટે કોઈ જગ્યા નહોતી. તે લખે છે, ‘હું આ ઈમેજમાં મને ઓળખી શકી નથી. તે મલાલા મારી નથી.’

આ સ્વીકાર માત્ર સાહસિક નથી, પરંતુ મુક્તિનો સૂચક છે. મલાલા કહે છે કે આપણે દુનિયાએ આપેલા લેબલ કરતાં પણ વધુ કંઈક છીએ... ‘મહાન’ બનવાની પ્રક્રિયામાં ઘણી વાર વ્યક્તિ પોતાની નિજતા ગુમાવી દે છે. મલાલા કોઈ યુદ્ધનો ચહેરો બનવા માગતી નહોતી, તેને તો કેવળ શાળાએ જવું હતું. પણ જ્યારે તેના પર ગોળી ચાલી પછી તેની વાર્તા તેના હાથમાંથી નીકળી ગઈ અને દુનિયાએ નક્કી કર્યું કે એ કોણ છે અને તેણે શું કરવું જોઈએ. આને જ મહાનતા લાદી કહેવાય. શેક્સપિયરનું કથન આજે પણ એટલું જ પ્રાસંગિક છે. મહાનતાનો અર્થ માત્ર ઊંચાઈ નહીં- ગહેરાઈ પણ થાય છે. મહાન બનવું એટલે માત્ર દુનિયાને બદલવાની તાકાત નથી- તે પોતાને ઓળખવાની, સ્વીકારવાની અને સામાન્ય માણસ બની રહેવાની ક્ષમતા પણ છે. કદાચ સાચી મહાનતા એ જ છે- જ્યારે વ્યક્તિ ‘મહાન’ બનવાને બદલે ‘સ્વયં’ બની રહે છે. ■

નવી કોલમ

ઈન્વેસ્ટમેન્ટ વર્લ્ડ

જયેશ ચિતલિયા

feedback@bombaysamachar.com

સમગ્ર રોકાણજગત સતત તેનો વ્યાપ વધારતું રહીને નવાં-નવાં પરિબળો અને વિભિન્ન સાધન ઉમેરતું જાય છે. ટેકનોલોજીએ તેને અલગ જ સ્તરની ગતિવિધી આપી છે. ઓનલાઈન ધોરણે થતા આ કામકાજ અસાધારણ પ્રમાણમાં વૃદ્ધિ પામી રહ્યા છે. આ સાથે રોકાણ માટેનાં સાધનો પણ અકથારા વધી રહ્યા છે. વેવિધ્યકરણ અને એસેટ એલોકેશનનું મહત્ત્વ કાયમ રહેશે.

આજે પાયાની વાતોથી આ જગતને નજીકથી સમજવાનો પ્રયાસ કરીએ, કારણ કે તાજેતરમાં લાખો બચતકારો હવેના સમયના નવા રોકાણકારો બનીને આ જગતમાં પ્રવેશી રહ્યા છે.

જો આપણું આર્થિક ભાવિ વધુ સુરક્ષિત કરવા માગતા હોઈએ તો આપણી આવકનો ચોક્કસ ભાગ નિયમિત બચત તરફ જવો જ જોઈએ. આ બચતનાં સાધન ઘણાં છે, પરંતુ તેને રોકાણ કહી શકાય અર્થાત તેમાંથી બહેતર વૃદ્ધિ થાય એવાં સાધનોમાં આ નાણાં જવા જોઈએ. આ બચત-રોકાણ ખરેખર આપણી માટે વધુ નાણાંનું સર્જન કરી શકે છે. રોકાણ જગતમાં શ્રેષ્ઠ રોકાણ વિકલ્પો અને પ્લાન્સ ઉપલબ્ધ હોય છે, એમાં રોકાણ કરવાના વિવિધ વિકલ્પ હોય છે. એને આપણે ઓળખવા અને સમજવા પડે અને તે નાણાંની સલામતી જાળવશે એ ખાતરી પણ કરવી જોઈએ.

રોકાણ શા માટે કરવું જોઈએ?

સમય સાથે આપણા નાણાંમાં વૃદ્ધિ થાય અને વળતર મળે એ માટે મૂડીરોકાણ એ નિશ્ચિત માર્ગ છે.

મૂડીરોકાણના વધુ વિકલ્પો પ્રતિ શા માટે જોવું જોઈએ એનાં વિવિધ કારણ આ મુજબ હોઈ શકે, જેમકે ...

- ૧) નિષ્ક્રિય રહેલા ભંડોળ પર આપણને વળતર મળે.
  - ૨) જીવનના ભાવિ લક્ષ્યને હાંસલ કરવા આપણે વિભિન્ન પ્રોડક્ટ્સમાં રોકાણ કરી શકીએ.
  - ૩) અનિશ્ચિત ભાવિ સામે આપણને સલામતી મળે.
- આપણા નાણાકીય ભવિષ્યને સુરક્ષિત કરવા માટે કુગાવાનું પણ ચોક્કસપણે ધ્યાન રાખવું જોઈએ. કુગાવાના કારણે પૈસાનું મૂલ્ય ઘટી જાય છે. કુગાવો વધે તો જીવનનિર્વાહનો ખર્ચ વધે છે અને રોજિંદી જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા માટે માલસામાન અને સેવાઓ ખરીદવાનું માંવું બને છે.

મોંઘવારી એ એક એવું પરિબળ છે કે જેમાં આજે ૧૦૦૦ રૂપિયામાં ખરીદ કરાયેલો માલસામાન

તેમ જ સેવાઓ ભવિષ્યમાં એટલી જ રકમ મારફતે ખરીદી શકાશે નહીં. આપણા અનુભવ કહે છે,

ભૂતકાળમાં પણ આટલી જ રકમથી આ માલસામાન તેમ જ સેવાઓ ખરીદી શકાતાં હતાં તે આજે ખરીદી શકાતાં નથી...

આ વાસ્તવિકતા સમજવા માટે સાદું ઉદાહરણ જોઈએ...

જો આપણે આગામી ૨૦ વર્ષો માટે વાર્ષિક ૬% ના કુગાવાના દરે ગણતરી કરીએ તો વર્ષ ૨૦૧૮ માં ૧૦૦ રૂપિયા મારફતે જે ખરીદી કરી શકાતી હતી તેનો વર્ષ ૨૦૩૮ માં ૩૨૧ રૂપિયાનો ખર્ચ થશે. આ જ કારણ છે કે લાંબા ગાળાના રોકાણના આયોજન દરમિયાન કુગાવા (મોંઘવારી દર) ની ગણતરી ઘણી મહત્વની છે. રોકાણનો ‘વાસ્તવિક’ વળતરનો દર એટલે કે કુગાવા બાદના વળતરની ચોક્કસપણે ગણતરી થવી જોઈએ.

રોકાણનું વળતર કુગાવાના દરથી વધુ હોવું જોઈએ, જેથી રોકાણના મૂલ્યમાં ઘટાડો ન થાય

હેં... ખરેખર?!

પ્રફુલ શાહ

feedback@bombaysamachar.com

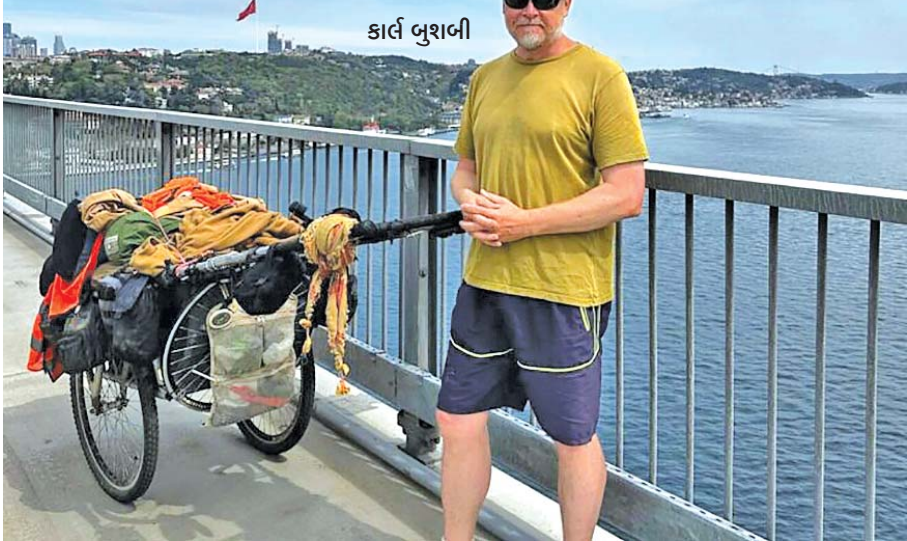
આર્થિક કારણોસર, શારીરિક સજ્જતા અને પેટનો ઘેરાવો ઘટાડવા સહિતનાં કારણોસર માનવી અનુકૂળતા મુજબ પગપાળા ચાલતો રહે છે, પરંતુ અમુક વિરલા આમાંના કોઈ નહીં પણ વિશિષ્ટ કારણસર ચાલવા માંડે છે, ને ચાલતા રહે છે.

આવું એક વ્યક્તિત્વ છે કાર્લ બુશબી. હા, **Karl Bushby**. બ્રિટનના કિંગસ્ટન અપોન હલ (લોકપ્રિય નામ હલ-હીહલ)માં ૧૮૬૯ની ૩૦મી માર્ચે જન્મેલા આ જેન્ટલમેન વરસોથી ચાલી રહ્યા છે. માત્ર ૧૬ વર્ષની ઉંમરે બ્રિટિશ લશ્કરમાં જોડાઈને પેરાશૂટ રેજિમેન્ટમાં ૧૧ વર્ષ સુધી સેવા આપનારા કાર્લ હાલ દુનિયાભરમાં રોકાયા વગર સતત પગપાળા આગળ વધતા રહેનારી પહેલી વ્યક્તિ બનવા પ્રયાસરત છે. એમના પ્રોફાઇલમાં અત્યારે ત્રણ નોંધપાત્ર બાબત છે: ભૂતપૂર્વ પેરાડ્રપ્પર, લેખક અને પદયાત્રી.

આમાં ત્રીજી વિશિષ્ટતા મેળવવાને એમની ધૂન, ધગશ, મક્કમતા અને દૃઢ નિશ્ચયનું પરિણામ કહી શકાય. હકીકતમાં તેઓ અવિરત ચાલતા રહેવાનો ધ્યેય ધરાવતા હતા. આની શરૂઆત થઈ ૧૯૯૮ની પહેલી નવેમ્બરથી. ત્યારે કાર્લ માનતા હતા કે પોતે આઠ વર્ષમાં ૫૮ હજાર કિલોમીટર (૩૬ હજાર માઈલ)ની પગપાળા સફર પૂરી કરી લેશે. પરંતુ તેઓ ૨૦૨૬ના સપ્ટેમ્બરમાં પોતાના ઘરે પાછા ફરવાની આશા રાખે છે.

સરકારી યોજનાના ખર્ચમાં વધારાની સ્પર્ધા કરી શકે એવી આ આઠ વર્ષની મુસાફરી ૨૮ વર્ષની કેવી રીતે થઈ ગઈ એ જાણીને મોહામાં આંગળા નાખી જવાય, પરંતુ એનાથી વધુ આશ્ચર્ય એ બાબતનું થાય કે અનેક અવરોધ, વિઘ્ન અને સંકટ છતાં તેઓ અડગ રહ્યા. મુસાફરી વચ્ચેથી પડતી ન મૂકી. ૨૮-૨૮ વર્ષ પોતિકી ધરતી, વતન, ઘર અને પરિવારથી દૂર રહેવું કેવી રીતે શક્ય બને?

કાર્લે મુસાફરીની શરૂઆત ચિલી દેશના પુંટા એરેનાસથી કરી તેમની મંઝિલ હતી બ્રિટનના હલ રિયત ઘર. શરૂઆતમાં અંતર સડસડાટ કપાવા માંડ્યું હતું. ૨૦૦૬ તેમણે દક્ષિણ, મધ્ય અને ઉત્તર અમેરિકા વટાવતા ૨૦ હજાર કિલોમીટર જેટલું ચાલી લીધું હતું. ૨૦૦૬ના માર્ચમાં ફ્રેન્ચ સાહસી મુસાફર દિમિત્રી ફીફ્ટ

સાથે કાર્લે બેરિંગ સ્ટ્રેટ (હિન્દીમાં આના માટે એક રસપ્રદ શબ્દ છે ‘જલાડમરુમધ્ય’) પસાર કરી લીધો. અલાસ્કાથી સાર્થેરિયા સુધીની ૯૩ કિલોમીટર સમુદ્રધુની પાર કરવા માટે ૨૪૦ કિલોમીટરના વર્તુળાકાર જમીન માર્ગ પર પગને ચાલતા રાખવા પડ્યા હતા. આમાં ૧૪ દિવસ વીતી ગયા હતા. રશિયામાં સાચા બંદરગાહથી પ્રવેશ કરવાને બદલે યુટકોટન ગામ પાસેથી સરહદ પાર કરતી વખતે કાર્લ બુશબી મુસીબતમાં મુકાઈ ગયા હતા. રશિયન સીમા સુરક્ષા દળે તેને અટકમાં લઈ લીધા. આમ થવું સામાન્ય છે કારણ કે આંતરરાષ્ટ્રીય ભૌગોલિક સીમા ચોક્કસ સ્થળેથી વ્યવસ્થિત સરકારી દસ્તાવેજો સાથે જ ઓળંગી શકાય. એમાંય જાસૂસી, ઘૂસણખોર, દાણચોર અને આતંકવાદી સામેની સાવધાની હોય ત્યારે આવો પ્રયાસ અવરોધ સર્જ્યા વગર રહે ખરો!

લાંબી માથાકૂટ બાદ ૨૦૦૬ની પાંચમી મેના રોજ રશિયન

૨૭ વર્ષ પગપાળા ચાલીને ઘરવાપસી!

અઢાલતે કાર્લની અરજ સહાનુભૂતિપૂર્વક સાંભળી. ત્યાર બાદ કાર્લને પગપાળા મુસાફરી ચાલુ રાખવાની મંજૂરી આપાઈ. કહેવાય છે કે આ માટે બ્રિટનના તત્કાલીન નાયબ વડા પ્રધાન જોહન મેસ્કોટ અને રશિયાના યુકોટેકાના તત્કાલીન ગવર્નર રોમન અબ્રામોવિચે ખાસ્સી લમણાડાંકિ કરવી પડી હતી.

એ પરમિશન તો મળી ગઈ છતાં છેક ૨૦૦૭ની ૧૬મી માર્ચે કાર્લ પોતાની પગપાળા યાત્રાના બીજા તબક્કા ભણી આગળ વધી શક્યા હતા. આ નવા તબક્કાની શરૂઆત તેમણે વિશ્વના સૌથી ઠંડા સ્થળ યાકુત્સ્કથી કરવી પડી. રશિયામાં તેમણે વિઝા ઉપરાંત લશ્કરી અધિકારી પાસેથી પણ વિશેષ પરમિશન મેળવવી પડી કારણ કે અમુક વિસ્તાર લશ્કરની હક્કમત હેઠળ છે.

આ રીતે વિઝા, આર્થિક મુશીબત અને સરકારી કાગળપત્રની માથાકૂટ ઓછી હોય એમ એક કલ્પનાતીત રાક્ષસે પગમાં બેડી નાખી દીધી. એનું નામ હતું કોરોનો વાયરસ. કોવિડને લીધે પણ

હલનયલન પર નિયંત્રણ આવી ગયા.

ક્યાંક વિઝામાં વિલંબ થાય તો મુશ્કેલી. અમુક સ્થળે કેટલાક દિવસ પૂરતા જ વિઝા મળે પણ એટલી અવધિમાં પગપાળા પ્રવાસ ન પતે તો નવી મુસીબત. ક્યાંક પહાડ આવે, ક્યાંક નદી, ક્યાંક થીજેલો બરફ અને વચ્ચે સમુદ્રમાં તરવાનું ય આવ્યું. આમાં ક્યારેક જીવ પણ જોખમમાં મુકાઈ ગયો હતો.

૨૦૨૫ના જૂનમાં કાર્લ બુશબી મેક્સિકો પહોંચ્યા હતા. હવે મંઝિલ જેમ જેમ નજીક આવતી જાય છે તેમ સ્વગૃહે વાપસી તેમને ‘વિચિત્ર અનુભવ’ લાગે છે. ગોલિયથ એક્સપિડિશન તરીકે ઓળખાવાતી આ યાત્રા બાદ પોતાને ઘર-પરિવાર સાથે ફરીથી જોડાવું પડશે. કાર્લ બુશબી કહે છે કે અચાનક ઘર આવતા મારું મિશન પૂરું થશે અને હું આશા રાખું છું કે તન, મન અને આત્માને સચેત રાખીને ઝડપભેર અન્ય રૂટિન કામકાજમાં લાગી શકું. ■

**બ્રાન્ડ બનશે
બિઝનેસ વધશે**

સમીર જોશી

feedback@
bombaysamachar.com

જ્યારે કોઈપણ મોટી સફળતા દેશને મળે છે ત્યારે તેની સાથે લોકોની લાગણીઓ જોડાય જાય છે, જોશ અને જોમ વધે છે, વેપાર વધે છે, નવી નવી કેટેગરી ઉદ્ભવે છે અને નવા નવા ચહેરા જોવાં મળે છે.

૧૯૮૩ માં જ્યારે ભારતે ક્રિકેટનો વિશ્વકપ જીતી લીધો ત્યારે દુનિયામાં આપણી વાહ વાહ થઇ તેની સાથે દેશમાં લોકોને લાગ્યું કે રમત ગમતને પણ પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ. ક્રિકેટની રમતે નવો વળાંક લીધો અને આપણે તે દિશામાં વિચારવા લાગ્યા.

ત્યારબાદ વનડેનો ૨૦૧૧ અને ૨૦૦૭ તથા ૨૦૨૪ ટી-૨૦માં... આ બધું થયું ત્યાં સુધીમાં ભારત ક્રિકેટનું સૌથી ધનાઢ્ય બોર્ડ બની ગયું હતું. હવે સોનામાં સુંગધ ભળી જયારે આપણી મહિલા ખેલાડીની ટીમ પણ આ વર્ષે વર્લ્ડકપ જીતીને લાવી.

આની અસર આપણે કદાચી નથી શકતા તેવી થશે. તેમણે ફક્ત ટ્રોફી જ નથી ઉપાડી. તેમણે મહિલા ક્રિકેટની રમતને પણ ઊંચા સ્તરે પહોંચાડી દીધી છે અને આમ કરતી વખતે, યુવા ભારતીય ચેમ્પિયન્સની નવી પેઢીઓને પ્રેરણા આપી. ફક્ત ક્રિકેટ નહિ પણ મહિલાઓનો વિવિધ રમતગમતોમાં રસ જાગૃત થશે અને કેટલાંક સામાજિક બંધનો મહિલાઓ માટે તૂટશે. આ ટીમને જોશો તો ખ્યાલ આવશે કે મોટાભાગની મહિલા ખેલાડી નાના શહેરોમાંથી આવી આ પડાવ હાંસિલ કર્યો છે. એ બધા પોતપોતાના વિસ્તારોમાં અને નાનાં શહેરોમાં બીજી યુવતીઓ-બાળકીઓને પ્રોત્સાહિત કરશે. ફક્ત રમતગમત નહિ, બીજી ઘણી વાતોમાં પણ જીવનમાં કશુંક કરવાની પ્રેરણા પામશે.

૨૦૨૨ માં BCCI એ એક મોટું પગલું એ લીધું કે પુરુષ - સ્ત્રી બંને ટીમના ખેલાડીઓને સમાન મહેનતાણુ મળશે. આ ઘણી મોટી વાત છે, જે સ્વાભાવિકપણે મહિલા ખેલાડીઓને પ્રોત્સાહિત કરી હશે. કરોડોનો વેપાર કરતી બોલિવૂડ આજ સુધી આ નથી કરી શકી. અહીં પુરુષ સ્ત્રી કલાકારોના મહેનતાણામાં જબરો તફાવત છે!)

વર્લ્ડ કપ વિજય પછીનો એક અહેવાલ મુજબ મહિલા ક્રિકેટ ખેલાડીઓનું બ્રાન્ડ વેલ્યુએશન પણ વધી ગયું છે. હવે તેમની અને પુરુષ ખેલાડીની બ્રાન્ડ એડોરસેમેન્ટ ફીમાં મોટો ફરક નથી રહ્યો. જો જીતના એક-બે દિવસમાં આ થઇ શકે તો આપણે કહી શકીયે કે, આતો હજુ ટ્રેલર

છે... પિક્ચર અભી બાકી હે મેરે દોસ્ત.

સહેજે છે કે જયારે આવી ઉપલબ્ધિ દેશને મળે છે ત્યારે તેના સકારાત્મક પરિણામો આવે છે. એક સમય હતો જયારે સ્પોર્ટસથી દેશને કે પછી સ્પોર્ટસથી ધંધામાં કોઈ ફાયદો થઇ શકે કે પછી સ્પોર્ટસથી નોકરી મેળવવી કે ઘર ચલાવવું લોકોને મુશ્કેલ લાગતું. છેલ્લાં અમુક વર્ષોમાં IPL અને WPL જેવા સ્પોર્ટસ પ્લેટફોર્મ્સ અને પર્સનલ પર્ફોર્મન્સથી ઓલિમ્પિક્સમાં મેડલ લાવનાર રમતવીરોના કારણે આપણા દેશમાં સ્પોર્ટસને મહત્વ મળવા લાગ્યું છે. નવી નવી બ્રાન્ડ્સ, સબ કેટેગરીઓ ઊભી થશે. જયારે નવી બ્રાન્ડ્સ ઉભરશે એક તરફ ત્યારે બીજી તરફ માર્કેટર્સને નવા નવા પ્લેટફોર્મ્સ અને મીડિયા મળશે પોતાના પ્રોડક્ટ પ્રમોટ કરવા માટે. મોટી મોટી બ્રાન્ડ્સ આવી તકોની રાહ જોતી હોય છે જેના થકી એ પોતાના ટાગેટ ઓડિયન્સ સુધી પહોંચી શકે. આ ઉપરાંત આપણે જોયું છે કે ઘણી મોટી કોર્પોરેટ્સ IPL જેવી ઇવેન્ટ્સમાં

વર્લ્ડકપ વિજય:

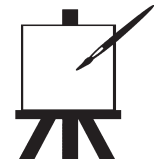
મહિલાઓની રસોડાથી રમતના મેદાન સુધીની અફલાતૂન સફર

પોતાની ટીમ ખરીદે છે. જયારે એમનો પોતાના ધંધામાં સ્થિર છે અને રમતગમત એમનો વિષય પણ નથી છતાં એ બધા આ કેટેગરીમાં રસ દાખવે છે અને ઈન્વેસ્ટ કરે છે, કારણ કે આનાથી એમને એક મોટું ફલક મળે છે નવી માર્કેટમાં જવા માટે, પોતાની બ્રાન્ડ સ્થાપિત અને લોકપ્રિય કરવા માટે, ફેન બેઝ વધારવા માટે, નવું ટાગેટ ઓડીએન્સ મેળવવા માટે, પોતાની બ્રાન્ડનું વૃથ્ઠ્ઠલ પર્સનાલિટી મળે છે અને આ ઉપરાંત કંપની અને બ્રાન્ડનું વેલ્યુએશન વધે છે તે નફામાં. આથી ઘણી નામી બ્રાન્ડ્સ આ કેટેગરીમા કેલ્ક્યુલેટિવે રિસ્ક લઇ રહી છે અને આવનારા સમયમાં બીજી ઘણી બ્રાન્ડ્સ આમાં જોડાશે.

આ ખરો સમય છે આ કેટેગરીમાં બ્રાન્ડ બનાવવા માટે, માર્કેટિંગની પુષ્કળ તક ઊભી થશે. સ્પોર્ટસ ગૂગ્લ્સ મેનુફેક્ચરિંગ, સ્પોર્ટસ ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, ગ્રાસરૂટ સ્પોર્ટ્સ, ઇન્ટરનેશનલ ઈવેન્ટ્સ, ડેટા એનાલિટિક્સ, સ્પોર્ટ્સ સાયન્સ, પેરા સ્પોર્ટ્સ, સ્પોર્ટ્સ લીઝ્સ, સ્પોર્ટ્સ ઇન્ફ્યુબેટર જેવા વેપાર માટે તકો હજુ ઉભરશે. એટલું જ નહીં, જે કોય છે, એક્સપર્ટ એનાલિસ્ટ્સ છે, ક્લિઝિઓ ડોક્ટર્સ છે એમને પણ પોતાની પર્સનલ બ્રાન્ડ બનાવવી પડશે પોતાને એક્સપર્ટ સાબિત કરવી પડશે તો જ લોકો ડીલ કરવા તૈયાર થશે. ‘હું ફક્ત એક્સપર્ટ છું’ તેથી મારી પાસે આવો ’ એ નીતિરીતિ હવે નહિ ચાલે. બ્રાન્ડ્સ એક્સપર્ટ માટે લોકો ડિમાન્ડ કરશે. જે નાના કોચિંગ સેન્ટર્સ ચલાવે છે, સ્પોર્ટ્સ સ્ટોર્સ છે એ લોકોએ પણ બ્રાન્ડ બનાવવી પડશે...

અહીં ટેકનોલોજી પણ મહત્વનો ભાગ ભજવશે, કારણ કે આજે સ્પોર્ટ્સમાં આપણે જાણીએ છીએ કે કઈ હદ સુધી ટેકનોલોજીની મદદ લેવાય છે. હા, એ ખરું કે આપણા દેશમાં જોઈએ તેટલી સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટ કોલેજો કે કોર્સ નથી તો કોલેજો માટે તક છે સ્પોર્ટ્સ મેનેજમેન્ટના કોર્સ શરૂ કરવાની.

મહિલા માટે પાણું વિચારીયે તો આ બધી તકો એમના માટે પણ ખુલશે. વ્યક્તિગત સ્તરે અનુભવી મહિલા ખેલાડીઓ માટે દરવાજાઓ ખુલશે પોતાની જે આવડત છે તેને રોકડી કરવાનો. આ જીત સામાન્ય જીત કે ફક્ત ક્રિકેટની જીત નથી, આ મહિલા સશક્તીકરણની જીત છે, મહિલાના અધિકારની જીત છે, મહિલા પુરુષથી ઓછી નથી તે સમજની જીત છે અને આ જીત ચોક્કસપણે છોકરીઓને રસોડાથી રમતના મેદાન પર લઈ આવશે. ■

કેનવાસ

અભિમન્યુ મોદી

feedback@
bombaysamachar.com

હેલોવીન ઉજવતા દેશો કરતાં વધુ ભૂતકથા ને ભૂતિયા સ્થળો તો ભારતમાં છે!

દર વર્ષે ઓક્ટોબરના અંતથી નવેમ્બરની શરૂઆતના દિવસોમાં ઘણા દેશ હેલોવીન વીક ઉજવે છે. હેલોવીનનું અઠવાડિયું એવો સમય છે જ્યારે લૌકિક અને અલૌકિક દુનિયા વચ્ચેની સીમાઓ ઝાંખી થઈ જાય છે. સેમહેન સેલ્ટિક ફેસ્ટિવલ એટલે કે વાવણીની ઋતુ પૂરી થાય પછી અને ઈંગ્લીની સીઝન શરૂ થાય ત્યારે હેલોવીન ઉજવવાની પ્રથા જૂની છે. આ હેલોવીન ઉત્સવ પશ્ચિમી દેશોના લોકોને આત્મા- ભૂતાવળ અને અદ્રશ્ય શક્તિ સાથે સાંકળવાનો મોકો આપે છે. લોકો હળવાશથી ભૂતપ્રેતના વેશ ધારણ કરે છે. ભારતના લોકો પણ હેલોવીનથી અજાણ નથી. મોટા શહેરોમાં ક્યાંક ક્યાંક હેલોવીન પાર્ટીઝ શરૂ થઇ ગઈ છે. વિદેશમાં વસતા ભારતીયો તો હેલોવીન વિકની ઉજવણી કરે પણ છે.

જોકે અહીં મુદ્દો એ છે કે આ ભૂતપ્રેતની વાતમાં પણ ભારત પશ્ચિમી દેશો કરતાં જોજનો આગળ છે. ભારતમાં ઘણા ભૂતિયા લોકેશન છે, જેની સાથે અનેક ચિત્રવિચિત્ર કથા સંકળાયેલી છે, જેમકે...

દિલ્હીમાં એક મહેલ આવ્યો છે જેનું નામ છે ‘ભૂલી ભટિયારી કા મહાલ.’ ૧૪મી સદીના મધ્યમાં ફિરોઝ તુઘલક દ્વારા બંધાયેલો આ મહેલ ખરેખર તો શિકારીઓ માટેનું છૂપું સ્થાન હતો. હાલના દિલ્હીમાં પ્રખ્યાત હનુમાનજીની પ્રતિમાની નજીક રસ્તાની બાજુમાં જ આ જગ્યા આવેલી છે. તેની કથા એવી છે કે ભટિયાર જાતિની એક મહિલા પોતાનો રસ્તો ભૂલી ગઈ ને આ સ્થળ પર જ મૃત્યુ પામી. ત્યારથી તેની આત્મા આ ખંડેરમાં ભટકે છે એવું કહેવાય છે. આ સ્થળ એકદમ એકાંતભર્યું છે. વળી તે વિસ્તારમાં ઘણા ગુનાઓ પણ થયા છે માટે આ સ્થળને લઈને એક કરતાં વધુ ભૂતકથાઓ પ્રસરી છે.

આપણે ભૂતમાં માનીએ કે ન માનીએ, પણ સજાગ નાગરિક તરીકે એટલું વિચારી શકાય કે આ સ્થળ દર્શાવે છે કે શહેરનો વધતો જતો વિસ્તાર કેવી રીતે એક સમયના ખડારના જંગલને ગળી જાય છે પરિણામે કેવી રીતે ઉપેક્ષા પામેલાં સ્થળો ભૂતકથાને જન્માવે છે.

મધ્યપ્રદેશમાં ગઢ કુંદર કિલ્લો છે. ઓરછાની ઉત્તરે એક ટેકરી પર આવેલો આ નાનો કિલ્લો ૧૫મી સદીમાં ખાંગર રાજવંશના શાસન હેઠળ હતો, જેની બુંદેલાઓ સાથે દુસ્ખનાવટ હતી. એક ખાસ લગ્નની રાત્રે હત્યાકાંડ થયો. જ્યારે ખાંગર દારૂના નશામાં હતા ત્યારે સશસ્ત્ર બુંદેલાઓએ કિલ્લા પર હુમલો કર્યો હતો આવી સ્થાનિક લોકવાયકા છે. આજે આ કિલ્લો શાંત અને અવાવરું છે, એ બાલી ગઢમાંથી ફક્ત પક્ષીઓના અવાજ સાંભળવા મળે છે. નજીકમાં કોઈ મોટા ગામ નથી, ફક્ત છૂટાછવાયા ઘરો છે. સ્થાનિક લોકો માને છે કે આ સ્થળમાં ભૂત વસે છે તેથી મોટાભાગના લોકો ત્યાં જતા નથી.

અંજોજોના જમાનાથી લઈને હમણાં સુધી રોસ ટાપુ તરીકે ઓળખાતો નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝ ટાપુની ભૂતકથા પણ પ્રચલિત છે. આપણને ખબર છે કે આંદામાન ટાપુઓમાં બ્રિટિશ જેલો હતી. આશરે ૧૮૬૪ થી ૧૮૬૭ સુધી ત્યાંના કેદીઓએ બેરેક, એક ચર્ચ, એક બજાર, એક સ્વિમિંગ પૂલ અને મુખ્ય કમિશનરનું ભવ્ય નિવાસસ્થાન બનાવવા માટે મહેનત કરી. દાયકાઓ સુધી કેદીઓ સાથેના કૂર વર્તન થયું હતું. ૧૯૪૦ના દાયકામાં આ ટાપુ ત્યજી દેવામાં આવ્યો હતો.

આજે તે જંગલ વિસ્તારમાં ઇમારતો ચણાઈ રહી છે - અને આ શહેરી વિકાસ સાથે મૃત કેદીઓની ભટકતી આત્માઓની વાર્તાઓ પણ સાંભળવા છે. અહીં રાતે લાઈટ એન્ડ સાઉન્ડ શો થાય છે, પણ સ્થાનિક લોકોને પૂછીએ તો કહે છે કે મોડી રાતે અહીં આત્માઓ ભટકે છે...

‘બાજીરાવ મસ્તાની’ ફિલ્મ પછી મહારાષ્ટ્રનો શનિવાર વાઘાનો ગઢ વધુ જાણીતો થયો છે. ૧૭૩૨માં બંધાયેલો આ કિલ્લો મરાઠા સામ્રાજ્યના શક્તિશાળી પેશ્વાઓનો ગઢ હતો.

એક જમાનામાં આ ગઢ લોકોની ચહલપહલથી ગુંજતો રહેતો, પરંતુ ૧૭૩૩માં યુવાન પેશ્વા નારાયણ રાવની હત્યા કરવામાં આવી હતી. અહેવાલ મુજબ, તેમના કાકા અને કાકીએ જ અંગરક્ષકોને હત્યાનો આદેશ આપ્યો હતો. પછી, ૧૮૨૮માં, આગ લાગવાથી કિલ્લો બળીને રાખ થઈ ગયો, જેમાં ફક્ત કિલ્લાની અમુક દીવાલો અને પ્રવેશદ્વાર જ બચ્યા. સ્થાનિક

દંતકથા એવી છે કે નારાયણ રાવનું ભૂત પૂર્ણિમાની રાત્રે મદદ માટે બૂમ પાડે છે : ‘કાકા, માલા વચવા ...કાકા, મને બચાવો!’

રાજસના, કાવતરો, વિશ્વાસઘાત આ બધા સંજોગોની જયારે અથડામણ થાય છે ત્યારે એ બધા ફક્ત ઇતિહાસનાં પુસ્તકોમાં જ નહીં, પરંતુ સમયના વહેણમાં પણ પોતાની છાપ છોડી જાય છે...

આ બધા વચ્ચે કદાચ ભારતનું સૌથી પ્રખ્યાત ભૂતિયા સ્થળ એટલે અલવર-રાજસ્થાનનો ભાનગઢ કિલ્લો. ૧૭મી સદીમાં રાજા ભગવંત દાસે તેમના પુત્ર માધો સિંહ માટે બંધાવેલો આ કિલ્લો અરવલ્લી પર્વતોની તળેટીમાં સરિસ્કા અભયારણની પાસે આવેલો છે.

એની સાથે બે મુખ્ય દંતકથા સંકળાયેલી છે. એક: તપસ્વી બાલાનાથે આ કિલ્લાને આશીર્વાદ આપ્યા હતા કે તેનો પડછાયો તેમના નિવાસસ્થાન પર ક્યારેય ન પડે. જ્યારે તે થયું ત્યારે તે વિનાશમાં પરિણમ્યું. બીજી દંતકથા એ છે કે એક તાંત્રિક રાજકુમારી રત્નાવતીથી મોહિત થઈ ગયો ત્યારે પોતાને વશ કરવાની બધી યોજના એ રાજકુમારીએ નિષ્ફળ બનાવી દીધી એટલે રોષે ભરાયેલા તાંત્રિકે એ ભૂમિને શ્રાપ આપ્યો... આજે એ કિલ્લો ભારતીય પુરાતત્ત્વ સર્વેક્ષણના નિયંત્રણ હેઠળ છે. અહીં સૂર્યાસ્ત પછી અને સૂર્યોદય પહેલાં પ્રવેશ પ્રતિબંધિત છે.

વારસો અને ઉપેક્ષા આ મહત્વના શબ્દો છે. આમાંના ઘણાં સ્થળો ફક્ત ભૂતોને કારણે જ નહીં, પણ તેમનો ભૂતપૂર્વ હેતુ બંધ થઈ જવાને કારણે પણ ભૂતિયા બન્યા. બીજા કારણોમાં પર્યટન, અર્થતંત્ર અને જે તે સ્થળની રજૂઆતની કળા પણ કારણભૂત બની જાય છે ત્યારે ભૂત નામનું ગેબી તત્ત્વ એને યાદ રાખવાનો માર્ગ બની જાય છે. પરિણામે સત્તાવાર ઇતિહાસ ક્યારેક ભૂલી જાય છે.

વળી જે તે સ્થળ સાથે જોડાયેલું ‘ભૂતિયા ’ ટેગ મુલાકાતીના અનુભવને વધુ રોચક બનાવે છે...ત્યારે તમે ફક્ત ખંડેર જોતા નથી - તમે કંઈક અનુભવો છો. તે લાગણી શક્તિશાળી છે. ડર પણ રોમાંચ આપે છે. ભલે હેલોવીન પશ્ચિમી દેશોમાં ઉજવાતો તહેવાર છે પણ ભારતનો પોતાનો ભૂતિયા વારસો દર્શાવે છે કે અદ્રશ્ય તાકાત સાથે માણસની જોડાવાની ઇચ્છા સાર્વત્રિક છે.

આ હેલોવીન સીઝનમાં એ સવાલ મહત્વનો નથી કે ભૂત હોય છે કે નહિ? પણ જે તે ત્યજી દેવાયેલા સ્થળ અને આપણે ઇતિહાસ શું છે તે મહત્ત્વનું છે. આપણે આપણા ભૂતકાળમાંથી શું શીખીએ છીએ અને વર્તમાનને કેવી રીતે બેહતર બનાવીએ છીએ તે મહત્ત્વનું છે.

બાકી ભૂત-ભૂત જેવું કંઈ હોતું નથી. એ બધી મનની માન્યતા અને ભ્રમણા માત્ર છે. ■

**સ્મૃતિ
વિશેષ**

અમૃત ગંગર

feedback@
bombaysamachar.com

આમ તો આ સાવ આગવા એવા ફિલ્મકાર ઋત્વિક ઘટક અને એમની ફિલ્મકૃતિઓ વિશે મેં ગુજરાતી - અંગ્રેજી ભાષામાં અવારનવાર વિસ્તારપૂર્વક લખ્યું છે. એમના વિશે ભારતનું પ્રથમ વિશ્લેષણાત્મક અંગ્રેજી પુસ્તક ‘એ રીટર્ન ટુ ઇ એપિક’ (લેખક: આશિષ રાજાધ્વજ)અમારી મુંબઇની ફિલ્મ સોસાયટી સ્કીન યુનિટ વતી પ્રકાશિત કરવાની પણ મને ૧૯૮૨માં તક મળી હતી...

તેનું વિમોચન સ્વ. ઋત્વિક ઘટક (મૃત્યુ ૧૯૭૬)ના પત્ની સુરમાએ કલકત્તામાં કર્યું હતું. ત્યારબાદ ૧૯૮૭માં ઋત્વિક ઘટક વિશેનું સ્કીન યુનિટ-પ્રકાશિત અને આશિષ રાજાધ્વજ, અમૃત ગંગર-સંપાદિત બીજા અંગ્રેજી પુસ્તક આર્ચ્યુનેન્ટ્સ / સ્ટોરીઝનું વિમોચન અમારા વિશાળ રેટ્રોસ્પેક્ટિવ દરમિયાન ઘટકના શિષ્ય અને ફિલ્મકાર મણિ કૌલે કર્યું હતું.

૧૯૬૦-૭૦ના દાયકામાં ઋત્વિક ઘટક મુંબઇના ફિલ્મિસ્તાન સ્ટુડિયોઝના સિનાયો વિભાગમાં જોડાયા હતા. એ ગાળામાં એમણે સ્ટુડિયોઝના વડા શશધર મુખર્જીને પત્ર લખીને ફિલ્મિસ્તાન તરફ ફિલ્મ નિર્માણના બજેટમાં પ્રયોગાત્મક અભિગમને પ્રોત્સાહન આપે તેવી ભલામણ કરી હતી. મુંબઇના એમના રહેવાસ દરમિયાન તેમણે બિમલ રોયની ફિલ્મ ‘મધુમતી’ની પટકથા લખી હતી.

ઋષિકેશ મુખર્જીની ફિલ્મ ‘મુસાફિર’ના પણ એ સહપટકથા લેખક હતા. એમની ટૂંકી કારકિર્દી (૧૯૫૨થી ૧૯૭૬) દરમિયાન ઋત્વિક ઘટકે આઠ સંપૂર્ણ ફિચર ફિલ્મકૃતિઓ બનાવી હતી, જેમાંની ‘પ્રથમ નાગરિક’ ૧૯૫૨માં એટલે કે સત્યજિત રાયની ‘પથેર પાંચાલી’ કરતાં ત્રણ વર્ષ અગાઉ સર્જાઇ હતી, પણ કમનસીબે એ ફિલ્મ ઘટકના મૃત્યુ બાદ ૧૯૭૭માં રિલીઝ થઇ હતી. ત્યારે જણાયું હતું કે ફિલ્મની મૂળ નેગેટિવ પ્રિન્ટો નષ્ટ પામી હતી, પણ સ્થાપિક ટેક્નિશિયનોએ ખરબચડાલતની એક પોઝિટિવ પ્રિન્ટ શોધી કાઢી હતી અને ઘણાં પ્રયત્નોના અંતે નવી રિલીઝ પ્રિન્ટ તૈયાર કરી હતી. કેટલાક અગ્રણી બંગાળી ફિલ્મ વિદ્વાનોના મત મુજબ જો ‘નાગરિક’ ફિલ્મકૃતિ ૧૯૫૨માં રિલીઝ થઇ હોત તો ભારતીય સિનેમાનો ઇતિહાસ અલગ રીતે લખાયો હોત!

ઋત્વિક ઘટકે ‘નાગરિક’ થી પૂર્વે તારાશંકર બંદોપાધ્યાયની વાર્તા આધારિત ‘અરૂપ કથા કે બેદિની’ નામની ફિલ્મકૃતિ બનાવી હતી. તેની શરૂઆત નિર્મલેે નામના ફિજ્જશક કરી હતી, પણ તે પૂર્ણ નહોતી થઇ શકી.

માત્ર ૫૦ વર્ષની આયુએ કવેળા અંતિમ વિદાય લેનારા આ આગવા ફિલ્મ સર્જક ઋત્વિક ઘટકનું જીવન ઘણું ઝંઝાવાતી રહ્યું હતું. એમનો જન્મ ત્યારના પૂર્વ બંગાળના પાટનગર દહાકાં થયો હતો. બંગાળનું હિન્દુ મુસલમાન નાગરિકોને વિખૂટા પાડતું પહેલું વિભાજન ત્યારના બ્રિટિશ વાઇસરોય લોર્ડ કર્ઝને કરાવ્યું હતું. એમના જન્મથી વીસ વર્ષ પૂર્વાર્ધ ૧૯૦૫માં થયેલા બંગાળના વિભાજનના ઇતિહાસથી એ વાકેફ હતા. એમના

100 YEARS OF RITWIK GHATAK

જન્મથી વીસ વર્ષ ઉત્તરાર્ધ એટલે ૧૯૪૫ના વર્ષમાં બંગાળના બીજા વિભાજનના એંધાણ મળી ચૂક્યા હતા. અને તે ભારતની આઝાદી સાથે ૧૯૪૭માં નવા રાષ્ટ્રના નિર્માણ સાથે થયું. પછી પૂર્વ બંગાળ પૂર્વ પાકિસ્તાન થઇ ગયું. ૧૯૪૩માં બંગાળનો કારમો દુકાળ એમણે જોયો હતો અને તેના થકી સર્જાયેલા લઘુદ્રાવક દૃશ્યોએ યુવાન ઋત્વિકને હચમચાવી મૂક્યા હતા. એ ગાળામાં જ એ પશ્ચિમ બંગાળના પાટનગર કલકત્તામાં આવી ગયેલા. એમની ત્રણ ફિલ્મકૃતિઓ ‘મેઘે ઢાકા તારા (૧૯૬૦),’ - ‘કોમલ ગાંધાર (૧૯૬૧)’ અને ‘સુવર્ણપ્રેમા (૧૯૬૨)’ પાર્થિશન દ્વિજી તરીકે ભારત અને વિશ્વમાં ચર્ચાય છે. આજની ટેકનોલોજિના લીધે એમની બધી ફિલ્મકૃતિ અંગ્રેજી સબટાઇટલ્સ સાથે સહેલાઇથી જોઇ શકાય છે. ૧૯૮૭માં મેં એમની ફિલ્મોનો રેટ્રોસ્પેક્ટિવ ક્યૂરેટ કરેલો ત્યારે હજી ગૂગલેક્ષરની કૃપા અમને નસીબ નહોતી.

ઋત્વિક ઘટક ફિલ્મકલ્પ તેમજ ટેક્નિકમાં બધી રીતે પારંગત હતા. એમની લેન્સિન્ગ સેન્સ એટલી આગવી ને તીવ્ર હતી કે હું એમને ‘લેન્સિન્ગ ફિલોસોફર’ કહું છું. એમની બાળકો માટેની ફિલ્મ ‘બાડી થેકે પાલિયે (૧૯૫૯)’ માં એમણે ૧૮મીમીના વાઇડ એન્ગલ લેન્સનો ઉપયોગ કર્યો હતો. એવા વાઇડ એન્ગલ લેન્સથી એ પાત્રના ચહેરાનો કલોઝઅપ પણ લેતા. આ રીતે ફિલ્મકૃતિમાં નવા પ્રકારની ઊર્જાનું સિંચન કરી નવાં આશય સર્જતા. એમની ઘણી

ફિલ્મોમાં વાઇડ એન્ગલથી ઝડપાયેલાં દૃશ્યો જોવા મળશે. આ પ્રકારની બાબતો માત્ર ટેક્નિકલ ન રહેતાં ફિલ્મ એસ્થેટિક્સનો અંતરંગ હિસ્સો બની જાય છે. સામાન્ય રીતે લેન્સનો વિષય ફિલ્મના કેમેરામેનનો છે પણ ઋત્વિક ઘટક જુદી માટીથી ઘડાયેલા વિઝનરી ફિલ્મકાર હતા.

એમણે પોતાની ફિલ્મકૃતિઓમાં મેલોડ્રામાને ગ્રીક ટ્રેજેડીની જેમ નવું સ્વરૂપ આપ્યું. મેલોડ્રામાના વિનિયોગ માટે એમની વધારે પડતી ટીકા થતી તો એ કહેતા કે આ મારો જન્મસિદ્ધ અધિકાર છે. જીવનકાળ દરમિયાન એમની ફક્ત એક જ ફિલ્મ ‘મેઘે ઢાકા તારા’ (વાદળા વચ્ચે છુપાયેલો તારો) એકસ ઓફિસ પર સફળતાને વરી હતી, પણ ન જાણે કેમ ‘અર્જાનિક’ (૧૯૫૭) જેવી એમની અનન્ય કૃતિને બંગાળના સમીક્ષકોએ અવગણી હતી.

એમની અંતિમ ફિલ્મ - બાંગ્લાદેશમાં શૂટ થયેલી ‘તિતાશ એકટી નદીર નામ (૧૯૭૩)’ અને ‘જુક્તિ તાક્કા આર ગમ્પો (૧૯૭૪)’ ખૂબ આગવી કૃતિ છે, એ કહે છે :

‘જે આજે વિશ્વભરમાં દર્શાવાય છે ને ચર્ચાય છે પણ એ વખતે નિષ્ફળતાને વેરેલી. ઋત્વિક ઘટકની ફિલ્મકૃતિના સાઉન્ડ - ધ્વનિ ઘણાં વિચક્ષણ ને વિલક્ષણ છે, કારણ કે તે નેરેટિવમાં ઓતપ્રોત થઇને તેને ગતિ આપે છે. તેનો ઉપયોગ એમણે ચીલાચાલુ રીતે દૃશ્યને હલસ્ટેટ કરવા-દર્શાવવા માટે નથી કર્યો.

મૌનના મહારથી એવા ઋત્વિક ઘટક એમના નિબંધ ‘સાઉન્ડ ઈન સિનેમા’માં એ એક મજાનું વિધાન કરે છે.

એ કહે છે : ‘સાઇલેન્સ... થેટ ઇઝ વ્હોટ આઇ કન્સિડર ધ મોસ્ટ ઇમ્પોર્ટન્ટ એલિમેન્ટ.... સાઇલેન્સ ઇન્વેન્ટેડ સાઉન્ડ..!’

નસીબજોગે અને સદભાગ્યે આજે સોશ્યલ મીડિયાને કારણે ઋત્વિક ઘટકનું નામ ચારેકોર ગૂંજે છે એ પણ વિધિની એક વક્તા છે - સમયની બલિહારી છે...

હાસ્ય વિનોદ

શુક નામના ગ્રહનું પોસ્ટલ એડ્રેસ આમ તો જાતકની આંખ છે, પણ ખગોળશાસ્ત્ર એવું કહે છે કે સૂર્યથી તે ૧૦,૮૨,૦૦,૦૦૦ (દસ કરોડ બ્યાસી લાખ) કિલોમીટર દૂર રહીને પૃથ્વીની પ્રદક્ષિણા કરે છે અને ત્યાં ૨૨૫ દિવસનું વર્ષ હોય છે. આપણા કરતાં બરાબર ૧૪૦ દિવસ ઓછા, જે આપણે ત્યાંના સરકારી નોકરોને ઈર્ષા આવે એવું છે.

‘મેરા ભારત મહાન’ માં સરકારી નોકરીમાં આપણે કામ ભલે ન કરીએ, તોય શુક કરતાં ૧૪૦ દિવસ વધારે ઓફિસે જેવું પડે છે. બાકી ત્યાં વસતિ હશે તો એ પ્રજાને સરકારી કચેરીઓમાં ઓછું કામ કરીને પગાર, મોંઘવારીભથ્થું, એલ.ટી.સી. વગેરે પૂરા વર્ષનાં ગણીને મળવાનાં. શક્ય છે કે ‘કર્મચારીઓનું શોષણ ઓછું કરો ’ એવી દલીલ કરીને અહીંના યુનિયનો ભવિષ્યમાં શુકના ધોરણે કામના કલાકો કરવાનું દબાણ લાવશે.

પેલા ભોળા આંગલ કવિ કિટ્સે શુકને એવી પ્રાર્થના કરી હતી કે ‘હું તમારા જેવો ઠંડો હોઉં, સ્થિર થઈ તો કેટલું સારું!’ આ હિસાબે કવિને કવિતાના મીટર પૂરતી જ જાણકારી હશે, કિલોમિટરની નહીં, નહીં તો એણે શુકને ઠંડો ન કહ્યો હોત. શુક પર ૪૭૦ સેન્ટિગ્રેડ ગરમી પડે છે. અને આપણે ભલે એવરેસ્ટ માટે ગર્વ કરીએ, પણ શુક પર તો એથીય ઊંચું શિખર મેક્સવેલે મોન્ટિસ છે, પરંતુ હજી સુધી ત્યાં કોઈ તેનસિંગ પાક્યો નથી જે તેની ટોચ પર ઊભો રહીને પોતાને વધારે ઊંચો બતાવી શકે. કહે છે કે એક જામાનામાં શુક પર ઘણા દરિયા હતા, પણ તરસ્યો સૂરજ એ બધા દરિયા પી ગયો. તરસ્યાઓ માટે પાણીની પરબ શરૂ કરાવનાર દાનવીરો એ પરબ પર પોતાનું નામ મુકાવવાનું યુક્તા નથી, જ્યારે શુકએ તો તરસ્યા સૂરજ માટે નિરપેક્ષભાવે આખઆખા દરિયા ખૂદ્યા મૂકી દીધા... શક્ય છે કે દરિયા પીવા દેવા બદલ, ખાનદાની બતાવી એ બદલ, સૂરજે તેને લાલાશ-રતાશ ભેટરૂપે આપી હોય.

૧૯૯૦ પછી વિનસ, ગોન્સ, પાયોનિયર અને વેગા જેવાં અવકાશયાનોની મદદથી શુક વિશે થોડીઘણી માહિતી મેળવી શકાય છે, પણ આ અવકાશયાનો શોધાયાં ત્યારે પહેલાં અસૂર ગણાતા શુકાચાર્ય નામના વિદ્વાને પોતાની આધ્યાત્મિક શક્તિ દ્વારા પ્રાચીનકાળમાં અહીં બેઠાં ત્યાંનું ઘણું સંશોધન કર્યું હતું. આ કારણે આકાશમાંના સૌથી તેજસ્વી ગ્રહને એમના નામ પરથી શુકનું નામ આપાયું છે.

આપણે ત્યાં ‘ભારતરત્ન’નો ખિતાબ તો અત્યારે અપાય છે, પણ એ યુગમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે શુકાચાર્યને સૌથી ‘શાણા માણસ’નું બિરુદ આપ્યું હતું અને શુકાચાર્ય સાચે જ શાણા હોવાથી આ એવોર્ડ એમણે સહેજ પણ આનાકાની કર્યા વગર સ્વીકારી લીધો હતો.

બ્રહ્મપુરાણમાં એવો ઉલ્લેખ છે કે શુક જે રથમાં બેસે છે એ રથને જુદા જુદા રંગના દસ ઘોડા જોડેલા છે. એ દિવસોમાં શક્ય છે કે આકાશમાં મેઘધનુષ દસ રંગનું થતું હશે. આપણી દૃષ્ટિમર્ચાદાને લીધે આપણને આજે ફક્ત સાત જ રંગ મેઘધનુષમાં દેખાય છે.

માણસ માટે કહેવાય છે કે ‘એ મેન ઈઝ નોન બાય ધ કંપની હી કીપ્સ...’ એવું ગ્રહોમાંંય હોય છે. શુક જો મીન રાશિમાં હોય તો તેને ઉચ્ચનો અને કન્યા રાશિમાં હોય તો નીચનો લેખવામાં આવે છે. અને જેની જન્મકુંડળીમાં શુક બળવાન હોય તે જાતક સુંદર, સપ્રમાણ, સાહસ તેમ જ સહવાસપ્રિય, શાંત અને વિલાસી હોય છે. સ્ત્રીપાત્ર વગરની નવલકથા જેટલી નીરસ લાગે એવું આખુંય વિશ્વ શુક વિના શુષ્ક અને નીરસ લાગત. શુકને કારણે તો નવલકથાઓ પણ રસિક બને છે એ આપણે સૌ જાણીએ છીએ. શુક એ રસિકતાનો પર્યાય છે. તેનો વાસ માત્ર સુંદરીના ગાલના તલમાં જ નહીં, લાલી-લિપ્સિટીક, કોસ્મેટિક્સ, સૌંદર્યપ્રસાધનો અને બનાવટી ચોટલામાં પણ છે. એક જ્યોતિષીએ તો ત્યાં સુધી કહ્યું છે કે જગતભરનાં તમામ થિયેટરો શુકએ જ બાંધ્યાં છે, બંધાવ્યા છે. જોકે તે બાંધવાથી થયેલો સઘળો નફો બિહરોએ જ ગજવે કરી લીધો છે. આ બિહરોમાં પણ શુકનો વાસ હોવો જોઈએ. આ ઉપરાંત ફિજ, એ.સી., વોશિંગમશીન, ધરધંટી, જ્યુસર, કશર, ગાદલાં-ગોદડાં, ચાદરો, મિલોના શો-રૂમમાં સ્ટેચ્યુ-સુંદરીઓના શરીર પર લપેટાયેલી સાડીઓ- આ બધાંને જ્યોતિષીઓએ શુકની મહેરબાની તરીકે ઓળખાવી છે.

શુક આમ ભલે સૂર્યની નજીકનો ગ્રહ છે, પણ શુકની બોલબાલા સૂર્યાસ્ત બાદ શરૂ થાય છે. ‘ઝાઝાં બાળ, જય ગોપાળ’ એ આમ તો શુકનું જ સૂત્ર છે. શુકની શક્તિથી માણસ કાં તો બ્રહ્મચારી બને છે અથવા તો વિલાસી થાય છે. ક્યારેક વિશ્વામિત્ર પણ બની જાય છે. આને બાલાનાં બેય બગાડ્યા એમ કહેવાય... પણ પુરુષનો શુક નાળગો પડે એટલે એના શરીરના સાંધા રિપેર ન થઈ શકે એટલી હદે તૂટવા માંડે, કમર વાંકી વળવા લાગે ને સુંદરીઓ એને કાઢને બદલે દાઢા કહેવાનું શરૂ કરી તે જાતકનું અપમાન કરે. આને શુકનો કુપ્રભાવ કહેવાય, પરંતુ મંગળ-શુકની યુતિ હોય ત્યારે એ પુરુષનું ઉપનામ ભોળીલાલ બને છે અને એમાં જો ચંદ્ર જોડાય તો તે પાગલપન પણ આપે છે. અલબત્ત, એની વિલાસિતા ટકી રહે છે, એ પણ ગાંડપણની હદે પહોંચી જાય છે.

લેખની શરૂઆતમાં લખ્યા મુજબ શુકનું પોસ્ટલ એડ્રેસ જાતકની આંખ છે અને શુક પ્રભાવિત એ પુરુષની આંખ સામે જોવાથી જોનારને માઠકતાનો અનુભવ થાય છે. પુરુષની

શુકનું સરનામું શું છે?

feedback@bombaysamachar.com

લાં...બા હોય, આંખો મારકણી, ગાયનાં શિંગડાં જેવી અણિદાર હોય. સમગ્ર તન નાજુક અને સૌંદર્યથી છલકતું હોય...ટીવી પર કાર્યક્રમોની વચ્ચે વચ્ચે અનિવાર્યપણે જોવા મળતાં ઘણાં મોડલ્સમાં શુકનું પ્રાધાન્ય હોય છે. શુક બલિષ્ઠ હોય એ પુરુષની આંખ પણ નશીલી હોય છે, એની આંખમાં શુકનું અંજન હોય છે, પણ એ તો સમાનધર્મી સ્ત્રી જ પારખી શકે. ભારતીય ફિલ્મજગત યાને બોલિવૂડ ફક્ત માફિયાઓના જ નહીં, શુકના તાબામાં પણ એટલું જ છે. એક જ્યોતિષીએ તો એવો તર્ક પણ રજૂ કર્યો છે કે શુકને કારણે નવી ફિલ્મ થિયેટરમાં શુકવારે જ રજૂ કરવામાં આવે છે.

શુકને કલાનો કારક કહ્યો છે. જેનો શુક જબરો હોય અને તે ગાયક, સંગીતકાર, ચિત્રકાર, અઢકાર, લેખક કે કવિ બનાવે છે. જાતકને કવિ બનાવવામાં શુકને કેમ રસ પડતો હશે એ સંશોધનનો વિષય ગણી શકાય. શુકથી પ્રભાવિત જાતક સારો તખલવી પણ બને છે અને પછી અમુક વિશિષ્ટ કિસ્સામાં તે જે સારા ગાયકની સંગત કરતો હોય એ ગાયકની ભાવ્યાંને બગાડીને એ બગાડી જાય છે... શુક જો શુભ સ્થાને બેઠો હોય તો તેના જાતકને બ્યુટીપાલ્સર, પરફ્યુમ્સ, બંગડીની દુકાન, કેસેટ્સની દુકાન, ફ્લોની દુકાન, પ્લાસ્ટિકના ચાંદલા, લેડિઝ બૂટ-ચંપલની દુકાન તેમ જ સોના-ચાંદી, હિરા-મોતી વગેરે દાગીનાના ધંધામાં સફળતા મળે.

જોકે, કુંડળીમાં શુક આઠમા કે બારમા સ્થાને, અશુભ ગ્રહોની દૃષ્ટિમાં કે અશુભ શનિ સાથે પડેલો હોય ત્યારે યુવાની જાતકને છોડીને માઈલો દૂર ચાલી જાય ત્યાં સુધી એને સ્ત્રીનો મેળાપ થતો નથી. પરીકથાઓના સર્જક હાન્સ એન્ડરસન એક પણ પરીને પામ્યા વગર ઊડી ગયેલો. ત્રણેક સ્ત્રી એના જીવનમાં આવેલી ખરી, પણ એ ત્રણેય એને રાખડી બાંધવા જ તૈયાર થયેલી, પરણવા તો એક પણ નહીં. શુક વગરનું જીવન એ મીઠા વગરની રસોઈ જેવું બેસ્વાદ હોય છે એવી લાગણી સાથે એન્ડરસન ગુજરી ગયો.

વેદકાળમાં જે પ્રભુત્વ ગુરુનું હતું એ શુકએ છીનવી લીધું છે. શુક એ વ્યક્તિના ચારિત્ર્યની પારાશીશી છે. હા, શુક જ્યાં ભળવતર હોય ત્યાં ચારિત્ર્ય જોખમાય એ પણ એક હકીકત છે. શુકના આશીર્વાદ માણસને શ્રીમંત બનાવે છે અને અઢકળ ધન રેલાતું હોય ત્યાં શરાબ અને સુંદરી, વાર્ઠન એન્ડ વુમન શરૂઆતમાં સંકોચ સાથે પાછળના દરવાજેથી અને ત્યારબાદ આગળના બારણેથી બેઘડક પ્રવેશે છે અને પછી કાયમ માટે રહી પડે છે. બિસ્કી અને શિવાગ રિગલ માટે ધનિકનું ઘર પિયર સમાન છે. શુક શરૂઆતમાં મંગળને ઉછેરી વારંવાર શરાબના ઘૂંટડા પિવાડાવે છે અને પછી નશામાં રહેવાની ટેવ પાડે છે. શુકને નશામાં રહેવાનું અધિક પસંદ છે, માઢકતા તેને ઘણી પ્રિય છે. કદાચ આ જ કારણે શરાબ અને સુંદરીને સગાં ભાઈ-બહેન માનવામાં આવ્યા છે.

જન્મસમયે શુક પ્રથમ ભાવમાં બેઠો હોય તો એ જાતકને સારાં કપડાં પહેરીને ઠાઠમાઠથી રહેવાનો શોખ હોય. એનું ગણિત પાકું હોય. ખાસ કરીને સ્ત્રીઓ અંગેનું ગણિત. આ પુરુષના વાળ મોટી ઉંમર સુધી ડાઈ કર્યા વગર પણ કાળા રહે. જોકે એની હરકતોને સાક્ષીભાવે જોનાર આસપાસના રનેહીઓના માથે આ કારણ ટાલ પડી જાય...

શુક બીજા ભાવમાં હોય તો ધનસંચયની હોબી રહે, તે ધીરધારનો ધંધો કરે. આવો જાતક ગામડામાં રહેતો હોય તો ધીરધાર દ્વારા ગરજાઉ લોકોનું કાયમ શોષણ કરે, લોકો હંમેશાં એના દેવાદાર રહે. દેવામાંથી કાયમી મુક્તિ મેળવવા કોઈ કદાચ એનું ખૂન પણ કરી નાખે. આવો જાતક બે ભૈરાંવાળો થાય. જોકે બે ભૈરાંવાળો થાય એટલે સુખી જ થાય એવું કહેવાનો આ લખનારનો આશય નથી.

हिंन्लिश
VINGLISH

Office પહુંંચકર તુम्હેँ
immediately call કરता हूँ

यंगस्टर्सनी दैनिक
बोलेवालीन्नी भाषामां
हिंग्लिशनो जबरदस्त
पगपेसारो थई गयो छे अ
नकारी न शकय. **Office**
पहुंचकर तुम्हें im-
mediately call करता
हूँ. बाद में तू right
time पे आ जाना. जेवा
वाक्यो नियमितपणे

સાંભળવા મળે છે. આ ઉદાહરણ છે ઓફિસ જતા લોકો વચ્ચેના, ગુહિણીઓની વાતચીતમાં સુધ્ધાં એની અસર જોવા મળે છે. મુજે આને में late हो जाएगा **because kitchen wind up करके I will leave** (મને પહોંચતા મોંડું થશે કારણ કે રસોડું સમેટી લીધા પછી જ હું નીકળી શકીશ). આ સિલસિલો આગળ વધી ગણેશ આરતી સુધી પહોંચી ગયો છે. અંગ્રેજી મીડિયમમાં ભણતાં બાળકો આરતીમાં હોંશો હોંશે સહભાગી થાય એ આશય સાથે **You love लड्डू एण्ड मोदक And ride the मूषक** જેવી પંક્તિઓ આરતી વખતે સાંભળવા મળે છે.

ઓગણીસમી સદીમાં અન્ય એક કવિએ પણ હિંન્લિશનો ઉપયોગ પોતાની રચનાઓમાં કર્યો હોવાનું તપાસ કરતા જાણવા મળ્યું છે. ૧૮૫૦માં જન્મેલા અને ૩૪ વર્ષનું અલ્પ આયુ જીવનારા ભારતેન્દુ હરિશ્ચંદ્ર હિન્દી સાહિત્યના પિતામહ અને આધુનિક હિન્દી સાહિત્યના જનક તરીકે ઓળખ ધરાવે છે. સાડા ત્રણ દાયકાના નાનકડા જીવનકાળમાં ભારતેન્દુજીએ સાહિત્ય,

વગર મહેનતનો પૈસો મેળવવામાં સૌથી વધારે રસ શુકને હોય છે. આમ તો તે પ્રમાદી, બેઠાડું, એશાચારામ અને વિલાસી ગ્રહ છે. તેના ઘેરા પ્રભાવમાં આવનાર જાતકના મોંમા કોઈ ભોજનનો કોળિયો મૂકી જમાડતું હોય તો એની સામે કટાણું મોંઠું કરી તે છાસિયું કરશે કે આ ચાવશે કોણ, તારો બાપ?

જન્મકુંડળીમાં શુક હોય અને એને મંગળ સાથે સંબંધ હોય તો એ જાતક લોકો પાસેથી લાઘવમકી વડે પૈસા પડાવનાર ગેન્ગનો લીડર બને. વળી શુક મોહિનીવિધાનો સમ્રાટ હોવાથી શુકના પ્રભાવ હેઠળની વ્યક્તિ પોતાની અસ્ખલિત મીઠી વાણીના ઉપયોગથી એકના ડબલ કરી આપવા, બનાવટી સોનું ભટકાડતું વગેરે વ્યવસાયમાં પારંગત હોય. આ શુકને જો મંગળ કે પછી મંગળના વિકલ્પે રાહુની મદદ મળે તો એ જાતક ફાઇનાન્સ કંપની ખોલી અથવા તો ચીટફન્ડ (જેને ચીટિંગ ફંડ પણ કહે છે તે) શરૂ કરી બીજાઓના લાખો રૂપિયા એકઠા કરી અંતર્ધ્યાન થઈ જાય.

પાંચમા સ્થાને શુક હોય એવો પુરુષ વૈભવી હોય છે. આ વૈભવ તે સદાથી પામે છે, સ્ત્રીઓ પાછળ પાગલ થાય છે, છતાં પાગલખાનામાં દાખલ કરવો પડે એટલી હદે પાગલ એ થતો નથી, મોટાભાગે એ બુદ્ધિશાળી હોય છે. તેને લખવાથી લાભ થાય છે, પણ જો એને લખવાનો કંટાળો આવતો હોય છતાં લખવાના વિકલ્પે તે ગમે તેની આબેહુબ સહી કરવાનો શોખીન હોય તો પણ એને ફાયદો થાય છે અને ક્યારેક એને જેલ-યોગ પણ થાય છે. અલબત્ત, એનો રોટલાનો પ્રશ્ન હલ થઈ જાય છે એવું અંગ્રે ઉમેરવાની જરૂર રહેતી નથી.

કેટલાક કિસ્સાઓમાં જ્ઞાની, ધાર્મિક, આધ્યાત્મિક અને ખાસ તો ભાગ્યશાળી જાતકોને શુકની અમીનજરને લીધે સુંદર સ્ત્રી-શિષ્યાઓની સેવાઓનો લાભ પ્રાપ્ત થાય છે. અને જો શુક રાજ્યભવનમાં પડ્યો હોય તો એ વ્યક્તિને જીવનના દરેક ક્ષેત્રમાં સફળતા, વિજય અને પ્રતિષ્ઠા મળે છે. પણ પોતાની વધારે પડતી સ્ત્રી-દાક્ષિણ્યની વૃત્તિને લઈને આવો જાતક સ્ત્રીઓની બાબતમાં પ્રતિષ્ઠા યાને આબરૂ પામતો નથી. હા, સ્ત્રીઓને એ ચોક્કસ પામે છે.

શુકથી અતિપ્રભાવિત જાતક શુક જેવો તેજસ્વી, વિદ્વાન કોઈ રાજ્યના પ્રધાન કે રાજ્યકક્ષાના પ્રધાન સાથેની દોસ્તીથી લાભાન્વિત થાય, કિન્તુ એ ક્યારેય રાજા અર્થાત્ આજની ભાષામાં કહીએ તો મુખ્યમંત્રી થઈ શકે નહીં. એને થવું હોય તો બીજાઓના ધનનો રક્ષક (એટલે કે બેન્કનો બંદૂકધારી પહેરેગીર) થઈ શકે. આવો જાતક ધારે તો પાણીમાંથી પૈસો પેદા કરી શકે અર્થાત્ આઈસ ફ્રેક્ટરી નાખી શકે, પણ જો શત્રુભાવ પર શુકની કૃપિત દૃષ્ટિ હોય તો એ નીચ, લુચ્ચો, લડંગો, ચોર, બદમાશ, ખલ અને કુટિલ થાય, પરંતુ એ જાતકમાં આના માટેની યોગ્યતા ને ક્ષિંમત ન હોય તો તે હિન્દી ફિલ્મોમાં વિલનની ભૂમિકા કરે અને જો ફિલ્મમાં એ ખોટેખોટું મરી જાય તો પણ પ્રેક્ષકો હર્ષની ચિચિયારીઓ પાડે, રાજીના રેડ થઈ જાય...

ત્રીજા ભાવમાં શુક હોય તો જાતક અંદરથી ઘણો રૂપરોક હોય. સેનાપતિ બનવા છતાં ગરોળી કે કુતરાની બીક લાગે, પરંતુ શુક જો પાંચમા સ્થાને હોય તો હાથી, વાઘ, સિંહ, ચિમ્પાંઝી વગેરે પ્રાણીઓથી આજિવિકા મળે, સર્કસમાં કામ મળે...

આઠમે શુક હોય તો જાતક હલકો વચન બોલે, વાતવાતમાં ગાળીનો વરસાદ વરસાવે. એની છાપ સમાજમાં સારી ન પડે. મોટાભાગે એને પોલીસ-ખાતામાં નોકરી મળે...દસમા વૃષભ-શુકનું ફળ પામનાર માણસ હાથીના સુખવાળો બને એટલે કે જગન્નાથ જેવા કોઈ મોટા મંદિરનો મહંત કે પછી મહાવત બને...અને તુલા રાશિનાં શુકનું ફળ પહેલા ભાવમાં હોય તો જાતક રાજા બને (રાજા એટલે અહીં કોઈ રાજ્યના મુખ્યમંત્રી વાંચવું). એ હાથી પર બેસે (હાથીનો અર્થ અંગ્રે માથા પર લાલબત્તોલાળી કોન્ટેસા કરવો.) આવા જાતકને સ્ત્રી-વર્ગ તરફ વિશેષ રુચિ તેમ જ પ્રીતિ રહે, શરાબથી હોઠ ને ગળું ભીંજવવાં ગમે. એ દસ પેઢી ચાલે એટલા પૈસા એકઠા કરી શકે...

આપણાં ધર્મશાસ્ત્રો અનુસાર જ્યાં શાપ હોય છે ત્યાં તેનું મારણ પણ હોય છે એ રીતે શુકની અશુભ અસર નાબૂદ કરવા શુકનું નંગ ધારણ કરવું. શુકના નંગને અંગ્રેજોમાં કાયમત, સંસ્કૃતમાં વજ્ર અને ગુજરાતીમાં હીરો કહેવાય છે. આ હીરામાં પણ માણસોની જેમ ખાતર છે. જોકે આ વાતની આપણને જ ખબર છે, હીરાને તેની જાણ નથી. પુરુષ હીરા, સ્ત્રીહીરા ને નપુંસક હીરા. આ ત્રીજા પ્રકારના હીરા ધરાવનારને સ્ત્રીઓ તરફ અસ્ત્રી, અણગમો કે વેરાગની ભાવના કેળવાય છે. તમામ સ્ત્રીઓમાં એને મા કે બહેનના જ દર્શન થાય છે. જે સ્ત્રીહીરા છે એ તેજસ્વી હોવાને કારણે દાગીનામાં વપરાય છે. આવો હીરો ધરાવનારને મનવાંછિત પત્ની-પુત્ર પ્રાપ્ત થાય છે. અપવાદરૂપે કિસ્સામાં પત્નીને પત્નીરૂપે પામ્યા પહેલાં પુત્ર પ્રાપ્ત થાય છે. દુટકમાં કમ બદલાઈ જાય છે અને જેની પાસે પુરુષહીરો હોય તે ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ ચારેયમાં શ્રેષ્ઠતાને વરે છે એવું જ્યોતિષશાસ્ત્ર જણાવે છે.

જ્યોતિષવિજ્ઞાનમાં કહેવાયું છે કે આ હીરો એટલો તો પ્રતાપી છે કે માત્ર તેને ધારણ કરવાથી જ જાતક શૂરવીર, બુદ્ધિશાળી અને સદ્ગુણી બને છે.

ઝોર ક્યા ચાહિયે?!

ઝબાન
સંભાલ કે

હેન્ડી શાસ્ત્રી

feedback@
bombaysamachar.com

ગરજે ગઘેડાને બાપ કહેવો પડે, અડલા હરી ગાઢવાચે પાય ધરી !

ગુજરાતી અને મરાઠી ભાષાના મૂળિયાં સંસ્કૃત સાથે અનુસંધાન ધરાવે છે. બંને ભાષામાં ગજબનાક સામ્ય જોવા મળે છે. ક્યાંક જબરદસ્ત વિરોધાભાસ છે તો કેટલાક શબ્દોમાં ગજબની સમાનતા પણ નજરે પડે છે. એક કહેવત યુગ્મનું ઉદાહરણ જોઈએ જેનાથી ભાષા સામ્યનો તો ખ્યાલ આવશે જ, એ કહેવત આપણને ત્રીજી જ ભાષાના પ્રદેશમાં સફર કરાવે છે એની મોજ પણ આવશે. ‘મુંબઈ સમાચાર’ના ભાષાપ્રેમી વાચકો ગરજ સાકરથી ગળી અથવા ગરજે ગઘેડાને બાપ કહેવો પડે કહેવતથી ચોક્કસ વાકેફ હશે. અનેક લોકો એના અનુભવમાંથી પસાર પણ થયા હશે. કામ કઢાવવું હોય કે પાર પાડવું હોય તો જખાન સાકર કે મધ કરતાં વધુ ગળી રાખવી જોઈએ અને ખપ પડે ગમે તેવા માણસની ખુશામત કરવી પડે એ એનો ભાવાર્થ છે. હવે આ કહેવત મરાઠીમાં ‘અડલા હ્રી ગાઢવાચે પાય ધરી’ સ્વરૂપે હાજર છે. ‘અડલા હરી ગાઢવાચે પાય ધરી’ યા મ્હળીંચા અર્થ અસા આહે કી, અત્યંત કઠીળ પરિસ્થિતીત શહાળ્યા વ્યક્તીલાહી પાય ધરી યા મ્હળીંચા અર્થ અસા આહે કી, અત્યંત કઠીળ પરિસ્થિતીત શહાળ્યા વ્યક્તીલાહી મૂર્ચાંચી મદત ધ્યાવી લાગતે કિંવા ત્યાચી મનઘરળી કરાવી લાગતે અઢચળીંચ્યા વેઠી માનાપમાન બાજૂલા વેસુન કોળાળકઙ્ઙુનહી મદતીંચી યાવના કરળ્યાચી વેઠ ચેતે. આ કહેવતનો ભાવાર્થ એવો છે કે અત્યંત મુશ્કેલ કે વિકટ પરિસ્થિતિમાં હડાપણ - શાણપણનો ભંડાર ધરાવતી વ્યક્તિએ સુધ્ધાં મૂર્ખ કે અક્કલનો ઓધમોરની મદદ લેવી પડે અથવા એને થાબડાભાણું કરવા પડે. આપદા આવી પડી હોય ત્યારે માન અપમાન કોરાણે મૂકી

કોઈની પણ મદદ લેવા ચાચના કરવી પડે. ‘હરી (શહાળા) યાલા ‘ગાઢવ’ (મૂર્છ) યાઘ્યાકઢે મદતીંસાઈ જાવે લાગતે આળિ ત્યાઘ્યા ડચ્છેનુસાર મળતે લાગતે. આ કહેવતમાં હરિને શાણપણ સાથે અને ગાઢવ એટલે કે ગધેડાનો સંબંધ મૂર્ખતા સાથે જોડવામાં આવ્યો છે.

હવે આ ગુજરાતી - મરાઠી યુગ્મની સમાનાર્થી કહેવતનું કન્કશન ત્રીજા રાજ્યની અનોખી કથા સાથે કેવી રીતે છે એ જાણીએ. મહારાષ્ટ્ર સાથે સીમા ધરાવતા કણાઈટકના ધિકમંગલુર જિલ્લાના અમૃતપુરા ગામમાં અમૃતેશ્વર મંદિર આવેલું છે. આ મંદિર બહાર પથ્થર પર કોતરણી કરેલું એક ચિત્ર છે જેની સાથે જોડાયેલી કથા કહેવત પર પ્રકાશ પાડે છે. એ ચિત્રમાં વાસુદેવજી ગધેડાને નમન કરતા દેખાય છે. એની સાથે જોડાયેલી કથા અનુસાર દેવકી બાળકને જન્મ આપતાં હતાં ત્યારે એક ગધેડો ચેતવણી આપતો અને દેવકીનો ભાઈ દુષ્ટ રાજા કંસ કારાવાસમાં જઈ બાળકને મારી નાખતો. દેવકીનું આઠમું બાળક કંસના મૃત્યુ માટે જવાબદાર હશે તેવી ભવિષ્યવાણીથી બચવા માટે આ એક પ્રયાસ હતો. આઠમા બાળક તરીકે દેવકીની કૂખે કુખ્ણનો જન્મ થયો ત્યારે વાસુદેવજીએ ગધેડાને બે હાથ જોડી સાષ્ટાંગ દંડવત પ્રણામ કર્યા અને બાળકના જન્મની ચેતવણી દુષ્ટ રાજાને ન આપવા વિનંતી કરી એ આ ચિત્રમાં જોવા મળે છે. ગરજે ગઘેડાને બાપ કહેવો પડે એ ભાવાર્થ અહીં ચરિતાર્થ થાય છે. ભાષાની આ ભવ્યતા છે, એનો આવો પ્રતાપ છે.

‘જેન ઝી’માં કેમ વધી રહ્યું છે શોર્ટ વીડિયોનું ગાંડપણ...

પાસે ઘણા વિકલ્પ છે. નવા વિકલ્પો ઝડપથી પસંદ કરવા જૂના વિકલ્પોને સાઈડ પર મૂકતા જાય છે. મોબાઈલ પર જે રિલ્સ અને શોર્ટ્સ આવે છે તે થોડી જ સેકન્ડમાં ઘણું બધું કહી જાય છે. આ જનરેશન પાસે સમયનો અભાવ છે એવું નથી પરંતુ એમને બધું ખૂબ જ ઝડપથી કરવું છે પરિણામે આ પેઢી સ્કોલ જનરેશન તરીકે પણ ઓળખાય છે.

શા માટે એ આવી અધીરાઈ બતાવે છે?

એક વર્ગ એવો છે જે આ ગતિશીલ મનોવિજ્ઞાનથી બહુ પ્રભાવિત નથી હકીકતમાં, જ્યારે મગજ સતત બદલાતી સામગ્રી માટે દેવાયેલું વાગે છે, ત્યારે ઊંડા વિચારની સામગ્રી બોજ બની શકે છે અથવા તો એ, કંટાળાજનક બની શકે છે. જ્યારે કોઈ પણ વસ્તુ સમજવા માટે જો તમે સમય નહિ આપો અને માત્ર અધીરતા વ્યક્ત કરશો તો કોઈ પણ વાત ઊંડાણથી સમજ નહિ શકાય. જે વીડિયો લાંબા હોય છે તેમાં વધારે થતો અને વિચાર હોય છે, પરંતુ જો તમારી પાસે એને સાંભળવાનો સમય જ નથી

તો તેના ફાયદા પણ તમને નહિ મળે.

બીજી તરફ, શોર્ટ વીડિયોઝની ખાસિયત એ છે કે ૩૦ સેકન્ડમાં જ આખી વાત કરી દેવામાં આવે છે. આને ‘માઈકો નેરેટિવ ફોર્મેટ’ કહેવામાં આવે છે. આ કલાને જેન ઝીએ

નવાં શિખરો સુધી પહોંચાડી છે. શર્ત માત્ર એટલી કે, તમને ઓછા સમયમાં વધારે અને ચોક્કસ વાત કરતા આવડવી જોઈએ.

ફોલો - લાઈક અને પ્રસિદ્ધિની ભૂખે જ જેન ઝીને શોર્ટ વીડિયોઝનું ગાંડપણ લગાડ્યું છે. આ પેઢીવાળા પોતાની વાત અખબાર અને ન્યૂઝ દ્વારા નથી કરવા માગતા, કારણ કે તેમની નજરોમાં આ

જ. યામી& કંપની

જૈન દેરાસર માટે

કેસર ધૂંટયા માટેનું સાતનીક લાકડું 350/- રૂ. કીલો પ્રમાણે મળશેજી. 9820770223. (બી-૧૬૨૬૮)

૯. વન સંબંધી

પરિચય સંમેલન

સમસ્ત ગુજરાતી સમાજના દરેક સંપ્રદાયના/ દરેક જ્ઞાતિના કુંવારા, સાઈવોસી, વિધવા લગ્નોત્સુક યુવક/ યુવતીઓ માટે, રવિવારે 16 નવેમ્બરના, શ્રી હરિ ઇશ્વા ફાઉન્ડેશન 9082825482. (દહેજ નહીં). (બી-૧૬૭૨૭)

■ ખુશહિત મેરેજબ્યુરો યોગ્ય જીવનસાથી માટે સંપર્ક ઉર્મિલાબેન-8879576963. (દહેજ નહીં.) (૪૩૮૮-એ)

■ Ph.D. 1986 બ્યુટીફૂલ એક્ટિવ જૈનને કોલોકાઈડ વેલસેટ યુવક આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં). (૪૪૦-બી)

■ BE MBA 1982 સ્માર્ટ વૈષ્ણવને એજ્યુકેટેડ કન્યા આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં). (૪૪૦-બી)

■ BCOM એક્ટિવ 1980 દેખાવડી વૈષ્ણવને વેલસેટ યુવક આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં). (૪૪૦-બી)

■ ઘાટકોપરમાં 1981 BCOM બિઝનેસ ધરાવતા સ્માર્ટને સંસ્કારી કન્યા આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં). (૪૪૦-બી)

મુંબઈ સમાચાર ના ઓથોરાઈઝડ ક્લાસિફાઈડ ડેપો લીસ્ટ

MIRA ROAD
ASHANSHI ADVERTISING & PRESS RELATION
Tel: 28114235 / 28114295 / 28553722
DAHISAR
KENIA AD AGENCY
Tel: 28905993,28925993
BORIVALI
EXPRESS ADVTG. AG.
Tel: .9820401077/ 9820401099/ 28339977.
KOKISHA ADVERTISING
Tel: 28950139 / 28932877
Mobile: 9820200500.
SHREE VERSATILE
Tel: 022-28993348 / 022-28993349
TENDER ADS.
Tel.: 28902057/28918881 / 28901049.
Mobile: 9821112796.
KANDIVALI
ARIHANT ADVERTISING
Tel: 28627468/28626679.
Fax: 28631357.
GAYATRI PUBLICITY CO.
Tel: 28055819/32508525.
NEW BOOM ADS.
Tel: 9821153364/9322232712
PRANAV PUBLICITY
Tel.: 28693300/9820295421/ 9820006816
Tele Fax: 28685505/28646115
JEET ADVERTISING AGENCY
Tel: 9820006816/ 28989990
Tele Fax: 55713747.
VIKSON ADVERTISING AGENCY
Tel: 28645005.
Fax: 28644004.
MALAD
SIGNATURE ADVERTISING
Mobile: 9820489442 / 9819454050
SHRADDHA PUBLICITY
Tel: 28880404.
Mobile: 9224674744
SYNERGY ADVERTISING
Tel.: 28891428/9869101801/ 9029101801
YASHI ADVERTISING
Mobile: 9820855578/ 9820877810/ 28898297.
Tel.: Fax: 2807 8255
NOBLE PUBLICITY SERVICE PVT. LTD.
Tel: 28881426/28897301.
Fax: 28897567.
GOREGAON
ASHUTOSH LEGEND MULTI-MEDIA P. LTD.
Tel: 28779143, 28742201
Tel: Fax: 28741360.
ADRESULT SERVICES
Tel: 28726291
Tel. Fax: 28762157.
SHARK ADVERTISING PVT.LTD
Tel: 26863587 / 26863597
Mobile: 9820223503
SHREE REKHA AGENCY
Tel: 29275033/ 9819099563
S. ARTS ADVERTISING
M: 8356803979/ 9867615899
JOGESHWARI
TECHNO-KRATS ENTERPRISES LTD.
Tel: 2679 5549.
ANDHERI
PRIME PUBLICITY SERVICE
Tel: 56771190/26839686.
Tel: Fax: 26830304
FAMS ADVERTISER
Tel: 26715389/64173276
SMART ADVERTISERS
Mobile: 9322006833
Tel. Fax: 26846833.
LOKHANDWALA ADVERTISING
Tel: (022) - 46732289
Tele. Fax: 26316960
VILE PARLE
MEHTA ADVERTISING AGENCY
Tel: 26711896, 9821522195
HINDUSTAN ADVERTISING & MARKETING
Tel: 26146229, Mob: 9869577941
SANTACRUZ
URS PUBLICITY
Tel: 26177838. Mobile: 98699088972.
KHAR
KIRTI AGENCIES
Tel: 26047542. Tel Fax: 26053675
MAHIM
CHARUDATTA ADVERTISING
Tel: 24221461. Fax: 24316482.

૯. વન સંબંધી

■ ફેક્ટરી ધરાવતા 1977 BCOM વેલસેટ, જૈનને સંસ્કારી કન્યા આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં). (૪૪૦-બી)

■ ડાયમેંડ બિઝનેસ 1993 BCOM હેન્ડસમ કપોળને સંસ્કારી કન્યા આવકાર્ય. 9920817551. (દહેજ નહીં). (૪૪૦-બી)

SAPTAPADI
Highly Qualified Jain, Vaishnav Gujarati, Candidates. “Neela Sheth” - 9833676409 / 7045657510. (No Dowry) (384-A)

JAIN GIRL
5'5", Born 1979, Fair Slim Educated Working MNC Co Gujarati Candidate can Contact 9892268284. (No Dowry) (436-C)

૧૨. યાત્રા સહેલવાઈ

■ રેન્ટડેબ મુંબઈ લોકલ આઉટસ્ટેશન Pickup Drop All Over India ડિઝાઇર ઇનોવા ક્રિસ્ટા ટેમ્પોટ્રાવેલર સ્થાનિક, આંતરરાષ્ટ્રીય ફ્લાઇટ, હોટેલ પેજંજ Talikal Passport, USA Visa Travel Insurance ARRHAM HOLIDAY 9769977466 / 9892534488/ 9326373672. (બી-૧૬૭૨૭)

મહાબળેશ્વર બંગલો

ડેલી ભાડેથી, ફક્ત 12 વ્યક્તિ, સ્વિમિંગ પૂલ. Cham House: 9820065681. (૫૦૧-સી)

૧૨. યાત્રા સહેલવાઈ

કુદરતના ખોળે કુંગરની ટોચે પધારો શ્રી મલ્લીનાથ જૈન તીર્થ કોસબાડ (દહાણું). કુદરતના સાનિધ્યમાં મૂળનાયક શ્રી મલ્લીનાથ દાદાની સેવા-પૂજા કરવા માટે પધારો. ઉત્તમ ભોજનશાળા, ધર્મશાળા વગેરેની વ્યવસ્થા છે. બુકિંગ માટે સંપર્ક: પુનમબેન 9226297975, 8308676398. (એસડીબી-૨૯૦૮)

દિવ્ય ટુર

જગન્નાથપુરી સાથે ગંગાસાગર, કુબર્જ, ચારધામ, આસામ મેઘાલય ઝરુણાચલ પ્રદેશ અને યુપી ટુર, ગોકુળ મથુરા અને સફેદરણ: 9819304112. (૪૩૪/એ)

૧૪. નોકરી ખાલી છે

■ કુસ (તા. વાઘા) ખાતેની સેવાભાવી સંસ્થાને અનુભવી વોર્ડબોય, નર્સ, આયા-માવશી અને ખેતુત/માળી રહેવા માટે જરૂરી છે. (રહેઠાણ અને જમવાની સગવડ ઉપલબ્ધ છે). સંપર્ક: 9323033112. (બી-૧૬૭૧૬)

કાંદિવલીમાં જોઈએ

સચરે ૧૦થી ૨ માં લેડી કોમ્પ્યુટર કલર્ક તથા રેક્રેટર આવકાર્ય. (પગાર - ૪૦૦૦/-) સંપર્ક:- 9819314587, 9969378847. (બી-૧૬૭૧૮)

ઓપોરચ્યુનિટી

સરકારનાન્ય કંપનીમાં નિવૃત્તો/અધિકારીઓ/શિક્ષકો/ગૃહિણીઓ તાત્કાલિક જોઈએ. 75068 01607. (એસડીબી-૨૯૩૮)

REAL ESTATE

Sales Wanted 10 Male Candidates to Work at a reputed Real Estate Company at Juhu Scheme Earn 10 Lacs annually, on Commission basis. Field job 10 am to 7 pm Profile - Site Visits, Inspections, Meetings Whatsapp CV 7021919014. (407-G)

ACCOUNTS ASSISTANT
Required at Charni Road. Knowledge of GST & TDS. 1 to 5 Years Experience. Email CVs at: e2esolutionspgs@gmail.com (SDB-2924)

૧૭. જગ્યા આપવી છે

ફ્લેટો - 2-3 બેડરૂમ

2 બેડરૂમ જુહુ વસોવા લીફ રોડ, જુહુધારા કોમ્પ્લેક્સ, ભાડેથી 3 બેડરૂમ વિલેપાર્લા 1200' કાર્પેટ, 5.25 કરોડ તથા 3 બેડરૂમ દાદર (સેન્ટ્રલ) સ્વામી નારાયણ મંદીર સામે - 1300' (4.25 કરોડ) - 6 બેડરૂમ (2200'). ઓનરશીપથી. “બી. નરેન્દ્ર જોષી” 9820294922/ 9167309869/ 8080790930. (૪૩૬-એ)

અંધેરી વેસ્ટમાં

3-BHKના 25 ફ્લેટ

ભાડે આપવાના છે.

મુંબઈ-સુરત-નવસારીમાં ફ્લેટ જમીન મકાન લે વેચાણ માટે મળે

98247 25399 98985 36101

(બી-૧૬૭૨૬)

જુહુસ્કીમ

૨ બેડરૂમનો વિશાળ ફર્નિશ ફ્લેટ, અલગ સર્વન્ટ બાથરૂમ. અંદાણે ૧૦૦૦ ફૂટ, ૫મે માળે, સિફ્ટ. ૧ પાર્કિંગ. જમનાભાઈ સ્કૂલ અને દેરાસર પાસે વેચવાનો છે. સંપર્ક: 9892168687. (એસડીબી-૨૯૪૩)

ઘાટકોપર

ફ્લેટ, ઓફિસ, કુકાન ભાડે / વેચાણથી લેવા / વેચવા રમેશ નિખાત 9320571016 - 9324811105 (૩૬૨-એ)

ઘાટકોપરમાં ગેરંટી

1% દલાલીમાં 100% શાંતિ, ફ્લેટ ઘણા મળશે, ફસાયા વગર ગોઠવાઈ જાવ. **ફ્લેટ, ઓફિસ ભાડેથી/ લે-વેચ બજાર ભાવે ૩૦ દિવસમાં સોદાની ગેરંટી. BHIMANI - 9820814333, CHABHADIA - 9820204041. (૪૪૩-એફ)**

ઘાટકોપર

ફ્લેટ/ ઓફિસ/ કુકાન/ ગોડાઉન, રેડી પ્રોજેશન/ અંડરકન્સ્ટ્રક્શન, લેવા - વેચવા - ભાડેથી. ૧૦૦% સોદાની ગેરંટી. HOMEALONE PROPERTY ભૂપેશ શાહ / જુગુનું શાહ - 9833352224. (૪૪૩-ડી)

ઘાટકોપર (વેસ્ટ)

પેર રોડ 2/3 BHK, એરિયા 1200', મિડલ ફ્લોર, 1 પાર્કિંગ, તૈયાર કબજે, 8 Cr., લેવા-વેચવા-ભાડે થી. “અગરવાલ” 9821231619. (૪૩૪-એફ)

મરીના હાઈવન્સ

2 બેડરૂમ 725', 686' પાર્કિંગ સાથે, ફૂક સમયમાં કબજે, 9821038022. (બી-૧૬૬૮૦)

૧૭. જગ્યા આપવી છે

બ્રીચકેન્ડી

1 BHK, એરીયા 550', મિડલ ફ્લોર ફર્નિશ, તૈયાર કબજે. ભાડું 1.25 લાખ દર મહિને, લેવા-વેચવા-ભાડે થી. “અગરવાલ” 9821231619. (૪૩૬-જી)

નેપીયનસી દેરાસર

"A" ગ્રેડ બિલ્ડિંગ, હાયર ફ્લોર, 2 BHK 1300' ફર્નિશ, 2 પાર્કિંગ, ભાડું 2.60 લાખ દર મહિને, લેવા-વેચવા-ભાડે થી. “અગરવાલ” 9821231619. (૪૩૬-એચ)

ઘાટકોપર (ઈસ્ટ)

વેચાણથી કુશાલ ટાવર, M.G.ROAD, 2.5 બેડરૂમ, હોલ, કિચન, ૧૨મે માળે કુલ્લી ફર્નિશ. “કમાર ભીમાણી” 9867389182. (૪૪૩-એ)

અંધેરી ઈસ્ટ

નાગરદાસ રોડ ઉપર PRIME LOCATIONમાં કુકાન ૩૦૦ ભાડે આપવાની છે. જીતુભાઈ શાહ 9820613128.

લોનાવાલા - ખંડાલા

ફ્લેટો - રોહાઉસ - બંગલાઓ - નાના-મોટા - પ્લોટ લેવા - વેચવા. શ્રીજી - ૯૫૪૫૭૪૧૭૫૫. (બી-૧૬૭૨૭)

ઘાટકોપર - વિદ્યાવિહાર - ચેમ્બુર - તિલકનગર

ફ્લેટ, ઓફિસ, કુકાન ભાડેથી / વેચાણથી લેવા / વેચવા “પંકજ નરેન્દ્ર વોરા” 9321103249. (૪૩૧-સી)

વિલેપાર્લા ઈસ્ટ

૩ બેડરૂમ હોલ કિચન ચાર બાલ્કની ૨ પાર્કિંગ સાથે આકર્ષક ફ્લેટ હવા ઉજસવાળો - બધી જ સગવડતા દેરાસરની સામે તુરંતમાં આપવાનો છે. ફોન - 9619018233. (૪૪૭-એ)

સાંતાક્રુઝ (વેસ્ટ)

1 થી 4 બેડરૂમના ફ્લેટો

1/૩ બેડરૂમ ૧૨૦૦', ૧૫૦૦' કારપેટ ૫.૫૦ કરોડ

2/૪ બેડરૂમ ૧૯૦૦' કારપેટ ૬ કરોડ

૩/૨ બેડરૂમ ૨૨૦' કાર્પેટ ૩.૫૦ કરોડ

4/૧ બેડરૂમ ૫૨૦' કારપેટ, ૨.૫૦ કરોડ.

બીજા ઘણા પ્રપોઝબી રેડી / બંધાતામા લેવા / વેચવા / હીલવાયાસંસદી

સંપર્ક:- “ચેતન નાગર” 9820141544 / 9920141544

(બી-૧૬૭૪૪)

દહીંસર (ઈસ્ટ)

D - 68, રેડી ફોર FIT આઉટ, 13 માળનું નવું ટાવર, 1 બેડરૂમ 94 લાખ +, 2 બેડરૂમ 1.27 કરોડ + (1 BHK + 1BHK jodi available) 20 + Rooftop amenities site NEXOME - 9702021033 / 9167577112. (જેપી-૪૫૨૯-બી)

“ ગામદેવી ભાડેથી”

2 BHK પાર્કિંગ, 3 BHK પાર્કિંગ - “નિમેષ સોની ”: 9619927603. (૪૩૩-સી)

વિલેપાર્લા (ઈસ્ટ / વેસ્ટ)

જુહુ સર્કલ

ડી એન નગર @ પ્રોજેક્ટસ સાથે ઈન્ફિનિટી પૂલ, જીમ, રેરેસ, ગાર્ડન, બેન્કવેટ, ઈન્ડોર ગેમ્સ, મીની થિયેટર, ક્રિકેટ ટર્ફ, 3 બેડ 1100/ 1200 4 બેડ 1600/ 2000 5/ 6 બેડ 2200 થી 2500 @ 42000 psf. 12-18 મહિનામાં કબજે “MIHIR” 7021919015. (૪૦૭-બી)

સાન્તાક્રુઝ/ ખાર

લક્ઝરી પ્રોજેક્ટ્સ 3/ 4/ 5/ 6 બેડ/ પેન્ટહાઉસ, ઈન્ફિનિટી પૂલ, જીમ, બેન્કવેટ, મીની થિયેટર, રેસેસ ગાર્ડન, 2000 થી 6000 કાર્પેટ, મશુપાર્ક પાસે, લિંક રોડની સામે, સી વ્યુ, એમ્પલ સરફેસ પાર્કિંગ. બજેટ 1૦-30 કરોડ. “MIHIR” 7021919015. (૪૦૭-સી)

લાલુભાઈ પાર્ક

રેડી ફ્લેટ્સ 4 બેડરૂમ 1500' - 2000' 7-8 કરોડ ફર્નિશ 3 બેડરૂમ 1100' - 1400' @ 42000 psf. 6 મહિનામાં કબજે જીમ + રેસેસ ગાર્ડન સાથે “MIHIR” 7021919015. (૪૦૭-ડી)

જુહુ ગુલમહોર

3/ 4/ 5/ 6 બેડરૂમ, 1200- 5000' ફૂટ ઉંચા ટાવર, સુવિધાઓ સાથે પૂલ, જીમ, બેન્કવેટ કાર્પેટ, હાયર ફ્લોર. સી વ્યુ. દર 55000 થી 65000 psf. “MIHIR” 7021919015. (૪૦૭-ઈ)

સીટય ફ્લેટો

એક્સક્લુઝીવ સી ફેસિંગ ૧૮૦ ડિગ્રી સમુદ્રનો નજારો સાથેના પ્રોજેક્ટ્સ. પ્રાઈમ લોકેશન્સ - જુહુ, સર્વોચ્ચ, કદરો રોડ, બેન્ગ્લેરન, પાલી હિલ, પ્રમહેલી, વર્લી ૩૦૦૦ થી ૧૦,૦૦૦ કાર્પેટ સિંગલ ફ્લોર પર. ૨૦+ સુવિધાઓ - બેન્કવેટ, ઈન્ફિનિટી પૂલ, જીમ, એમ્પ્રોન, બજેટ ૨૫- ૧૦૦. માત્ર સાચા ખરીદદારો સંપર્ક 7021919015. (૪૦૭-એફ)

પાર્લા (વેસ્ટ)

એક બેડરૂમ હોલ કિચન ૫૬૦ કારપેટ બીજે માળે હવા ઉજાસવાળો જૂના ભાડાનો ફ્લેટ ટ્રાન્સફર સાથે એન્જિનિયરિંગ સાયંસ આર્ટસ અને કોમર્સ કોલેજ મેટ્રો તથા ફૂપર હોસ્પિટલની નજીકમાં ઈરલા સોસાયટી રોડ આલ્ફા રોસોની બાજુમાં ૧.૩૦માં આપવાનો છે. સંપર્ક: ૯૮૨૦૦૨૮૩૪૭. (૩૧૮)

૧૭. જગ્યા આપવી છે

જુહુસ્કીમ

4 બેડરૂમ વેચાણથી, રેડી વિથ ઓસી. 1730', 2100', 2350' કાર્પેટ, નવું બિલ્ડિંગ, અમેનીટીઝ સાથે. જીમિત ગણાત્રા 9820377358. (૪૨૦-એ)

જુહુસ્કીમ

3 બેડરૂમ વેચાણથી, રેડી વિથ ઓસી. 1150', 1250', 1725' કાર્પેટ, નવું બિલ્ડિંગ, અમેનીટીઝ સાથે. જીમિત ગણાત્રા 9820377358. (૪૨૦-બી)

જુહુસ્કીમ

ભાડેથી 2.5 બેડરૂમ બાલ્કની સાથે સેમી ફર્નિશ 1.75 લાખ, સ્પેશિયલ ૩ બેડરૂમ 1750' કાર્પેટ સેમીફર્નિશ 3.50 લાખ, 4 બેડરૂમ ફર્નીશ ૩ લાખ નેગોશિએબલ. જીમિત ગણાત્રા 9820377358. (૪૨૦-સી)

તારવેવ

2 બેડરૂમ - 752' - કાર્પેટ - પાર્કિંગ - 4,00,00000/- નેગોશીએબલ શાહ - 9820068382. (૧૫૩૯૯-ડી)

ગામદેવી

2 બેડરૂમ - 800' - કાર્પેટ - પાર્કિંગ - 4,25,00000/- નેગોશીએબલ શાહ - 9820068382. (૧૫૩૯૯-સી)

નાનાયોક

૩ બેડરૂમ - 1450' - પાર્કિંગ સી.વ્યુ. ફરનીસ્ટ 10,50,00,000/= નેગોશીએબલ - 9820068382. (૧૫૩૯૯/બી)

નાનાયોક

2 બેડરૂમ - જૂનું ભાડું - 1100' - કાર્પેટ - 2,50,00,000/- નેગોશીએબલ - શાહ - 9820068382. (૧૫૩૯૯/એ)

ઘાટકોપર

ફ્લેટ/ ઓફિસ/ કુકાન/ ગોડાઉન, રેડી પ્રોજેશન/ અંડરકન્સ્ટ્રક્શન, લેવા-વેચવા-ભાડેથી. ૧૦૦% સોદાની ગેરંટી. HOMEALONE PROPERTY ભૂપેશ શાહ/ જુગુનું શાહ - 9833352224. (૪૩૧/એ)

પાર્લા (ઇસ્ટ/વેસ્ટ)

૨-૩-૪ બેડરૂમ-હોલ-કિચન તૈયાર કબજે. ઓનરશીપથી લેવા. જયેશ 9820994954. (૪૨૯/એ)

સાન્તાક્રુઝ (ઇસ્ટ/વેસ્ટ)

૨-૩-૪ બેડરૂમ-હોલ-કિચન તૈયાર કબજે. ઓનરશીપથી લેવા. જયેશ 9820994954. (૪૨૯/એ)

જુહુ સ્કીમ ગુલમહોર રોડ

૨-૩-૪ બેડરૂમ-હોલ-કિચનના ફ્લેટો તૈયાર કબજે. ઓનરશીપથી લેવા. જયેશ 9820994954. (૪૨૯/ઈ)

“ ચોપાટી, બાબુલાય (દેરાસર) ભાડેથી”

2 બેડ ફર્નિશ, ૩ બેડ ફર્નિશ, 4 બેડ ફર્નિશ, “નિમેષ સોની” : 9619927603. (૪૩૩-એ)

ચોપાટી

ન્યુ ટાવર 2 BHK. રેરા કાર્પેટ 800 સ્કે ફિટ, 1 ફિગર્વ પાર્કિંગ, જૈન મંદિર પાસે, 6.10 CR વેચવાનું છે. 8080753577. (Time: 10-6) (દલાલ માફ) (બી-૧૬૬૯૯)

મુલુન્ડ (વેસ્ટ)

2 BHK, 720 sq. ft. 3 BHK, 891 Sq. ft. ડો. આમ્બેડકર રોડ, પાર્કિંગ સાથે, ટૂંક સમયમાં કબજે. સંપર્ક: 9930333456. (૪૧૩-એ)

ખાર (વેસ્ટ)

મધુપાર્ક પા

મુંબઈ સમાચાર

કલાસિફાઈડ ધમાકા

આપના ઉત્તમ પ્રતિસાદને ધ્યાનમાં લઈ હવે **૩૧** મી માર્ચ, ૨૦૨૬ સુધી વિશેષ સ્કીમમાં કલાસિફાઈડ જાહેરાત નોંધવો અને

વધારાની એક જાહેરાત મફત મેળવી

તેમજ ઉપરોક્ત મુદત દરમ્યાન બધી જ કલાસિફાઈડ ડિસ્કલે જાહેરાતો (કલર અથવા B/W) સ્કીમનાં સ્પેશિયલ ભાવ

રૂ. ૧૦૦/- પ્રતિ સ્ટેક. સે.મી. માં મેળવો

- * કલાસિફાઈડ અને કલાસિફાઈડ ડિસ્કલે પર વધારાની મફત જાહેરાતની આ ઓફર લાગુ કરાશે.
- * વધારાની મફત જાહેરાત કોઇપણ દિવસે છપાવી શકાશે.
- * અન્ય બધા જ ભાવ અને નિયમો યથાવત રહેશે.

૧લી મે, ૨૦૧૩થી અમલમાં

કલાસિફાઈડ રેટ કાર્ડ

કેઇલી અને વીકલી

ખાસ નોંધ:

તમામ જાહેરખબરો નીચે દર્શાવેલ ભાવ અને શરતો પર સ્વીકારાશે

ગુજરાતી અને અંગ્રેજીમાં	રૂ. ૧૫૦ મિલિયન (મિનિમમ ૧૦ શાઉ) (મેક્સીમમ ૧૦૦ શાઉ)	રૂ. ૧૫.૦૦ શાઉ દીઠ
સંપૂર્ણ બોલ્ડ	રૂ. ૨૦૦ મિલિયન (મેક્સીમમ ૪ શાઉ)	રૂ. ૨૦.૦૦ શાઉ દીઠ
સબ હેડિંગ (બોલ્ડ)	(મિનિમમ ૨૧ સ્ટે. સે.મી.) રૂ. ૨૦૦.૦૦ દર સ્ટે. સે. મી. કલાસિફાઈડ ડિસ્કલે Colour (મિનિમમ ૨૧ સ્ટે. સે.મી.) રૂ. ૩૦૦.૦૦ દર સ્ટે. સે.મી.	

કલાસિક બોનાન્સા સ્કીમ કલાસિફાઈડ અને કલાસિફાઈડ ડિસ્કલે માટે

૧લી મે, ૨૦૨૨ થી ૩૦મી એપ્રિલ, ૨૦૨૬ સુધી

સ્કીમ*	ચુકવણી થયેલ જા.ખ.	સમય મર્યાદા
૪	૩૦ દિવસ	૩૦
૭	૪૫ દિવસ	૪૫
૧૫	૭૫ દિવસ	૭૫
૨૩	૯૦ દિવસ	૯૦
૩૯	૧૬૫ દિવસ	૧૬૫
૫૭	૨૦૦ દિવસ	૨૦૦
૮૩	૨૩૦ દિવસ	૨૩૦
૧૨૨	૨૮૦ દિવસ	૨૮૦
૧૮૦	૩૮૫ દિવસ	૩૮૫
૩૭૦	૪૭૫ દિવસ	૪૭૫

* શરતો લાગુ

ઈયુ સાથેના કરારમાં કાર્બન ટેક્સ અને સ્ટીલનાં નિયમોમાં આગોતરી સ્પષ્ટતા માટે ભારતનો આગ્રહ

નવી દિલ્હીઃ ભારત અને યુરોપિયન યુનિયન વાટાઘાટો મારફતે સંતુલિત વેપાર કરાર કરવાના પ્રયાસોને વેગ આપવા સંમત થયા છે. જોકે, તેમાં ભારતે ખાસ કરીને પ્રસ્તાવિત કાર્બન ટેક્સ અને સ્ટીલનાં નિયમનોનાં અમલીકરણ અને સ્પષ્ટતા માટે આગોતરી આવશ્યકતા પર વધુ ભાર મૂક્યો છે. ગત ૩થી ૭ નવેમ્બર દરમિયાન યુરોપિયન યુનિયનનાં વરિષ્ઠ અધિકારીઓની ટુકડીએ નવી દિલ્હીની મુલાકાત લીધી હતી અને પ્રસ્તાવિત ભારત-ઈયુ વચ્ચેનાં મુક્ત વેપાર કરાર અંગે ચર્ચા થઈ હોવાનું વાણિજ્ય મંત્રાલયે એક યાદીમાં જણાવ્યું હતું.

યુરોપિયન યુનિયન સાથે વ્યાપક, સંતુલિત અને બંન્ને પક્ષે હિતકારી વેપાર કરાર કરવા માટેનાં પ્રયાસોને આગળ ધપાવવા માટેનાં ભાગરૂપે એક

અઠવાડિયું ચર્ચા ચાલી હતી. આ ચર્ચામાં ગૂડ્સ અને સર્વિસીસ, રોકાણ, વેપાર અને ટેકાઉ વિકાસ, મૂળ સ્રોત માટેનાં નિયમો તથા વેપારમાં આવતા ટેક્નિકલ અવરોધો દૂર કરવા માટે ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. વાટાઘાટોના ભાગરૂપે વાણિજ્ય સંલિધ રાજેશ અગરવાલે યુરોપિયન કમિશનનાં વેપાર વિભાગનાં ડિરેક્ટર જનરલ સર્જિન વેનાદા સાથે એક વિસ્તૃત બેઠક કરી હતી. તેમ જ ગત ૫-૬ નવેમ્બરના રોજ થયેલી વાટાઘાટોમાં સંતુલિત વેપાર કરાર માટેના બાકી રહેલા અગ્રુક મુદ્દાઓ પર ચર્ચા થઈ હોવાનું સંલિધે જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે ભારતે ખાસ કરીને કાર્બન બોર્ડર એડજસ્ટમેન્ટ મેકેનિઝમ અને પ્રસ્તાવિત નવી સ્ટીલ નીતિ સહિતની અન્ય નીતિઓમાં આગોતરી સ્પષ્ટતાઓ પર વધુ આગ્રહ રાખ્યો હતો.

ઑક્ટોબરમાં ચીનની નિકાસ ૧.૧ ટકા ઘટી, અમેરિકા ખાતેના શિપમેન્ટ ૨૫ ટકા ઘટ્યા

હોંગકોંગઃ ગત ઑક્ટોબર મહિનામાં ચીનથી અમેરિકા ખાતેનાં શિપમેન્ટમાં ૨૫ ટકા જેટલો ઘટાડો થવાથી કુલ નિકાસમાં ૧.૧ ટકાનો ઘટાડો આવ્યો હોવાનું સરકારી અહેવાલમાં જણાવાયું છે. અમેરિકી પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પ અને ચીનના પ્રમુખ શિ જિનપિંગ ગત સપ્તાહે વેપાર તણાવ હળવો કરવા માટે સંમત થયા બાદ વર્તમાન વર્ષ ૨૦૨૫ના છેલ્લા ત્રિમાસિકગણામાં વોશિંગ્ટન સાથેનાં વેપાર તણાવમાં રાહત મળી શકે છે, પરંતુ

એકંદરે વેપાર ઘર્ષણ અન્ય માગ પર મંદી લાવી રહ્યું હોવાનું અહેવાલમાં ઉમેર્યું હતું. ચીનના કર્સ્ટમ વિભાગની જાણકારી બાદ ગત સપ્ટેમ્બર મહિનામાં ચીનની નિકાસમાં ૮.૩ ટકાની વૃદ્ધિ જોવા મળ્યા બાદ ગત ઑક્ટોબર મહિનામાં નિકાસમાં ગત ફેબ્રુઆરી પછી પહેલી વખત ૧.૧ ટકાનો ઘટાડો જોવા મળ્યો છે. ગત સપ્ટેમ્બર મહિનામાં આયાતમાં ૭.૪ ટકાની વૃદ્ધિ નોંધાયા બાદ ગત ઑક્ટોબર મહિનામાં એક ટકાની વૃદ્ધિ જોવા મળી હતી.

તહેવારોનાં ૪૨ દિવસમાં ઑટોમોબાઈલનું રિટેલ વેચાણ બાવન લાખ યુનિટની વિક્રમ સપાટીએ

નવી દિલ્હીઃ ગત નવરાત્રીથી જીએસટી ૨.૦ અથવા તો જીએસટીના દરમાં ઘટાડો કરવામાં આવતા વાહનોના ભાવમાં ઘટાડો આવ્યો હતો અને જનતાની ખરીદશક્તિમાં વધારો થવાથી તહેવારોના ૪૨ દિવસમાં સ્થાનિકમાં પેસેન્જર વાહનો તેમ જ કોચી વાહનોનાં રજિસ્ટ્રેશનમાં વર્ષાનુવર્ષ ધોરણે ૨૧ ટકાનો ઉછાળો જોવા મળ્યો હતો અને આ તહેવારો દરમિયાન વાહનોનું કુલ રિટેલ વેચાણ ગત સાલના સમાનગણાના ૪૩,૨૫,૬૩૨ યુનિટ સામે વધીને ૫૨,૩૮,૪૦૧ યુનિટની ઐતિહાસિક ઊંચી સપાટીએ રહ્યું હતું. એકંદરે વર્ષ ૨૦૨૫નો તહેવારોનો આ ૪૨ દિવસનો સમયગાળો ભારતીય ઑટો રિટેલ માટે માર્હલ સ્ટોન અથવા તો સીમા ચિહ્નરૂપ પુરવાર થયો હતો અને તેમામ શ્રેણીનાં વાહનોના વેચાણમાં સર્વોચ્ચ વૃદ્ધિદર જોવા મળ્યો હોવાનું કેરેશન ઓફ ઑટોમોબાઈલ ડીલર્સ એસોસિયેશન (ફાડા)ના પ્રમુખ એસ વિઘ્નેશ્વરે એક યાદીમાં જણાવ્યું હતું. સમીક્ષા હેઠળના સમયગાળામાં પેસેન્જર વાહનોનું રજિસ્ટ્રેશન ગત સાલના સમાનગણાના ૬,૨૧,૫૩૯ યુનિટ સામે ૨૨ ટકા વધીને ૬,૨૧,૫૩૯ યુનિટની સપાટીએ રહ્યું હતું. વાર્ષત્કમાં જીએસટી ૨.૦ને કારણે મધ્યમવર્ગની પોસાણક્ષમતામાં વધારો થયો હોવાથી ડીલરોના શો રૂમમાં ગ્રાહકોની ચહેલાપહેલ વધી હતી અને ટેક્સમાં ઘટાડો થવાથી સબ-૪ મીટર કાર ઉપરાંત અન્ય મોડેલોમાં પણ ખરીદીમાં વૃદ્ધિ જોવા

મળી હોવાનું ડીલરોએ જણાવ્યું હતું. વધુમાં આ સમય દરમિયાન કોચીકી વાહનોનું વેચાણ વર્ષાનુવર્ષ ધોરણે ૨૨ ટકા વધીને ૪૦,૫૨,૫૦૩ યુનિટ (૩૩,૨૭,૧૯૮ યુનિટ)ની સપાટીએ રહ્યું હતું. કોચીકી વાહનોમાં મુખ્યત્વે પ્રવાહિતા વધવાની સાથે જીએસટીનાં તાર્કિકીકરણને કારણે પોસાણક્ષમતા વધતા ગ્રામીણ વિસ્તારોમાં માગ વધુ રહી હોવાનું વિઘ્નેશ્વરે જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે એકંદરે કોમ્યુટર્સ બાઈક, સ્કૂટર્સ અને ઈલેક્ટ્રિક વાહનોમાં રહેલી પ્રબળ માગને ધ્યાનમાં લેતા ડીલરો ગત તહેવારોની મોસમને યાદગાર મોસમ તરીકે ગણાવી રહ્યા છે. તહેવારોની આ મોસમ દરમિયાન ત્રિચકી વાહનો અને વેપારી વાહનોના રજિસ્ટ્રેશનમાં વર્ષાનુવર્ષ ધોરણે અનુક્રમે નવ ટકા અને ૧૫ ટકાની વૃદ્ધિ જોવા મળી હોવાનું તેમણે જણાવતા કહ્યું હતું કે જીએસટી ૨.૦ સુધારા એ માત્ર વેરાનું સરળીકરણ નથી થયું, પરંતુ ગ્રાહક માગલક્ષી વૃદ્ધિ થતાં દેશનાં અર્થતંત્રને પણ ટેકો મળશે. ફેરેશનની માહિતી અનુસાર ગત ઑક્ટોબર મહિનામાં ઑટોમોબાઈલનું રિટેલ વેચાણ વર્ષાનુવર્ષ ધોરણે ૪૧ ટકા વધીને ૪૦,૨૩,૯૨૩ યુનિટની સપાટીએ રહ્યું હતું. જેમાં પેસેન્જર વાહનોનું વેચાણ ૧૧ ટકા વધીને ૫,૫૭,૩૭૩ યુનિટ (૫,૦૦,૫૭૮ યુનિટ)ના સ્તરે અને કોચીકી વાહનોનું વેચાણ બાવન ટકા વધીને ૩૧,૪૯,૮૪૬ યુનિટ (૨૦,૭૫,૫૭૮ યુનિટ)ની સપાટીએ રહ્યું હતું.

સુપ્રીમ કોર્ટે ડોનલ્ડ ટ્રમ્પના વહીવટીતંત્ર દ્વારા લાદવામાં આવેલી ટેરિફની કાયદેસરતા સામે પ્રશ્નાર્થી કર્યો હોવાથી તેમ જ અમેરિકાના ગત ઑક્ટોબર મહિનાના ભાવ ઓસર નથી પડી એમ ગ્રેટર ચાઈના સ્થિત એમકે એસ પીએએમપીનાં ડિરેક્ટર બર્નાર્ડ સિને જણાવ્યું હતું. વાસ્તવમાં હાલના તબક્કે રોકાણકારોની નજર ચીન તથા ભારતની અમેરિકા સાથેની ટ્રેડ ડીલ પર મંડાઈ છે. જોકે, અમેરિકી વહીવટીતંત્ર દ્વારા લાદવામાં આવેલી ટેરિફની કાયદેસરતા સામે સુપ્રીમ કોર્ટે પ્રશ્નાર્થી ચિહ્ન મૂક્યું હોવાથી ભાદત તથા ચીન સુપ્રીમ કોર્ટનાં નિર્ણયની રાહ જોઈ રહ્યા હોવાથી અમેરિકા સાથેની ટ્રેડ ડીલ વિલંબિત થઈ રહી હોવાનું અમુક બજાર વર્તુળોનું માનવું છે.

ડૉલરમાં નરમાઈ અને અમેરિકી શટડાઉનની ચિંતા સપાટી પર રહેતાં વૈશ્વિક સોનામાં મક્કમ આંતરપ્રવાહ સ્થાનિક સોનામાં બેતરફી વધઘટે માગ રૂંધાતા ડિસ્કાઉન્ટમાં વધારો

રહેશે. વધુમાં ચીનમાં નવી વેરા નીતિ મૂલ્ય વર્ધિત કરનો અમલ થવાને કારણે પણ હાજર બજારમાં માગ સુસ્ત રહી હતી. જોકે, તેને કારણે એક્સચેન્જ ટ્રેડેડ ફંડ હેઠળની માગ પર કોઈ માઠી અસર નથી પડી એમ ગ્રેટર ચાઈના સ્થિત એમકે એસ પીએએમપીનાં ડિરેક્ટર બર્નાર્ડ સિને જણાવ્યું હતું. વાસ્તવમાં હાલના તબક્કે રોકાણકારોની નજર ચીન તથા ભારતની અમેરિકા સાથેની ટ્રેડ ડીલ પર મંડાઈ છે. જોકે, અમેરિકી વહીવટીતંત્ર દ્વારા લાદવામાં આવેલી ટેરિફની કાયદેસરતા સામે સુપ્રીમ કોર્ટે પ્રશ્નાર્થી ચિહ્ન મૂક્યું હોવાથી ભાદત તથા ચીન સુપ્રીમ કોર્ટનાં નિર્ણયની રાહ જોઈ રહ્યા હોવાથી અમેરિકા સાથેની ટ્રેડ ડીલ વિલંબિત થઈ રહી હોવાનું અમુક બજાર વર્તુળોનું માનવું છે.

એકંદરે સપ્તાહ દરમિયાન વૈશ્વિક સ્તરે જોવા મળેલી બેતરફી વધઘટને ધ્યાનમાં લેતા સ્થાનિક બજારમાં પણ સોનાના ભાવ બેતરફી વધઘટે અથડાઈ ગયા હતા. જોકે, ગત બુધવારે ગુરુ નાનક જયંતી નિમિત્તે બજાર સત્તાવાર ધોરણે બંધ રહેતાં એકંદરે કામકાજના સત્ર માત્ર ચાર જ રહ્યા હતા. નોંધનીય બાબત એ છે કે ગત સપ્તાહે દેવ ઊઠી એકાદશી હતી અને સામાન્યપણે દેવઊઠી એકાદશી પછી લગ્નસરાની મોસમ શરૂ થતી હોય છે. જોકે, આ બેતરફી વધઘટમાં સ્થાનિક જ્વેલરી ઉત્પાદકો સહિત રિટેલ સ્તરનાં ખરીદદારોએ નવી ખરીદી મોકૂફ રાખી હોવાથી ગત સપ્તાહે ડીલરો દ્વારા ઓફર કરવામાં આવતા સોનાના ભાવ પરનાં ડિસ્કાઉન્ટમાં વધારો થયો હતો. પ્રાપ્ત અહેવાલ અનુસાર આગલા સપ્તાહે ડીલરો ૩૧મી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૩ સુધી અમલી

ઑસદીઠ ૧૨ ડૉલર આસપાસનાં ડિસ્કાઉન્ટમાં ઓફર કરી રહ્યા હતા તેની સામે ગત સપ્તાહે ૧૪ ડૉલરમાં ઓફર કરી રહ્યાના અહેવાલ હતા. ઈન્ડિયા બુલિયન એન્ડ જ્વેલર્સ એસોસિયેશનની આંકડાકીય માહિતી અનુસાર ગત સપ્તાહના આરંભે હાજરમાં વેરાસહિત ધોરણે ૯૯૯ ટય સ્ટાન્ડર્ડ સોનાના ભાવ આગલા સપ્તાહના અંત અથવા તો ગત ૩૧મી ઑક્ટોબરનાં ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧,૨૦,૭૭૦ના બંધ સામે રૂ. ૧,૨૧,૧૧૩ના મથાળે ખૂલ્યા બાદ સપ્તાહ દરમિયાન નીચામાં ૧,૧૯,૧૬૬ અને ઉપરમાં રૂ. ૧,૨૧,૧૧૩ની રેન્જમાં રહ્યા બાદ અંતે ૧,૨૦,૧૦૦ની સપાટીએ

કો મોડિટી રમેશ ગોહિલ

બંધ રહ્યા હતા. આમ ભાવમાં સાપ્તાહિક ધોરણે ૦.૫૫ ટકાનો અથવા તો ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૬૭૦નો ઘટાડો નોંધાવ્યો હતો. નવી દિલ્હી સ્થિત એક જ્વેલરે જણાવ્યું હતું કે ગયા મહિનામાં ધનતેરસ અને દિવાળી જેવાં સપરમાં દહાડાઓમાં સોનામાં રોકાણલક્ષી માગ મુખ્ય પરિબળ રહ્યું હતું, જ્યારે હવે રોકાણકારો પણ સાઈડલાઈન થયા હોવાનું જણાય છે.જોકે, હવે બજાર વર્તુળોની નજર લગ્નસરાની મોસમની માગ પર સ્થિર થઈ છે. એકંદરે સપ્તાહના આરંભે વૈશ્વિક સોનામાં નરમાઈનું વલણ રહ્યા બાદ ખાસ કરીને અમેરિકાના ખાનગી ક્ષેત્રના રોજગારીના ડેટા નબળા આવ્યા હોવાથી

અમેરિકી ફેડરલ રિઝર્વ આગામી ૯-૧૦ ડિસેમ્બરની નીતિવિષયક બેઠકમાં વ્યાજદરમાં પુનઃ ૨૫ બેસિસ પોઈન્ટનો કાપ મૂકે તેવી શક્યતા પ્રબળ બની હતી. નોંધનીય બાબત એ છે કે અમેરિકી ગવર્મેન્ટ શટડાઉન અપેક્ષા કરતાં વધુ ઐતિહાસિક લાંબા સમય સુધી ચાલુ રહ્યું હોવાથી સરકારી ડેટાઓની જાહેરાત વિલંબમાં મુશ્કેલ રહી છે. ખાનગી ક્ષેત્રમાં કરવામાં આવેલા સર્વેક્ષણોમાં એવું ફલિત થયું હતું કે કંપનીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલા ખર્ચમાં કપાતના પગલાં તેમ જ આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સની વ્યાપકપણે થઈ રહેલી સ્વીકૃતિની માઠી અસર શ્રમ બજાર પર પડી રહી છે. વધુમાં અમેરિકી ઈન્વિસ્ટી માર્કેટમાં એઆઈ ક્ષેત્રનાં શેરોમાં ઊંચા વૉલ્યુએશનને કારણે ટેકનોલોજી ક્ષેત્રના શેરોની આગેવાની હેઠળ બજારમાં કડાકા બોલાઈ રહ્યા હોવાથી સોનામાં સલામતી માટેની માગનો ટેકો મળ્યો હોવાનું એસએમસી ઈન્વેસ્ટમેન્ટ્સ એન્ડ એડવાઈઝર્સના વિશ્લેષકે જણાવતા ઉમેર્યું હતું કે વૈશ્વિક વેપારોમાં પ્રવર્તી રહેલી અનિશ્ચિતતાનો પણ સોનામાં સુધારાને ટેકો મળી રહ્યો છે. અમારા મતાનુસાર આગામી સપ્તાહે રેટ કટના આશાવાદ સાથે વૈશ્વિક સોનાના ભાવની રેન્જ ઑસદીઠ ૪૧૨૦થી ૪૧૮૦ ડૉલર આસપાસની રહી શકે છે, જ્યારે સ્થાનિકમાં સોનાના ઓનલાઈન વાયાદમાં ભાવ ૧૦ ગ્રામદીઠ રૂ. ૧,૧૭,૮૦૦થી ૧,૨૪,૫૦૦ આસપાસની રેન્જમાં રહે તેવી શક્યતા નકારી ન શકાય. દરમિયાન ગત સપ્તાહના અંતે ખાસ કરીને લંબાઈ રહેલા અમેરિકી શટડાઉનની ચિંતા, ખાનગી ક્ષેત્રનાં

રોજગારીના નબળા ડેટા, ફેડરલ રિઝર્વ દ્વારા ડિસેમ્બર મહિનાની બેઠકમાં વ્યાજદરમાં કાપ નો આશાવાદ અને ચીને મહત્વપૂર્ણ ખનીજોની નિકાસ માટેનાં નિયંત્રણો હળવા કરવાની દિશામાં આરંભ કર્યો હોવાના અહેવાલને ધ્યાનમાં લેતા ન્યૂ યૉર્ક મર્કન્ટાઈલ એક્સચેન્જના કોમ્પેક્સ વિભાગ પર હાજરમાં સોનાના ભાવ આગલા બંધ સામે ૦.૭ ટકા વધીને ઑસદીઠ ૪૦૦૫.૨૧ ડૉલર અને ડિસેમ્બર ડિલિવરી વાયદામાં ભાવ આગલા બંધ સામે ૦.૫ ટકા વધીને ૪૦૦૯.૮૦ ડૉલર આસપાસ ક્વોટે થઈ રહ્યા હતા, જ્યારે હાજરમાં ચાંદીના ભાવ આગલા બંધ સામે ૦.૯ ટકા વધીને ઑસદીઠ ૪૮.૮૧ ડૉલર આસપાસ ક્વોટે થઈ રહ્યા હતા. અમેરિકી શટડાઉનને કારણે સરકારી ડેટાઓ વિલંબિત થઈ રહ્યા હોવાથી અમેરિકી ફેડરલ રિઝર્વ વ્યાજદરમાં કપાત માટે મુખ્યત્વે ખાનગી ડેટાઓ પર જ આધાર રાખે તેવી શક્યતાને ધ્યાનમાં લેતા સીએમટી ફેડ વૉચ ટૂલ પર આગામી ડિસેમ્બર મહિનામાં વ્યાજદરમાં ૨૫ બેસિસ પોઈન્ટનો કાપ મૂકે તેવી ૬૬ ટકા ઘણણા બજાર વર્તુળો મૂકી રહ્યા હોવાથી સોનાના સુધારાને ટેકો મળી રહ્યો છે. વધુમાં ચીન મહત્વના ખનીજોની નિકાસ માટે ના નિયમનો હળવા કરી રહ્યું હોવાથી શિપમેન્ટ વહેલાસર શરૂ થવાનો આશાવાદ સેવાઈ રહ્યો છે. જોકે, વોશિંગ્ટનની અપેક્ષાનુસાર ચીન સંપૂર્ણપણે નિયંત્રણો દૂર કરે તેવી શક્યતા અત્યંત પાતાળી હોવાનું ઉદ્યોગ વર્તુળો જણાવી રહ્યા છે. આમ એકંદરે સપ્તાહ દરમિયાન સોનામાં સલામતી માટેની માગને ટેકે મક્કમ વલણ જોવા મળે તેવી શક્યતા સૂત્રો વ્યક્ત કરી રહ્યા છે.

હાજર ખાંડમાં મિશ્ર વલણ, નાકા ડિલિવરીમાં નરમાઈ

નવી મુંબઈઃ મહારાષ્ટ્રની ખાંડ મિલો પર ગઈકાલે સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં સ્થાનિક તેમ જ દેશાવરોની માગ ખપપૂરતી મર્યાદિત રહેતાં ટેન્ડરોમાં વેપાર ક્વિન્ટલે રૂ. ૧૦ના ઘટાડા સાથે રૂ. ૩૭૪૦થી ૩૭૭૦માં થયાના ઓવરનાઈટ અહેવાલ હતા. જોકે, આજે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાંડ બજારમાં સપ્તાહના અંતે સ્ટોકિસ્ટોની નવી લેવાલીનો અભાવ અને રિટેલ સ્તરની માગ પણ ખપપૂરતી મર્યાદિત હોવાથી માગ અનુસાર ભાવમાં મિશ્ર વલણ જોવા મળ્યું હતું, જેમાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડમાં નીચલા મથાળેથી ક્વિન્ટલે રૂ. ૧૦નો ઘટાડો આવ્યો હતો અને ઉપલા મથાળેથી રૂ. ચારનો સુધારો આવ્યો હતો, જ્યારે મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડમાં ઉપલા મથાળેથી ક્વિન્ટલે રૂ. ચારનો ગુણવત્તાલક્ષી સુધારા સાથે રૂ. ૩૮૬૨થી ૪૦૮૦માં થયા હતા. વધુમાં આજે નાકા ડિલિવરી ધોરણે ઔદ્યોગિક વપરાશકારો તથા સ્થાનિક ડીલરોની માગ જળવાઈ રહી હોવા છતાં મથકો પાછળ ભાવમાં નરમાઈનું વલણ જોવા મળ્યું હતું, જેમાં સ્મોલ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ઉપલા મથાળેથી ક્વિન્ટલે રૂ. પાંચના ઘટાડા સાથે રૂ. ૩૮૩૫થી ૩૮૭૦માં અને મિડિયમ ગ્રેડની ખાંડના વેપાર ક્વિન્ટલે રૂ. પાંચના ઘટાડા સાથે રૂ. ૩૮૭૦થી ૩૮૧૦માં થયાના અહેવાલ હતા.

પાંખાં કામકાજો વચ્ચે થોક્કસ ધાતુઓમાં સુધારો

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈઃ સ્થાનિક જથ્થાબંધ ધાતુ બજારમાં આજે સપ્તાહના અંતે ખાસ કરીને વૈશ્વિક અહેવાલોની ગેરહાજરીને કારણે એકંદરે કામકાજો પાંખાં રહ્યા હતા. એકંદરે આજે દીનમાં ઘટ્યા મથાળેથી સ્ટોકિસ્ટોની લેવાલીને ટેકે ભાવમાં કિલોદીઠ રૂ. ૧૦નો સુધારો આવ્યો હતો, જ્યારે કોપર સ્કેપ હેવી, એલ્યુમિનિયમ ઈન્ગોટ્સ અને ઝિન્ક સ્લેબમાં વપરાશકાર ઉદ્યોગની લેવાલીને ટેકે ભાવ કિલોદીઠ રૂ. એકથી નીતા એમ. અંબાણીએ જણાવ્યું હતું કે: “રિલાયન્સ ફાઉન્ડેશન માટે ભારતીય આર્મી અને આર્મી માક્સમેનશિપ યુનિટ AMU સાથે ભાગીદારી કરવી એ તેમના વિશ્વ-સ્તરીય શૂટિંગ પ્રોગ્રામને મજબૂત બનાવવા માટે ગૌરવની વાત છે.”

ખાદતેલમાં છૂટાછવાયા કામકાજે ટકેલું વલણ

(વાણિજ્ય પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈઃ શિકાગો ખાતે સોયાતેલના વાયદામાં ગઈકાલે ૩૦ સેન્ટનો સુધારો આવ્યો હોવાના ઓવરનાઈટ અહેવાલ છતાં આજે સ્થાનિક જથ્થાબંધ ખાદતેલ બજારમાં સપ્તાહના અંતને કારણે એકંદરે હાજર, ડાયરેક્ટ ડિલિવરી તથા સેલરિસેલ ધોરણે કામકાજો છૂટાછવાયા રહ્યા હતા અને હાજર ભાવમાં ટકેલું વલણ રહ્યું હોવાનું સૂત્રોએ જણાવ્યું હતું.

બજારનાં સાધનોના જણાવ્યાનુસાર સ્થાનિકમાં ડાયરેક્ટ ડિલિવરી શરતે ગોકુલ એગ્રોના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૨૦, જી-વનના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૨૪ અને સોયા રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૨૩૪, નારાયણ એગ્રોના સોયા રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૨૪૫, નવભારત લિ.નાં આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૨૧૨થી ૧૨૧૬ તેમ જ કચ્છ કેમિકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝના આરબીડી પામોલિનના રૂ. ૧૧૯૦, સોયા રિફાઈન્ડના ૧૫મી નવેમ્બર સુધી ડિલિવરી શરતે રૂ.૧૨૨૫, ૧૫થી ૩૦ નવેમ્બર ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૨૩૦ અને ડિસેમ્બર ડિલિવરી શરતે રૂ. ૧૨૩૫ અને સન રિફાઈન્ડના રૂ. ૧૪૫૦ ક્વોટે થઈ રહ્યા હતા.

પશ્ચિમ રેલવે દ્વારા “વંદે માતરમ્”ની ૧૫૦મી વર્ષગાંઠની ઉજવણી

મુંબઈઃ ભારતના રાષ્ટ્રીય ગીત - “વંદે માતરમ્”ના ૧૫૦ વર્ષની સ્મૃતિ નિમિત્તે, ૭ નવેમ્બર, ૨૦૨૫ના રોજ ચર્ચગેટ સ્થિત પશ્ચિમ રેલવે મુખ્યાલય ખાતે ગીતના સંપૂર્ણ સંસ્કરણનું સમૂહ ગાયનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ ઉજવણી ભારતના માનનીય પ્રધાનમંત્રીના નેતૃત્વમાં મુખ્ય સમારોહ સાથે યોજાઈ હતી. મુખ્યાલય ખાતેનો કાર્યક્રમ પશ્ચિમ રેલવેના જનરલ મેનેજર શ્રી વિવેક કુમાર ગુપ્તાના નેતૃત્વ હેઠળ યોજાયો હતો અને તેમાં વિભાગોના મુખ્ય દાઓ, વરિષ્ઠ અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓની ઉત્સાહપૂર્ણ ભાગીદારી જોવા મળી હતી.

પશ્ચિમ રેલવેના મુખ્ય જનસંપર્ક અધિકારી શ્રી વિનિત અભિષેક દ્વારા જારી કરાયેલી એક અખબારી યાદી અનુસાર, રાષ્ટ્રવ્યાપી સ્મૃતિ ઉજવણીના અનુસંધાનમાં, આપણા રાષ્ટ્રીય ગીતના ૧૫૦ ગૌરવપૂર્ણ વર્ષો ઉજવવા અને રાષ્ટ્ર પ્રત્યે એકતા, સંવાદિતા અને ભક્તિના સહિયારા આદર્શોને પુનઃપુષ્ટિ કરવા માટે, મુખ્ય મથક કાર્યાલય, બધા વિભાગો અને કાર્યશાળાઓ સહિત,

શૂટિંગ પ્રોગ્રામને મજબૂત બનાવવા આર્મી માક્સમેનશિપ યુનિટ, મહુના રિલાયન્સ ફાઉન્ડેશન સાથે સમજૂતીના કરાર

મુંબઈઃ આર્મી માક્સમેનશિપ યુનિટ, મહુએ, ભારતીય આર્મીસ મિશન ઓલિમ્પિક્સ લિંગ હેઠળની એલાઈટ શૂટિંગ ટ્રેનિંગ સંસ્થાએ રિલાયન્સ ફાઉન્ડેશન સાથે સ્પોર્ટ્સના વિકાસ માટે તેની પ્રથમ કોપરેટ ભાગીદારી પર હસ્તાક્ષર કર્યા હતા. આ ભાગીદારી હાલમાં AMU ખાતે ૧૪ શૂટર્સને ટ્રેનિંગ આપવા માટે સમર્થન આપે

કૂપર હોસ્પિટલમાં ત્રણ ડોક્ટરની મારપીટ

...તો સોમવાર સાંજથી પાલિકાની મુખ્ય ચાર હોસ્પિટલનું કામકાજ બંધ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: વિલેપાર્લેની કૂપર હોસ્પિટલના ઈમર્જન્સી વોર્ડમાં લાવવામાં આવેલા દરદીના પરિવારજનોએ ત્રણ ડોક્ટરની મારપીટ કરતાં આ ઘટનાની રેસિડેન્ટ ડોક્ટરોના એસોસિયેશને ગંભીર નોંધ લીધી હતી. ડોક્ટરોની સુરક્ષાને ધ્યાનમાં લઈ સૂચવેલાં જરૂરી પગલાં બાબતે પ્રશાસન દ્વારા સંતોષજનક ઉકેલ લાવવામાં ન આવે તો મુંબઈ મહાપાલિકા સંચાલિત ચાર મુખ્ય હોસ્પિટલનું કામકાજ સોમવાર સાંજથી બંધ કરી દેવાની ચીમકી આપવામાં આવી છે.

ડોક્ટરોની મારપીટની ઘટના શુક્રવારની મધરાતે એક

માટુંગામાં સ્ટેટ ટ્રાન્સપોર્ટની બસમાં આગ: ૨૮ પ્રવાસીને બચાવી લેવાયા

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: માટુંગામાં શનિવારે સાંજે શિવશાહી સ્ટેટ ટ્રાન્સપોર્ટ (એસટી)ની બસમાં થયેલી એક નાની ઘટના બાદ લગભગ ૨૮ મુસાફરોને સુરક્ષિત રીતે બહાર કાઢવામાં આવ્યા હતા.

પ્રાથમિક માહિતી પ્રમાણે એસટી બસમાં આગ લાગી હતી પણ બાદમાં એસટી વિભાગના અધિકારીઓએ સ્પષ્ટતા કરી હતી કે બસમાં કોઈ આગ લાગી નહોતી. બસના એર કન્ડીશનિંગ યુનિટમાં નીકળતા ધુમાડાને કારણે મુસાફરો અને ડ્રાઈવરોમાં ગભરાટ ફેલાયો હતો. પરિસ્થિતિને ઝડપથી નિયંત્રણમાં લેવામાં આવી હતી, તેને કારણે મોટી દુર્ઘટના ટળી ગઈ હતી.

ફાયર બ્રિગેડના જણાવ્યા મુજબ શનિવારે સાંજે છ વાગ્યાની આસપાસ દાદરથી પુણે જતી બસમાં (જુઓ પાનું ૪) ►►

વાગ્યાની આસપાસ બની હતી. કૂપરના ઈમર્જન્સી વોર્ડમાં દરદીને લાવવામાં આવ્યો હતો. દરદીની હાલત ગંભીર હોવાથી ડોક્ટરોએ તાત્કાલિક ઉપચાર શરૂ કર્યો હતો. એ જ સમયે સહમતીપત્ર પર હસ્તાક્ષર કરવા માટે દરદીનાં સગાંસંબંધીને બોલાવવામાં આવ્યાં હતાં. જોકે ઉછેરાયેલા પરિવારજનોએ કોઈ પણ જાતની પૂછપરછ વિના સીધી ફરજ પર હાજર ડોક્ટરો સાથે રકઝક શરૂ કરી હતી. બાદમાં ત્રણ ડોક્ટરો સાથે બેરહેમીથી મારપીટ કરાઈ હતી.

આ મામલે શનિવારે સવારે જૂહુ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરિયાદ કરવામાં આવી હતી. મારપીટમાં ઘવાયેલા (જુઓ પાનું ૪) ►►

નાગપુરમાં વિધાનસભાના શિયાળુ સત્ર માટે તડામાર તૈયારી

ગયા વર્ષના ૧૫૦ કરોડ બાકી ને ૯૦ કરોડના નવા કામ

મુંબઈ: રાજ્ય સરકારે ડિસેમ્બરમાં યોજનારા રાજ્ય વિધાનસભાના શિયાળુ સત્ર પહેલા નાગપુરમાં પ્રધાનો, વિધાનસભ્યો અને વહીવટી અધિકારીઓના રહેઠાણો અને કચેરીઓની સજાવટ શરૂ કરી દીધી છે. રીપેરીંગના આ કામની અંદાજિત કિંમત ₹૯૦ કરોડ છે. જોકે, નવા કામ સંદર્ભે કોન્ટ્રાક્ટરો નારાજ છે કારણ કે ગયા વર્ષના શિયાળુ સત્ર પહેલા હાથ ધરવામાં આવેલા જાળવણી અને સમારકામ કાર્ય માટે ₹૧૫૦ કરોડથી વધુના બિલની ચુકવણી હજી બાકી છે.

નાગપુર કોન્ટ્રાક્ટર્સ એસોસિએશનના પ્રમુખ સુબોધ સરોઝેએ જણાવ્યું હતું કે આ વર્ષે એપ્રિલથી કોન્ટ્રાક્ટરોને કોઈ પૈસા ચૂકવાયા નથી. વિગતો આપતા તેમણે કહ્યું હતું કે ‘બાકી ચુકવણી બે વિભાગ માટે છે – ડિસેમ્બર ૨૦૨૪ના (જુઓ પાનું ૪) ►►

ગોરેગામના વીર સાવરકર ફ્લાયઓવરનો ભોગ નહીં લેવાય

તેના બદલે મોનોપાઈલ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરી નવો પુલ બાંધવાની યોજના

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: સ્થાનિક નાગરિકોના ભારે વિરોધને પગલે આખરે મુંબઈ મહાનગરપાલિકાને ગોરેગામના સાત વર્ષ જૂના વીર સાવરકર ફ્લાયઓવરને તોડી પાડવાની તેની યોજના પર ઓફ પુનર્વિચાર કરવાની ફરજ પડી છે.

પ્રસ્તાવિત વસોવા-દહિસર લિંક રોડ (વીડીએલઆર) ડબલ-ડેકર કોરિડોર માટે વીર સાવરકર ફ્લાયઓવરને તોડી પાડવાનો હતો પણ પાલિકા પ્રશાસને હવે ફ્લાયઓવરને તોડી પાડવાને બદલે મોનોપાઈલ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ કરવાના વિકલ્પ પર વિચાર કરી રહી છે. પાલિકા અંતિમ નિર્ણય લેતા પહેલા ઈન્ડિયન ઓફ ટેકનોલોજી(આઈઆઈટી) બોમ્બે પાસેથી ફિઝિબિલિટી રિપોર્ટ આવે તેની રાહ જોઈ રહી હતી.

ગોરેગામ પશ્ચિમમાં ૨૦૧૮ની (જુઓ પાનું ૪) ►►

દહિસર ટોલ નાકાના સ્થળાંતરની મુદત પાછી ઠેલવાઈ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈના પ્રવેશદ્વાર દહિસર પરની ટ્રાફિકની સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા માટે ટોલનાકાને આઠ નવેમ્બર સુધી સ્થળાંતર કરવાની પરિવહન પ્રધાને જાહેરાત કરી હતી પણ હજી સુધી જગ્યા નક્કી થઈ શકી ન હોવાને હાલ પૂરતો આ મુદ્દો લંબાઈ ગયો છે. આ દરમ્યાન વસઈમાં ટોલનાકા માટે જગ્યા જોવા ગયેલા પરિવહન પ્રધાન પ્રતાપ સરનાઈક સહિત સરકારી અધિકારીઓને સ્થાનિક ગ્રામવાસીઓના વિરોધનો સામનો કરવો પડ્યો હતો.

મુંબઈ-અમદાવાદ હાઈવે પર ગુજરાતથી મુંબઈ આવતા સમયે મુંબઈના પ્રવેશદ્વાર દહિસર પર રહેલા ટોલનાકાને કારણે અહીં મોટા પ્રમાણમાં વાહનોની લાંબી લાઈન લાગતી હોય છે. અમુક સમયે મીરા રોડથી પણ આગળ વાહનોની લાઈન લાગીને ભારે ટ્રાફિક જેમ થતો હોય છે. તેથી રાજ્ય સરકારે ટોલનાકાનું સ્થળાંતર કરવાની જાહેરાત કરી હતી અને જગ્યા શોધવાનું કામ સરકારી યંત્રણા દ્વારા કરવામાં આવી રહી હતી પણ જે જગ્યા નક્કી કરવામાં આવી હતી, તેની સામે સ્થાનિક સ્તરે ભારે વિરોધ થતાં પરિવહન પ્રધાનની આઠ નવેમ્બર સુધીમાં (જુઓ પાનું ૪) ►►

મુંબઈમાં દિવસે ગરમી, રાત્રે થોડી ઠંડી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી)

મુંબઈ: મુંબઈમાં દિવસના ગરમી તો રાતના ઠંડી એવો વિચિત્ર અનુભવ થઈ રહ્યો છે ત્યારે રાજ્યના મોટાભાગના જિલ્લામાં તાપમાનનો પારો નીચે ઊતરીને શિયાળાની ઠંડીનો અનુભવ થઈ રહ્યો છે. રાજ્યમાં સૌથી નીચું તાપમાન જળગાંવમાં ૧૦.૮ ડિગ્રી નોંધાયું હતું તો સૌથી ઊંચું તાપમાન મુંબઈમાં ૩૪.૫ ડિગ્રી નોંધાયું હતું.

મુંબઈમાં ગયા અઠવાડિયામાં વરસાદી માહોલ રહ્યો હતો અને હવે ઠંડી-ગરમી જેવું મિશ્ર વાતાવરણનો અનુભવ થઈ રહ્યો છે. દિવસના ગરમી વર્તાય છે તો રાતના હળવી ઠંડીનો વર્તાય છે. મુંબઈમાં શનિવારે કોલાબામાં મહત્તમ તાપમાન ૩૨.૯ ડિગ્રી અને લઘુત્તમ (જુઓ પાનું ૪) ►►

PAC n DELIVER
INTERNATIONAL COURIER
 Send parcels to your Children & loved ones in **CANADA, UK, USA & WORLD WIDE** including Garments, Farsan, Chocolates, Sweets, Gifts, Eatables, Medicines & any permissible item & get benefited with **SPECIAL rates.**
Contact : Mr. ANUJ SANGOI
8879991866
Email - sales@pacndeliver.com
"20 Yrs of Quality Service"

આજે રેલવેની ત્રણેય લાઈનમાં બ્લોક

મુંબઈ: રવિવારે ૯મી નવેમ્બરના રોજ સિબ્બલ મેઈન્ટેનન્સ, ટ્રેક મેઈન્ટેનન્સ સહિતના અનેક મહત્વના કામ હાથ ધરાવવાના હોવાથી રેલવે દ્વારા મેગા બ્લોક હાથ ધરવામાં આવશે. મધ્ય રેલવે પર માટુંગા-મુલુંડ-વચ્ચે સવારે ૧૧ થી સાંજે ૪ વાગ્યા સુધી અપ-ડાઉન ફાસ્ટ લાઈન મેગા બ્લોક હાથ ધરવામાં આવશે, જેને કારણે અપ-ડાઉન ફાસ્ટ લોકલ અપ-ડાઉન સ્લો લાઈન પર દોડાવવામાં આવશે. બ્લોકના સમય દરમિયાન

અપ-ડાઉન લોકલ ટ્રેનો વિકોલી, ભાંડુપ, નાહુર અને કાંજુરમાર્ગ, સાયન સહિતના સ્ટેશન પર ઊભી રહેશે. જેને કારણે લોકલ ટ્રેનોના ધોંધિયા જોવા મળશે અને લોકલ ટ્રેનો ૧૦ થી ૧૫ મિનિટ મોડી પડી શકે છે. હાઈર્ લાઈનની વાત કરીએ તો હાઈર્ લાઈન પર કુર્લા-વાશી વચ્ચે અપ-ડાઉન બંને લાઈન પર સવારે ૧૧ થી બપોરે ૪ વાગ્યા સુધી મેગા બ્લોક (જુઓ પાનું ૪) ►►

અમદાવાદ, સિંધુલવન રોડથી નજીક @ આંબલી (R-3 ઝોન)
પ્રીમિયમ બંગ્લોઝ અને ફોર્પોરેટ હાઉસ લાયક પ્લોટ વેચવાના છે (ફાર્પેટ)
 એક્સપ્રેસ ઓર્ડર્સ લોકેશન • વ્યાજની લાવ • 100% વાસ્તુ મુજબ • બે રોડ કોર્નર
1450 થી 5900 વાર (ફાર્પેટ) 8160896392 - 9033421007 - 9687379592
દલાલ સાવધાઈ

150th
Bahinabhai Kelkar Pratishthan
જાનજાતિયા ગૌરવ વર્ષ

સત્યમેવ જયતે
ગુજરાત સરકાર

ભગવાન બિરસા મુંડાની ૧૫૦મી જન્મજયંતિ
જનજાતીય ગૌરવ વર્ષ

“હર ઘર સ્પદેશી, ઘર-ઘર સ્પદેશી”

પોષણ થકી શક્તિ, શિક્ષણ થકી પ્રગતિ

‘શિક્ષણની’ ઉત્તમ સુવિધાઓ અને ‘દૂધ સંજીવની’ જેવી યોજના દ્વારા આદિજાતિ વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસનો સંકલ્પ

માનનીય વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્ર મોદીએ વર્ષ ૨૦૦૭માં આદિજાતિ વિસ્તારના સર્વાંગી વિકાસ માટે શરૂ કરી વનબંધુ કલ્યાણ યોજના

માનનીય મુખ્યમંત્રી શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલ દ્વારા વનબંધુ કલ્યાણ યોજના-૨ (૨૦૨૧-૨૨ થી ૨૦૨૫-૨૬) માટે ₹ ૧ લાખ કરોડની માતબર ફાળવણી

શૈક્ષણિક વિકાસ અને પોષણની મહત્વપૂર્ણ સિદ્ધિઓ (વર્ષ ૨૦૨૦-૨૧ થી ૨૦૨૪-૨૫):

- મિશન સ્કૂલ્સ ઓફ એક્સલન્સ અંતર્ગત અંદાજિત ₹ ૧,૬૩૩ કરોડનાં ખર્ચે ૮,૧૯૫ નવા વર્ગખંડોનું બાંધકામ તથા અંદાજિત ₹ ૬૦૦ કરોડનાં ખર્ચે ૧૨,૦૧૦ વર્ગખંડોની મરામત
- પ્રતિવર્ષ અંદાજે ૧૨ લાખ આદિજાતિ વિદ્યાર્થીઓને શિષ્યવૃત્તિ અને શૈક્ષણિક સહાયની વિવિધ યોજનાઓ હેઠળ અંદાજિત ₹ ૮૦૦ કરોડની સહાય
- ધોરણ ૯માં અભ્યાસ કરતી, ૧.૫૮ લાખ આદિજાતિ કન્યાઓને વિદ્યા સાધના યોજના હેઠળ સાયકલ વિતરણ
- દૂધ સંજીવની યોજના હેઠળ અંદાજિત ₹ ૨૩૨.૯૧ કરોડના ખર્ચે પ્રતિવર્ષ અંદાજે ૦૭ લાખ આદિજાતિ બાળકોને દરરોજ ૨૦૦મિલી ફ્રેલ્ડ દૂધનું વિતરણ

આદિજાતિ વિકાસ વિભાગ, ગુજરાત સરકાર

"MUMBAI SAMACHAR" Newspaper (Periodicity-Weekly) Owners The Bombay Samachar Pvt. Ltd. Publisher and Printer Meherwanji Rustomji Cama, Printed at their Press "Mumbai Samachar" at Red House, S. A. Brelvi Road, Horniman Circle, Fort, Mumbai 400 001 & Dangat Media PVT. LTD., Plot No. 22, Digha, MIDC, TTC Industrial Area, Vishnu Nagar, Digha, Navi Mumbai-400708 and Published from Red House, S. A. Brelvi Road, Horniman Circle, Fort, Mumbai 400 001. Editor * Nilesh Mahendra Dave ("Responsible for selection of news under the PRB Act.). Email: samachar.bombay@gmail.com Tel. Nos. 022-22045531-33. **RNI Registration No. 1689/1957.** *મુંબઈ સમાચાર સાપ્તાહિક* પત્ર રેડ હાઉસ, સૈદ અબ્દુલ્લા બ્રેલવી રોડ, ફોર્ટ, મુંબઈ અને દાંગટ મીડિયા પ્રા. લિ., પ્લોટ ક. ૨૨, દિઘા, એમઆઈડીસી, ટીટીસી ઈન્ડસ્ટ્રિયલ એરિયા, વિશ્ણુનગર, નવી મુંબઈ-૪૦૦૭૦૮ માટે તેના માલિકો થી બોમ્બે સમાચાર પ્રા. લિ. માટે તેઓના "મુંબઈ સમાચાર" પ્રેસમાં મહેરવાજી રૂસ્તમજી કમાએ છાપ્યું અને પ્રગટ કર્યું છે. તંત્રી: *નીલેશ મહેન્દ્ર દવે* ("પીઆરબી એક્ટ હેઠળ સમાચારોની પસંદગી માટે જવાબદાર") ઈ-મેઇલ: samachar.bombay@gmail.com ટેલિફોન: ૨૨૦૪૫૫૩૧-૩૩. **R.N.I. No. 1689/1957.**